Roj

Yıl: 1 Sayı: 2 17 Haziran 1995

haftalık haber yorum gazetesi

30.000 TL. Yurdışı 3 DM (KDV dahil)

RAFSANCANİ'NİN İŞİ ZOR

İran çöküşe gidiyor

Ekonomi iflasın eşiğinde ve halk, düşen yaşam standartlarına karşı protesto gösterileri düzenliyor. S. 11'de

PROF. İZZETTİN ÖNDER:

TÜSİAD hangi popülizme karşı

Önder, TÜSİAD Başkanı Komili'nin ekonominin çıkmazını 'yöneticilerin popülist politikaları'na dayandırmasını değerlendirdi. S. 5'de

Menzir'in tehdidi, polisin ikinci bir güç olduğu mesajını taşıyor

Polis: Ben de tabuyum!

✓ Sayısı 300 bini aşan ve 'İç düşman' sayılan rejim muhaliferine açık bir düşmanlıkla eğitilen polis ordusu, ordu gibi 'Tabu' sayılmak isteğini son yıllarda daha sık dile getirmeye başladı.

✓ 1960'ta 86 bin olan polis sayısı hızla artıyor. 'Teşkilata girmek için gerekli kartvizit'lerin başında MHP kartvizitinin gelmesi ve Siyasi Kısım'ın diğer bölümler üzerindeki egemenliği, polisin işlevini ortaya koyuyor. 1845'lerin 'Zaptiye'si artık etkin ve açıkça politize olmuş silahlı bir güç odağı.

Haber Merkezi- Geçtiğimiz hafta DYP il binası önünde nöbet tutan polislerden birinin ölümü nedeniyle düzenlenen cenaze töreninde İstanbul Emniyet Müdürü **Necdet Menzir**'in yaptığı tehdit dolu konuşmanın yankıları sürerken, Menzir'in, polis kurumunun yapısal özelliklerine dair '**Devlet mesajı**' verdiği belirtiliyor. Kimi siyasal çevreler, her geçen gün kadro ve silah gücünü arttıran polis kurumunun, artık ordunun sahip olduğu '**Tabu**' konumuna gelmek istediğini ve Menzir'in konuşmasının bu yoldaki mesajların sonuncusu olduğunu ifade ediyorlar.

Yapılan gözlemler, bir yandan '**Ordu gücüne yakın, politize bir polis kurumu**' gerçeğini ortaya çıkarırken, diğer yandan OHAL'in orduya, batının ise polise teslim edildiği tesbitini günışığına çıkarıyor. Muhalif çevreler, bu konuma getirilmiş polis gücünün '**Tabular listesi**'ne girme özleminde olduğunu vurguluyorlar.

Menzir gaf mı yaptı?

Polis gücünün en yoğun biçimde biriktiği İstanbul'un polis müdürünün "**Hadlerini bilsinler... Artık yetti...**"biçimindeki konuşmasıyla

Devamı S.11'de

Ankara'nın taşı toprağı memur

Ankara Hipodrom'da 15-16 Haziran'da iki günlük oturma eylemi yapan 31 sendika başkanı, 400 bin kamu çalışanını temsil ediyor. Memurlar, "nasıl ki 25 yıl önce 15-16 Haziran direnişiyle işçiler oyunu bozdularsa biz de bozacağız" diyor. 17 Haziran'da ise, çeşitli illerden gelecek memur kitlesiyle bir yürüyüş yapılacak.

S. 5'de

Memur, başkente ikinci büyük çıkartmasını yaptı.

'Sibel'i sağ yakalamak kolaydı'

Eski bir askeri yetkiliden polisin yapısı ve tutumuna ilişkin ilginç değerlendirmeler S.11'de

İnfazcı da yargılanır ama ceza almaz! S.11'de

Vicdani redciler karar bekliyor S. 3'te

HADEP'in Batman toplantısının ardından

Siracettin KIRICI
S. 11'de

Mamostê deng û muzîka Kurd Tahsîn Taha

Ridwan Omer Zaxolî
S. 9'da

Yaşatılan bin yıllık kültür: Dengbêjler

Yılmaz ODABAŞI
S. 8'de

Mezapotamya'nın en eskileri: Asurlar

H. Hüseyin YILDIRIM
S. 12'de

Yazarlar telif haklarını genişletiyor

Doğan ALMASULU
S. 9'da

Yöntemde program taslağı'nı güçlendirmek

Mehmet MÜFİT
S. 2'de

Mecliste kalkan eller, yeni bir anayasa ihtiyacını perdelemeye yönelik 'değişiklik'leri onaylıyor.

Anayasa yine postal kokulu

✓ 'Sivil anayasa' iddialarıyla girişilen anayasa değişiklik çalışmalarının 12 Eylül anayasasını küçük rötuşlarla kalıcılaştırma amacı taşıdığı açığa çıktı. Anayasanın ırkçı ve yasakçı özü korunuyor.

✓ Anayasa'nın tamamen değişmesi ve yeni bir anayasa hazırlanması vaadleriyle seçilenlerin bu vaadi 'unutarak' 21 detay maddeyi değiştirmeleri, 'tam bir yasak savma' olarak niteleniyor. S.11'de

Dışarıda yine Türkiye konuşulacak

TC, serin salonlarda terleyecek!

Önümüzdeki aylarda Avrupa Parlamentosu, Avrupa Konseyi, AGİT ve ABD Kongresi'nde yoğun biçimde gündeme gelecek olan Türkiye'yi zor günler bekliyor.

S. 7'de

"YEKBÛN operasyon"lar

Haber Merkezi - Diyarbakır ve İstanbul'da 16 Mayıs'tan itibaren sürdürülen operasyonlarda MED-KOM, Medya Güneşi, Diyarbakır Eğitim-Sen ile HADEP şubesi yönetici ve üyelerine yönelik operasyonlar sonucu toplam 15 kişi tutuklanarak cezaevine konuldu. YEKBÛN üyesi oldukları iddiasıyla Diyarbakır'da 1 aylık gözaltı ve işkenceden sonra 12 Haziran'da savcılığa çıkartılan 27 kişiden 16'sı serbest bırakılırken, 11 kişi tutuklanarak cezaevine kondu. İstanbul'da da 4'ü basın emekçisi olmak üzere gözaltına alınan ve yoğun işkenceden geçirilen 6 kişiden 2'si, 13 Haziran'da çıkarıldıkları İstanbul DGM'de serbest bırakılırken 4 kişi de tutuklandı.

12 Mayıs gününe dek gözaltına alınıp DGM Savcılığı'na çıkartılan 28 kişinin isimleri şöyle sıralanıyor:

Devamı S.11'de

Ara seçim gündemden düşürülüyor

Ankara, hile ustası

Diyarbakır, Şırnak, Mardin, Siirt, Muş, Van ve Adıyaman'dan milyonlarca seçmenin Mart 1994'den başlayan 'hiçe sayılma süresi', 28 ay olarak belirlendi!

Koalisyon, 1996 Temmuz'unu 'erken genel seçim' tarihi olarak belirleyerek, 4 Aralık'tan sonra 'unutulan' ara seçimi anayasal hile ile gündemden düşürmüş olacak. S. 4'de

'Göç edenlerle diyalog ilk görevimiz'

Geçtiğimiz hafta yapılan olağanüstü kongrede yeniden HADEP İstanbul İl Başkanlığı'na seçilen Dr. Kemal Parlak ile kongre sonrası bir söyleşi yaptık.

S. 4'de

Roj

Polis devleti...

Türkiye'de başını Kürt sorununun çektiği bir çok yapısal sorun bulunuyor. Son yıllarda Kürt sorununun demokratik yollardan çözümü başta olmak üzere; memurların sendikal haklar mücadelesi, insan hakları mücadelesi ve işçilerin ekonomik taleplerini içeren küçümsenmeyecek bir muhalefet var. Ancak devlet bu konuda hiçbir açılım yapmıyor.

Özellikle 12 Eylül faşist cuntasıyla birlikte oluşturulan ve baştan sona anti-demokratik maddelerle donatılmış 82 Anayasası ile yönetilen bir Türkiye'den demokratik açılımlar beklenir mi? Tamamıyla militarist bir zihniyetin ürünü olan ve toplumu zaptü rapt altına alarak oluşturulan bu anayasayla, toplumda demokratik dönüşümler sağlanabilir mi?

Hatırlanacağı gibi 12 Eylül cuntası başta Kürt muhalefeti olmak üzere, Türkiye devrimci demokratik muhalefetini de her türlü şiddet ve işkenceyi kullanarak susturmayı belli bir düzeyde başarmış, yerlerini, kendilerinin (MGK'ya bağlı olarak) oluşturduğu tamamen kukla bir parlamentoya bırakarak köşelerine çekilmişlerdi.

1984'te PKK'nin çıkışıyla başlayan yeni süreçte devlet, ordu birliklerini tümüyle Kürtlere göre konuşlandırdı. Yine aynı dönemde toparlanma çabasına giren Türkiye devrimci demokratik muhalefetine karşı da emniyet(!) teşkilatları harekete geçirildi. Gerek Türkiye devrimci demokratik muhalefeti gerekse Kürt devrimci demokratik muhalefeti çevresinde, büyük şehirlerde oluşan yönelimleri bertaraf etme görevi tamamen polisin yetkilerine bırakıldı. Bu yıllardan başlayarak her yıl özendirici gazete ilanlarıyla binlerce yeni polis adayı alınmaya başlandı.

Devamı S.11'de

Roj

Yöntemde Program

ulusal demokratik devrimle sosyalizm arasındaki bağ ve sosyalizme açılımlar yapma sorununda ve mücadele yöntemleri

www.arsivakurdi.org

Vicdani redciler karar bekliyor

Haber Merkezi - Bir grup"vicdani redci" geçtiğimiz yıl, 15 Mayıs Uluslararası Vicdani Redciler Günü'nde, askerlik yasasını protesto eden açıklamalarda bulundu. Bu açıklama nedeniyle Ankara Askeri Mahkeme'de dava açıldı. Dava 20 Haziran'da karara bağlanacak. Genelkurmay Başkanlığı Askeri Savcılığı tarafından 29 Haziran 1994 günü açılan davada yargılanan 7 kişiden 3'ü Alman vatandaşı. Davanın sanıklarından şair Safa Fersal konuyla ilgili "Biz barış istiyoruz, onlarsa barış isteyen savaşa hazırlansın diyorlar" şeklinde konuştu.

"Halkı askerlikten soğutma yönünde telkinde bulunmak" ve "milli mukavemeti kırma" suçundan yargılanan Arif Hikmet İyidoğan, Mehmet Safa Fersal, Osman Murat Ulke, Gökhan Demirkıran'ın haklarında Askeri Ceza Kanunu'nun 58'inci, TCK'nın 155 ve 353'üncü maddeleri gereği iki yıldan idama kadar uzanan muhtelif hapis cezaları isteniyor. Öte yandan Alman vatandaşı olan Roland Garnod Lennert, Christian Axnick, Volker Edvin Thomas hakkında ise, delil yetersizliğinden kovuşturmaya yer olmadığına karar verilmişti.

Dava ile ilgili görüşlerini aldığımız şair Safa Fersal, şunları söyledi:"Biz barış istiyoruz, onlarsa yüzlerce yıl öncesinin Romalı mantığıyla 'Sivis pacem, para bellum-barış isteyen savaşa hazırlansın' diyorlar. Demek ki barış istemek suçmuş. Evet suç! Ama kutsal bir suç."

Vicdani redcilerden üç Alman vatandaşı da gözaltına alınmıştı.

Davanın sanıklarından şair Safa Fersal, yargılama sürerken, yaşadığı olayların etkisi ve çağrışımlarıyla bir de şiir yazdı.

Kutsal Suç

Onca acıdan ve soğuklardan sonra avuç içlerin
dingin düşler için terletiyor özlemleri

masalcı hâlâ tatula çiğneyen kadını anlatıyor
bütün caddeler boş, buruk bayram gülüşleri
birer çınar yaprağı çocuk yüzlerde

onca günden ve sevişmelerden sonra bedenin
selamsızbir gemi iskeleden yağmurla ayrılan
ve benim bir aleve dokunup gidişim gibi

evlat, ışığın da bir yazgısı vardır elbet diyor
ahırkapı'daki yaşlı fenerci
fırtına gelir ve siler denizlerin üstünden
heykelleri
ortada kalıryüzünün o mavi işaretleri

hüznün çiçekler kadar derin ve sözlerinin
hülyalı bir anlamı var, hani öpüşmeler gibi
fısıltıyla kanat çırpan kuşların şafağında

beni öpüp de uğurladığın o mayıs öğlesini
şuramdaki barışa gömdüm
ve susmadı yine rap rap ayak sesleri askerlerin

oysa ülkem daha demincek gülüşündü senin.

Ne üniforma ne de silah gönderin

Bilinen ilk vicdani redci

1896 yılında Hollanda'da Van der Ver adında bir delikanlı Ulusal Muhafız Birliği'ne çağrıldı. Komutanın çağırısını Van der Ver şu mektupla yanıtladı:

"Öldürmeyeceksin" Tolstoy'un Pencere Yayınları tarafından yayınlanan Savaşa Karşı Yazılar adlı kitapta yer alan bu mektubu, kısaltarak sunuyoruz:

Bay Herrmann Snediers,
Middelburg Ulusal
Muhafız Birliği Komutanı

Sayın Bay

Geçen hafta resmi bir yazı aldım; bu yazıda, yasalara uygun olarak ulusal muhafız birliğine katılmam için belediye binasına gelmem emrediliyor. Çağrıya uymadım ve bu mektupla size, komisyonun karşısına çıkmayacağımı açıkça ve dosdoğru söylemek amacını güdüyorum. Böylece ağır bir sorumluluk altına girdiğimi, beni cezalandırabileceğinizi ve bu hakkınızı kullanmaktan geri kalmayacağınızı çok iyi biliyorum. Ancak bu beni korkutmuyor...

Henüz bir çocukken bana askerlik zanaatını, yani öldürme sanatını öğretmelerine izin vermiştim, şimdi ise reddediyorum! Özellikle, kişisel hiçbir etki ya da neden olmadan, insan vicdanına ters düşen bir cinayet olarak gördüğüm komuta ile adam öldürmeye hiç niyetim yok. Bana insanı, bu tür cinayetler ya da katliamlar işlemekten daha alçaltıcı başka bir şey gösterebilir misiniz?.. Gerektiğinde, bana hiçbir kötülükte bulunmamış insanlara ateş etmem için "emredilebilir". Sanırım askerler ateş etmeyi, ağacın dallarını ya da yapraklarını vurmak için öğrenmiyorlar.

Belki şöyle diyeceksiniz: Ulusal Muhafız Birliği her şeyden önce ülkedeki düzenin korunmasına hizmet eder.

Sayın Komutan! Toplumumuzda gerçekten düzen hüküm sürseydi, toplumsal organizma gerçekten sağlıklı olsaydı, yani toplumsal ilişkilerde bu denli aşırı suistimaller olmasaydı, biri açlıktan ölürken diğerinin israf ve bolluk içinde yüzmesine göz yumulmasaydı, işte o zaman beni bu düzeni savunanların ilk saffında görürdünüz; ancak mevcut düzeni korumanın ne anlama geldiğini ikimiz de çok iyi biliyoruz: Haklarını idrak etmeye başlayan yoksul işçilere karşı zenginlere destek olmak. Rotterdam'daki son grevde Ulusal Muhafız Birliği'nizin oynadığı rolü görmedik mi? Bu birlik, hiçbir neden olmadan, tehdit altındaki şirketlerin sadece mal ve mülkünü korumak için saatlerce görev başındaydı.

Samimi inancıma göre sermaye ile emek arasındaki mücadeleye destek olan kişileri savunma için araç olacağımı, haklarını sonuna kadar kullanan işçilere ateş edeceğimi mi sanıyorsunuz? Bu denli kayıtsız olamazsınız. Sorunu daha karmaşık hale getirmeye gerek var mı? Arzu ettiğiniz ve ihtiyaç duyduğunuz gibi Ulusal Muhafız Birliği'nde hizmet etmeyi reddediyorum; sizden ricam bana ne üniforma ne de silah gönderin, çünkü onları kullanmaya hiç niyetim yok.

Sizi selamlarım, sayın komutanım!

İzmir'de yoğun baskın ve gözaltılar

İZMİR/ Roj- İzmir'in Tire ilçesinde yapılan bir düğüne, "sillah kullanıldı" diye polisin müdahale etmesi üzerine çıkan olayların ardından, yapılan ev baskınlarında 42 kişi gözaltına alındı.

Tire Alaybey Parkı'nda 10 Haziran gecesi yapılan düğünde silah atıldığı ve düğünün saat 02'ye kadar uzadığı ihbarları üzerine düğün yerine giden polis ekibi düğünün dağılmasını istedi. Polisin bu isteği üzerine çıkan tartışma sırasında gruptan bazı kişiler, polis memurları Beşir Aslan ve Erdar Meşem'in beylik tabancalarını ve telsizlerini aldı. Olaydan sonra İzmir Emniyet Müdürü Kemal Yazıcıoğlu tarafından ilçeye gönderilen takviye polis ekiplerince başlatılan operasyonlar sürüyor. Operasyonlar boyunca gözaltına alınanların sayısı 42 olarak bildirildi.

MKM'ye baskın

Mezapotamya Kültür Merkezi İzmir Şubesi, İzmir Emniyet Müdürlüğü'ne bağlı ekiplerce 7 Haziran günü basıldı. Yapılan baskında şube müdürü M. Ali Aksu ile iki MKM çalışanı ve bir misafir gözaltına alındı. MKM, baskını düzenleyen polisler tarafından mühürlenerek kapatıldı.

33 gözaltı

Öte yandan, Terörle Mücadele Şubesi tarafından, HADEP'e yönelik düzenlenen operasyonarda 33 kişi gözaltına alındı. Haziran başında başlatılan operasyonlarda, Karşıyaka İlçesi, Gümüşpala, Şemikler, Nafiz Gürman ve Yamanlar mahallelerinde 23 kişi, Menemen İlçesi Asarlık beldesinde ise 10 kişi gözaltına alındı. Operasyon sırasında düzenlenen baskınlarda polislerin ev eşyalarını tahrip ettiği öğrenildi.

Baskınlarda gözaltına alınanların isimleri şöyle: Hüseyin Güçlü, Doğan Batun, Bayram Koymaz, Fikri Demir, Hüseyin Hanık, Hacı Hanık, Selhan Tekin, Nedim Öndeş, Ömer , Çelebi Demir, Yahya Kezer, Kazım Yüksel, Zeynep Yüksel, Arap Doğan, Senanik Gül, Alaattin Şili, Necla Eroğlu, Ferhat Özçelik, Mehmet Turan, Mustafa Özgüç, Hasan Özgüç, Hüseyin Deniz, Selahattin Öncü, Haydar Akay, Mahmut Yücel, Nifsullah Kodaş, Şükrü Avcıoğlu, Alican Yıldız, Düzgün Bulut, Musa Demir ve soyadı belirlenemeyen Tenzile adında bir bayan.

Evleri yıkılanlara yardım çağrısı yapıldı

Çoğu, köyleri zorla boşaltılan, yakılan, yıkılan Kürtlerin oturduğu gecekondu mahallelerinde yapılan yıkımlar, zaten ekonomik koşulları kötü olan ailelere bir darbe daha vuruyor.

İZMİR/ Roj- İzmir Belediyesi'nin polis ile birlikte yürüttüğü yıkım çalışmaları sürüyor. İzmir'de çeşitli mahallelerde, çoğunluğunda Kürtlerin yerleşik bulunduğu evler yıkılmak isteniyor.

Kuruçeşme, Yamanlar, Adatepe ve Gediz mahallelerinde bulunan toplam 2016 evin yıkılması planlanıyor. Bugüne kadar bu mahalllelerde toplam 132 ev yıkıldı. Sosyalist gazetelerin, konuyla ilgili ortak yaptıkları açıklamada, evi yıkılanlar için yardım kampanyası çağrısı yapıldı.

Çoğu, köyleri zorla boşaltılan, yakılan, yıkılan Kürtlerin oturduğu gecekondu mahallelerinde yapılan yıkımlar, zaten ekonomik koşulları kötü olan ailelere bir darbe daha vuruyor. 17 Mayıs günü Yamanlar'da 30, 22 Mayıs günü Gediz'de 66 ve 28 Mayıs günü Şahin Tepesi'nde 36 ev yıkıldı.

Evleri yıkılarak zor durumda kalan insanlar için *Atılım, Deng, Devrim, Direniş, Kızıl Bayrak, Kurtuluş, Odak, Özgür Gelecek, Partizanın Sesi, Roj* ve *Sosyalist Alternatif* gazete ve dergileri bir araya gelerek bir basın açıklaması yaptı. Yapılan basın açıklamasında, devrimci demokrat kamuoyu bu konuda duyarlı olmaya çağrılarak, şöyle denildi:

"'Yoksul emekçi' ortak paydasında birleşen bu insanlar zor koşullarda yaşam mücadelesi vermektedir. Evleri yıkılan ve zor durumda kalan bu insanlara iletilmek üzere, işçi sınıfı ve emekçi halkımızdan,

Umuda yolculuğun sonu

Ilkay ORNEK

İSTANBUL-Türkiye'den çeşitli nedenlerle yurtdışına giderek iltica etmek isteyenlerin sınırdışı edilmesi sürüyor. En son geçtiğimiz hafta içinde 15 yaşındaki Ramazan Antlı, Almanya'dan sınır dışı edildi.

Can güvenliği ve ekonomik sıkıntı nedeniyle başlayan "umuda yolculuk", başta Almanya olmak üzere Avrupa ülkelerinin mülteci statüsünü kabul etmemesi üzerine Türkiye'ye iade ile son buluyor. Tabii iade edildikten sonra her şey normale dönmüyor. İnsan Hakları Derneği(İHD)'ne konuyla ilgili başvuranlar, Türkiye'ye girişte işkenceli sorgulama ile karşılaştıklarını belirtiyor. Bunun en son örneği 15 yaşındaki Kahramanmaraş Pazarcık doğumlu Ramazan Antlı. 1994 yılı içinde Almanya'dan sınır dışı edilen Rıza Aşkın ise, Türkiye'ye girişte karşılaştığı işkenceli sorguyu Adli Tıp'tan aldığı raporla kanıtlayabilmiş. Türkiye'ye iadeden sonra yapılan sorgulamanın ardından, bir çok insan tutuklanarak cezaevine konuyor.

İHD'nin raporuna göre, 1994 yılı içinda yurt dışından sınırdışı edilenlerin sayısı 30. 1995 yılı içinde sınır dışı edilenler ise İHD kayıtlarına göre 14 kişi. Bu listeleri incelediğimizde, çok çocuklu ailelere de rastlıyoruz. Cizreli Murat-Ayşe Fani çifti, Ramazan Çetin, karısı ve 5 çocuğu , Mardin'li Seyran Ay ve 6 çocuğu, Süsenber Aydemir ve 3 çocuğu, Nusaybinli Ahmet Kızmaz, eşi Fatma ve üç çocuğu sınır dışı edilenler listesinde ilk göze çarpanlar.

Geçen sayımızda "Kendilerini yaktılar" başlıklı araştırma-haberde, Türkiye'de can güvenliği bulunmayan insanların, Avrupa ülkelerinden sınır dışı edilme ile karşı karşıya geldiklerinde kendilerini yakmaya varan protesto eylemlerine başvurdukları aktarılmıştı. Avrupa'dan Türkiye'ye iade edilenlerin akibetleri incelendiğinde, bu "yaşamını sona erdirme" eylemini anlamamak mümkün değil.

1994 yılı içinde Türkiye'ye iade edilenlerden İHD kayıtlarına geçenlerin isimleri şöyle:

1-Murat Fani- Ayşe Fani, Cizre doğumlu, Almanyadan sınırdışı

2-Ramazan Çetin, karısı, 5 çocuğu, Almanyadan sınırdışı

3-Mehmet Gürpınar-Elbistan (Maraş) 1977 doğumlu, Almanya'dan sınırdışı

4-Seyran Ay ve 6 çocuğu Almanya'dan sınırdışı.

5-Hacı Polat, Finlandiya'dan sınırdışı.

6-Rıza Aşkın, Almanya'dan sınırdışı.

7-Süsenber Aydemir ve 3 çocuğu ile İsviçre'den sınırdışı

8-Hüseyin Salman, Almanya'dan sınırdışı.

9-Abdülmecit Duman, Almanya'dan sınırdışı.

10-Hacı Acar, Almanya'dan sınırdışı.

11-Abdullah Karaçelik, Finlandiya'dan sınırdışı.

12-Ahmet Kızmaz eşi Fatma ve üç çocuğ ile Almanya 'dan sınırdışı

13-Reyhan Calasın Almanya'dan sınırdışı.

14-Gülsüm Çakıllık ve iki çocuğu ile Almanya'dan sınırdışı

15-Şahabettin Sert, Almanya'dan sınırdışı.

16-Mehmet Şahin ve Yusuf Duman-Almanya'dan sınırdışı.

17- Veysal Sarıkayalar Almanya'dan sınırdışı.

18-Cela Ercan, Almanya'dan sınırdışı

19-Nurettin Koç ve Mahmut Kaymaz-27.08.1994 günü Almanya'dan sınırdışı.

20-Hayriye Yalçın ve iki çocuğu ile Almanya'dan sınırdışı.

21- Mustafa Kuruçam-Almanya'dan 25.10.1994 günü sınırdışı.

22-Mehmet Odun-Almanya'dan sınırdışı.

23-Halil Kartal, Almanya-Köln'den sınırdışı.

24-Talip Doğan, Almanya Münih'ten sınırdışı.

25- Ramazan Demir, Fransa'dan sınırdışı.

26-Coşkun Ağa, Avusturya'dan sınırdışı.

27-İbrahim Karahan, Almanya'tan sınırdışı.

28-Coşkun Bulut, Avusturya'dan sınırdışı.

29-Mehmet Salih Filiz, İsveç'den sınırdışı.

1995 yılı içinde sınır dışı edilenlerden İHD kayıtlarına geçenlerin isimleri şöyle:

1- Sevin İnen, 2 çocuk ve Yusuf Nas, Şırnak'lı, İtalya'dan sınırdışı

2- Mehmet Ülgey, eşi ve üç çocuk, Almanya'dan sınırdışı

3- Hüseyin Gezer, almanya'dan sınırdışı

4- İrfan Yalçın, Almanya'dan sınırdışı, askerlik şubesine teslim edildi

5- Erol Acar, Almanya'dan sınırdışı,

6- Özgür ŞahinAlmanya'dan sınırdışı

7- Abdülbaki Keser, Almanya'dan sınırdışı

8- Abdülselam Mutlu, Almanya'dan sınırdışı

9- Soyadı belirlenemeyen Zülfiye, Almanya'dan sınırdışı

10- Veysel İserti, Pazarcık doğumlu, Almanya'dan sınırdışı

11- Cafer Alp, Fransa'dan sınırdışı

12- Rıza Aras, Avusturya'dan sınırdışı

13- Abdülselam Gündoğdu, Almanya'dan sınırdışı, orada tutukluydu, Türkiye'de işkence gördü, Adli Tıp'tan raporu var.

14- Ramazan Antlı, Almanya'dan sınırdışı, Türkiye'ye iade edildikten sonra yoğun işkence gördüğünü beyan ediyor.

Can güvenliği olmadığı ve ekonomik sıkıntı nedeniyle başlayan "umuda yolculuk", başta Almanya olmak üzere Avrupa ülkelerinin mülteci statüsünü kabul etmemesi üzerine Türkiye'ye iade ile son buluyor.

Zülfikar, "suç işlemeye" devam edecek

Haber Merkezi - Çağdaş Zülfikar dergisi İmtiyaz Sahibi Gülnür Arslan 13 Haziran günü tutuklandı. Dergi hakkında açılan dava sırasında tutuklu olarak yargılanan Yazı İşleri Müdürü Ali Yeğin'in tutukluluk halinin devamına karar verilirken, tutuksuz yargılanan Arslan'ın tutuklanması tepkilere yol açtı.

Çağdaş Zülfikar'dan yapılan yazılı basın açıklamasında, tutuklanma gerekçelerini anlatmayı gereksiz bulduklarını ve sistemin bir karış küf olduğu belirtildi. Açıklamada, şöyle denildi: "Muaviye'den Sultan Selim'lere, Kemal'lerden günümüzün DGM'lerine uzanan bir baskı tarihini onurluca yaşamış Alevilik, bundan sonra da onurunu ve düşüncelerini dik tutacaktır. En temel ilkelerimiz olan 'adalet', 'özgürlük', 'kardeşlik', 'başkaldırı' geleneğimiz devam edecektir. Bütün sayıları toplatılan dergimizin davaları devam etmektedir. Yazı işleri müdürümüzden sonra imtiyaz sahibimiz de tutuklandı. Kınamıyoruz. Buna layık olduklarını düşünmüyoruz. Düşünce suç olmaya devam etmektedir.Çağdaş Zülfikar suç işlemeye devam edecektir."

Kayıp ailelerinin eylem maratonu

Haber Merkezi- Çeşitli eylemlerle, gözaltında kaybedilenleri sürekli gündemde tutmaya çalışan kayıp aileleri, geçtiğimiz haftayı da bol eylemli geçirdi. İzmir'deki aileler 14 Haziran günü Karşıyaka'da afişleme yaptı. Eyleme HADEP il ve ilçe yöneticileri, sosyalist gazete ve dergilerden temsilciler katıldı. Polisin yer yer müdahale ettiği eylem gün batımına kadar sürdü.

İstanbul'da ise 11 Haziran Pazar günü Hasan Ocak ve Rıdvan Karakoç'un cesetlerinin bulunduğu Beykoz Ormanı'nda. sembolik ceset arama eylemi yapıldı. Kadıköy'deki "Bir mum da sen yak" eylemi sürdürüldü. Aileler, 14 Haziran günü, kendilerini provokatör olarak tanıtan Akşam gazetesini protesto etti. Aileler, Akşam gazetesinin "Oyuna dikkat" başlıklı haber küpürünü yakarak, gazeteyi kınadı.

Ormanların yeni rengi

Kayıp aileleri, İHD Kayıplar Komisyonu'nun kayıpların bulunmasına yönelik sürdürdüğü kampanyada. çığlıklarını duyurmaya çalışıyor. Bir zaman Arjantin, Şili'de kaybedilen insanlar için tüylerimiz diken diken olurdu. Film karelerinde, resimlerde gördüğümüz tasarlanmış cinayetler artık yanı başımızda olup bitiyor. Artık tüylerimiz diken diken de olmuyor, vücudumuz farklı refleksler veriyor. Kulaklarımızda çığlıklar... Sürekli ağlayan bir anne... İniltiler, ağıtlar... İlle de o soru: "Oğlum neredesin?" Oğlu öldürülen bir baba kalabalığın önünde yürüyor.Yürümek yetmiyor! Ceketinin arkasına. oğlunun resmini

asmaya kalkıyor.

Rıdvan Karakoç ve Hasan Ocak'ın cesetlerinin bulunduğu yerdeyiz. Kaybedilenlerin aileleri, İHD'liler ve basın mensupları... Hava güneşli ve sıcak. Orman, o güne kadar nasıl da sevinç veregeldi. Oysa artık ormanların rengi de farklı sanki. Orman denilince, ölüm kokuları alınıyor nicedir.

Ocak ve Karakoç'un cesedinin bulunduğu yer yola yakındı. Ama yol büyüdükçe büyümüştü. Kulaklarım, annelerin çığlıklarıyla dolarken, bir yola bakıyorum bir de ölülerin bulunduğu yere. Yol hala büyüyordu...

Ara seçim gündemden düşürülüyor. 'Mart darbesi'nden sonra vekilsiz kalan 15 Kürt seçim bölgesi, 96 Temmuz'una kadar yine 'boş'

Ankara hile ustası

Haber Merkezi- Ara seçimi gündeme getiren DEP'lilerin dokunulmazlıklarının kaldırılması süreci, Temmuz 1996'ya kadar uzatılıyor. Bir TBMM üyeliğinin daha düşmesiyle anayasal bir zorunluluk haline gelecek olan ve bu nedenle koalisyonun gündeminden düşmeyen ara seçimin, **'Anayasal hile'** ile 1996'da gündeme gelecek normal genel seçimle birleştirileceği ve yapılmayacağı kesinlik kazandı. Hükümet, ara seçim zorunluluğundan kurtulmak için 96 Ekimi'nde yapılacak genel seçimi üç ay öne alacak ve böylece ara seçim zorunluluğu 'Anayasal' biçimde aşılacak. Formül, özellikle ANAP yetkililerince **'Tehlikeli ve Sürgünde Kürt Parlamentosu'nu meşrulaştıracak bir formül'** olarak nitelendirilirken hukukçular, **"Keyfiliğin tüm toplumun gözleri önünde hilelerle sağlanması, bir çürüyüş işaretidir"** dediler.

Anayasanın ilgili hükümleri, TBMM üye tam sayısının yüzde 5'i olan 23 üyeliğin çeşitli nedenlerle boşalması durumunda, en geç üç ay içinde ara seçime gidilmesini zorunlu kılıyor. DEP milletvekillerinin dokunulmazlıklarının kaldırıldığı **'2 Mart darbesi'**nden bugüne kadar, 15'i sözkonusu darbe nedeniyle, 7'si ise başka nedenlerle boşalmış olan 22 üyelik bulunuyor. Ara seçim zorunluluğunun 1 üye sınırına gelmesi nedeniyle koalisyonun 4 Aralık 1994'te yapmayı kararlaştırdığı ara seçimin, seçmen kütüklerinin düzenlenme şekli nedeniyle Anayasa Mahkemesi'nce iptal edilmesinden sonra, tamamen gündemden kaldırılması görüşü devlet yetkililerinde yaygın bir eğilim halini aldı.

DYP yetkilileri, '96 Ekimi'nden önce bir seçim daha yapılmasının ekonomiyi olumsuz etkileyeceğini iddia ederek, ara seçim yapmayacaklarını resmen dile getirmeye başladılar. Daha önce **"Meclis'e ara seçim önerisi gelirse destekleriz"** diyen CHP Genel Başkanı Hikmet Çetin ve diğer CHP yöneticileri de ara seçimi gündemden düşürme formülünü savunmaya başladılar. RP'nin TBMM'ye verdiği 15 Ekim 1995 günü ara seçim yapılması önerisinin koalisyon oylarıyla reddedileceğine kesin gözüyle bakılıyor.

Aranılan hile bulundu

Hükümet, ara eçim zorunluluğundan kurtulmak için girdiği hile arayışında, **'Ay hesabı'**na sarılmayı kararlaştırdı. Anayasa'ya göre, **'genel seçime 1 yıl ya da daha az bir süre'** kalmışsa, ara seçimler gerçekleştirilemiyor. İşte hükümet, bu Anayasa hükmünü hileye esas aldı. Hükümet ortakları, normal olarak Ekim 1996'da yapılması gereken genel seçimi üç ay önceye alan bir **'erken seçim kararı'** almaya hazırlanıyorlar. Böylece, bu yılın temmuz ayından itibaren genel seçime 1 yıl kalacağı için ara seçim gündemden düşmüş olacak.

Hukuki bakımdan şu ana kadar bir ara seçim zorunluluğu bulunmuyor. Muhalefetin, 4 Aralık öncesinde **Nabi Sabuncu** örneğiyle denendiği gibi, iktidarı ara seçime zorlamak için seçtiği **'1 üyeyi istifa ettirmek'** yöntemi ise, yine iktidar oylarına bağlı durumda; çünkü Anayasa'nın 84. maddesine göre istifanın kabulü TBMM çoğunluğunun onayını gerektiriyor. Ancak, özellikle 15 Kürt seçim bölgesinin TBMM'de **'temsil'** edilmemesi gibi bir **'görüntü'**den rahatsız olan ANAP, RP'nin ara seçim önerisine destek veriyor. ANAP yetkilileri **"İktidarın ara seçim yaptırmayarak oy kaybını gizlemek istediğini, ancak bu yaklaşımın Sürgünde Kürt Parlamentosu'nun işini kolaylaştırdığını"** ifade ediyorlar ve Kürt seçmenin zorla gasbedilmiş temsiliyetlerinin bir an önce rejim taraftarlarınca doldurulmasında ısrarlı görünüyorlar. Geçtiğimiz hafta TGRT'deki bir tartışma programında ara seçim isteğini ısrarla dile getiren ANAP Genel Başkan Yardımcıları'ndan **Eyüp Aşık, "Ara seçim yapmayan hükümet, Hollanda'daki sürgün parlamentosu'nun propagandasına güç veriyor.... Onları haklı çıkarıyor."** dedi. Aynı günlerde Flash TV'deki 'Nargile Kahvesi'nde konuşan **Mesut Yılmaz** da benzer görüşleri savundu ve "**Adamlar 'Bizim seçmenimiz temsil edilmiyor, hükümet ise ara seçime yanaşmayarak bu propagandalara prim vermiş oluyor."** şeklinde konuştu. ANAP yetkilileri, SKP'ye karşı propaganda açısından ara seçimin önemini her fırsatta vurgulamaya özen gösteriyorlar.

Öte yandan, hükümetin son dönemlerde sıkça başvurduğu **'yasal hilelerle isteğini yürütme'** taktiği, çoğu hukukçularca **"Yönetim anlayışında çürüme"** olarak nitendiriliyor. Görüştüğümüz birçok hukukçu, koalisyon partilerinin ara seçim zorunluluğundan kaçmak için genel seçim tarihini üç ay önceye çekmesini **"Artık tam bir keyfilik hakim ve keyfilikler, TV ekranlarında övünülerek dile getirilen hilelerle sağlanıyor. Bu, yönetim anlayışında bir çürümenin işaretidir"** sözleriyle yorumladılar.

Kürt seçmene 'Kırkkatır mı, kırk satır mı?'

Ara eçim tartışmalarının odağında, vekillerinin hakları gasbedilmiş Kürt seçmen topluluğu bulunuyor. Diyarbakır, Batman, Şırnak, Siirt, Muş, Mardin, Van ve Adıyaman'a bağlı 15 Kürt seçim bölgesi, '94 Mart'ından bu yana parlamentoda **'resmen'** temsil edilmiyor. Koalisyon hükümetinin ara seçimi gündemden düşürme manevrası sonucunda, '96 Temmuz'una kadar sözkonusu seçim bölgelerinde yenilenme ve **'temsiliyet'** olmayacak ve **'Mart darbesi'** toplam 28 aylık bir zamana yayılmış olacak.

Bu arada, özellikle Avrupa - TC ilişkilerinde her platformda gündeme gelen sözkonusu **'Rezalet'**in nasıl düzeltileceği, sorunun ana düğümü durumunda. Kürt çevreleri, **'Temsiliyetin sağlanması'** olarak lanse edilecek bir ara seçime hiç sıcak bakmıyorlar. Çünkü bir ara seçim, **'Mart darbesi'**ne maruz bırakılmış Kürt vekillerin haklarının gasbını onaylamak ve **'Devlete uygun vekiller getirmek'** isteğine boyun eğmek olacak. Bu nedenle Kürt çevreleri ve HADEP, 4 Aralık'ta olduğu gibi şimdi de ara seçim isteğinde bulunmuyorlar. Ancak bu, koalisyon hükümetinin ara seçimi gündemden düşüren hilesini onaylamak anlamına da gelmiyor. Kürt çevreleri, hak gasbının üzerine oturtulacak bir ara seçime de, 15 Kürt seçim bölgesinin açıkça hiçe sayılmasına da şiddetle karşılar ve dayatılan bu iki **'Seçenek'** dışında, hakları gasbedilmiş Kürt vekillerinin haklarının iadesi seçeneğini **'Kabul edilebilir tek seçenek'** olarak, ısrarla dile getirmeye devam ediyorlar.

Parlamento, Anayasa Mahkemesi ve DGM darbeleri sonrası vekillikleri gasp edilen Kürt Parlamenterlerin yerine 'vekil'ler seçme planından vazgeçilerek, ara seçim genel seçimle birleştiriliyor.

Boş bulunan TBMM üyelikleri

Seçim bölgesinin bağlı olduğu il	Önceki üye	Boşalma nedeni	Mensup olduğu parti
Diyarbakır	Hatip Dicle	Üyeliği düşürüldü-Cezaevinde	DEP
Diyarbakır	Leyla Zana	Üyeliği düşürüldü- Cezaevinde	DEP
Diyarbakır	Sedat Yurttaş	Üyeliği düşürüldü- Cezaevinde	DEP
Diyarbakır	Fehmi Işıklar	Partisinin kapatılması nedeniyle	HEP-SHP
Mardin	Mehmet Sincar	Öldürüldü	DEP
Mardin	Ahmet Türk	Üyeliği düşürüldü-Cezaevinde	DEP
Mardin	Ali Yiğit	Üyeliği düşürüldü-Avrupa'da	DEP
Şırnak	Selim Sadak	Üyeliği düşürüldü-Cezaevinde	DEP
Şırnak	Orhan Doğan	Üyeliği düşürüldü-Cezaevinde	DEP
Siirt	Naif Güneş	Üyeliği düşürüldü-Avrupa'da	DEP
Siirt	Zübeyr Aydar	Üyeliği düşürüldü-Avrupa'da	DEP
Van	Remzi Kartal	Üyeliği düşürüldü-Avrupa'da	DEP
Muş	Sırrı Sakık	Üyeliği düşürüldü	DEP
Batman	Nizamettin Toğuç	Üyeliği düşürüldü-Avrupa'da	DEP
Adıyaman	Mahmut Kılınç	Üyeliği düşürüldü-Avrupa'da	DEP
Adıyaman	Kemal Tabak	Ölüm	CHP
Isparta	Süleyman Demirel	Cumhurbaşkanı seçilmesi nedeniyle	DYP
Ankara	Melih Gökçek	Belediye başkanı seçilmesi nedeniyle	RP
İstanbul	Adnan Kahveci	Ölüm	ANAP
İstanbul	Temel Gündoğdu	Ölüm	ANAP
Adana	Yılmaz Hacıoğlu	Ölüm	ANAP
Bursa	Mümin Gençoğlu	Ölüm	ANAP

DDP Diyarbakır'da il binasını açtı

Fırat Yılmaz

Diyarbakır- Diyarbakır DDP il binası, 9 Haziran 1995 günü yapılan bir törenle açıldı. İl binasının açılışına DDP Genel Başkanı İbrahim Aksoy, Genel Sekter Fehmi Demir ile Merkez Yürütme Kurulu üyelerinden İlhan Güneri, Zeynel Yeşiltene, Hasan Meşe, Parti Meclisi üyelerinden Servet Dişçi, Bayram Karaca, Arif Sevinç, Veli Koparan ve yaklaşık 300 civarında bir kitle katıldı.

Hava alanından DDP Diyarbakır il yöneticileri ve bir grup partili ile il binasına gelen Aksoy, açılıştan sonraki gün Diyarbakır Tüccarlar Lokali'nde bir yemekli baloya katıldı.

Aksoy, 11 Haziran'da yapılan partisinin meclis toplantısından önce basına yaptığı açıklamada Türkiye'nin, birbiriyle bağıntılı olan Kürt sorunu, demokrasi ve ekonomik sorun olmak üzere üç sorunu bulunduğunu, demokrasi ve ekonomik sorunun da Kürt sorununa endeksli olduğunu söyledi. Anayasa'nın yeniden gözden geçirilmesi ve Avrupa ölçülerinde bir Türkiye'nin yaratılması gerektiğini söyleyen Aksoy, bölgede yaşanan savaşın derhal durdurulması ve bu savaşa harcanan paranın bölge ekonomisine harcanması gerektiğini belirtti.

Aksoy, bir gazetecinin, "Cem Boyner"den farkınız ne?" sorusuna verdiği cevapta, kendisinin işkenceyi ortadan kaldırmak, Cem Boyner'in ise TÜSİAD'ın sorunlarını anlatmak için geldiğini kaydetti.

Genişletilmiş İl Başkanları toplantısı

DDP Genişletilmiş İl Başkanları toplantısı 10 Haziran'da Diyarbakır'da yapıldı. İl binasında basına kapalı olarak yapılan toplantıya, DDP Genel Başkanı İbrahim Aksoy, Genel Sekreter Fehmi Demir ile Merkez Yürütme Kurulu üyelerinden Servet Dişçi, Bayram Karaca, Arif Sevinç, Veli Koparan, MYK Üyesi Refik Karakoç, D.Bakır İl Başkanı Semir Güzel ile kurultay delegeleri katıldı.

Yaklaşık beş saat süren toplantı ertesinde DDP Diyarbakır İl Merkezi tarafından yapılan basın açıklamasında, hükümet ve diğer düzen partilerinin Türkiye'nin temel sorunu olan demokrasi ve Kürt sorununda inkarcı ve anti-demokratik politikalarda ısrarlı görüldüğü belirtilerek, bu güçlerin çözüm üretemedikleri gibi, var olan sorunları daha da derinleştirerek siyaset kanallarını tıkadıkları vurgulandı.

Ülkenin yarısına yakın bir bölgede yirmi yıla varan bir Olağanüstü Hal'ın uygulandığı belirtilen açıklamada, binlerce köyün yakılıp yıkılarak boşaltıldığını, ekonominin can damarı olan tarım ve hayvancılığın durma noktasına geldiğini ve bölge kentlerinin bu yoğun göç yüzünden bunalır duruma düştüğü kaydedildi.

Yeşiller gazetemizdeydi

Yeşiller Partisi'nden, Kürt sorununu araştırmakla görevli Regina Scheuerer ve Angelica Weyer gazetemiz merkez bürosunu 13 Haziran günü ziyaret ederek bilgi alışverişinde bulundular. Scheuerer ve Weyer Kürt basın ve yayıncılığının zorluklarını bildiklerini ifade ederek, bu alandaki zorlukların devletin Kürt sorununda izlediği şoven politikalardan kaynaklandığını belirttiler. Daha önce de Güney Kürdistan'da incelemelerde bulunan Scheuerer ve Weyer, özellikle Kuzeyli mültecilerin bulunduğu kamplara dair izlenimlerini aktardılar ve mültecilerin çok zor koşullarda yaşamlarını sürdürdüklerini, Güney halkının ise iç savaştan muzdarip olduğunu vurguladılar. Scheuerer ve Weyer, dikkatle izlediklerini söyledikleri Kürt basınına ve gazetemize başarı dileklerini ifade ettiler ve dayanışma duygularını dile getirdiler.

HADEP İstanbul İl Başkanlığı'na yeniden seçilen Kemal Parlak:

'Göç edenlerle diyalog ilk görevimiz'

Haber Merkezi - HADEP İstanbu 1. Olağanüstü İl Kongresi 10 Haziran günü Kadıköy Cafer Ağa Kapalı Spor Salonu'nda yapıldı. Tek listeyle seçimin yapıldığı kongrede eski il başkanı Kemal Parlak, yeniden seçildi.

Parlak, HADEP İstanbul faaliyetlerini artık yeni bir yönetici kadroyla yürütecek. Genel Sekreter Bahattin Günel'in yanı sıra bir çok genel merkez yöneticisinin katıldığı, Divan Başkanlığı'na PM üyesi Ahmet Cihan'ın seçildiği kongrede, Parti Meclisi üyesi Enver Karahan'ın Kürtçe konuşması büyük ilgi yarattı.

Kongrede büyük oy mutabakatıyla il yönetimine Ali Ekber Oğuz, H. Hayri Alkan, Ferhat Yeğin, Doğan Genç, Mahmut Can, Doğan Zengin, Cemile Gündoğan , Yüksel Kabaağaç, Veli Mükyen, Necla Tanrıkulu, Turan Deli, Cemal Coşkun, Veli Haydar Güleç ve Vahap Aydoğan seçilirken, yedek üyeliklere Emir Babakuş, Ali Aktaş ve Mustafa Özbay seçildi.

Dr. Kemal Parlak ile kongre sonrası yaptığımız söyleşiyi sunuyoruz.

❑ Roj- Partiniz kurulalı bir yılı geçti. Bu süre içinde hedeflerinizi gerçekleştirebildiniz mi?

Kemal Parlak- Partimiz birden bire kurulan bir parti değil; daha önceki HEP, ÖZDEP ve DEP'in getirdiği mücadele ve potansiyelin bir yansıması. Bu nedenle belli kolaylıklar oldu. Ama büyük eksikliklerimiz var. Aydın kadroyu biz bu partide oluşturamadık. Bunun çeşitli nedenleri var. İlki, devletin saldırısı ve baskısı. İkincisi aydın kadronun kendi zaafı.

Bana göre HADEP'te en büyük eksiklik, başta bu aydın kadronun yaratılamamış olması ve partide geniş anlamda aydınlarla bir entegrasyona girememesidir. Kitlenin örgütlenmesi mutlaka birikimli ve deneyimli kadroların öncülüğüyle mümkün; yani kitle kendiliğinden örgütlenemiyor. Biz de bu eksiklik nedeniyle İstanbulun bütün ilçelerinde örgütlenemedik. Bir de devletin baskısı, partiye terör uygulaması gözaltılar, gözdağı vermeler var.

❑ Yoğun bir göç olayı var; göçün daha çok belli merkezlere yöneldiği görünüyor. Akdeniz sahil kesimi, İzmir ve İstanbul önemli göç şehirleri. Sizin bu kentlerde konu ile ilgili çabalarınız var mı?

Bu sadece bizi etkileyen bir olay değil; bütün partileri etkiliyor, bütün kurumları etkiliyor ve bugün bu olaylar karşısında, egemen güçlerin desteğini alan partiler bile ciddi politikalar üretemiyorlar veya söyledikleri boş çıkıyor. Dolayısıyla göçlerin olduğu yerlerdeki savaş durmadıkça kalıcı ve kapsamlı politikalar üretmek hayli zor.

❑ Mantiki olarak metropollere kayan kitlelerin sizin örgütlülüğünüzle hemen buluşması gerekiyor galiba. Bu buluşma sağlanabiliniyor mu?

Zaten oraya gelecektim. Örgütlülük anlamında,göç etmek zorunda bırakılan insanlarla diyalog kurmak; onları parti çatısı altına almak veya derneklerini kurdurtmak ve bunu politik mücadeleye kaydırmak bizim partinin ilk görevi. İşte burada sıkıntımız başlıyor. Adana ve Mersin bize göre daha şanslı. Çünkü orada çok daha yoğun ve homojen bölgeler oluşmuş. İstanbul daha dağınık ama buna rağmen biz buradaki kitlelerle buluştuğumuzu sanıyoruz. Zaten şu anda bize en büyük desteği verenler bunlar. Ama bu nereye kadar devam edecek? Uzun vadeli politikalar olmazsa bu desteği uzun süre sağlamanın zorlukları çıkar. Bu kitlelere yönelik eğitim, sağlık, konut ve iş sorunu konularında ciddi programlar üretemezsek, onlardan destek de sağlayamayız. Bu alanda ilişkiler yeni yeni kuruluyor. Ama mahalle mahalle, semt semt, sokak sokak bunların bulunması, ortaya çıkarılması ve örgütlendirilmesi gerekiyor. Biz HADEP olarak ilçelerde aşağı yukarı altı aydır uğraşıyoruz. DEP döneminde de uğraştık, yani mahalle temsilciliklerinin oluşturulması, temsilcilerin mahallelerde olan değişmeleri ve gelişmeleri izleyerek örgütlenmeyi sağlama çabaları olmasına rağmen çok azında başarılı olduk. Yani o politik çalışmanın önemini kadrolarımız halen kavrayabilmiş değil.

❑ Kısa vadede HEP, ÖZDEP, DEP ve şimdi de HADEP.. Acaba bu süreçte yanlış politikalar güdülmedi mi?

Bir kere şunu söyleyeyim; kitlesel anlamda politik eksikliğimiz var. Yani kadrolarımız iyi ama halkın kitleselleşerek desteği son yıllarda gelişiyor. Daha önce de mutlaka vardı ama bugün çok daha anlamlı ve çok daha bilinçi bir halk kitlesi var. O dönemler SHP ya da CHP ciddi oylar alıyorlardı. Bu diğer hareketlerin olmadığı anlamına gelmiyor; fakat halk o kopuşu büyük bir oranda yaşamamıştı; son on yıllık savaşla birlikte halk büyük oranda kopuşu da yaşadı. Halk hem devletten hem Kemalist ideolojisinden kopuşu yaşıyor artık. Bu süreçte mutlaka eksiklikler oldu. Bir de legal alanın içeriğine uygun politikalar oluşturulamadı. Bu, hayatın diğer alanlarındaki mücadeleye engel bir şey değildir. Yani hangi alanda olursa olsun, ister feminist, ister çevrecilik hareketi olsun legal-demokratik alanın önemi ve o konuda hassas olunması noktasında eksiklikler yapıldı diye düşünüyorum.

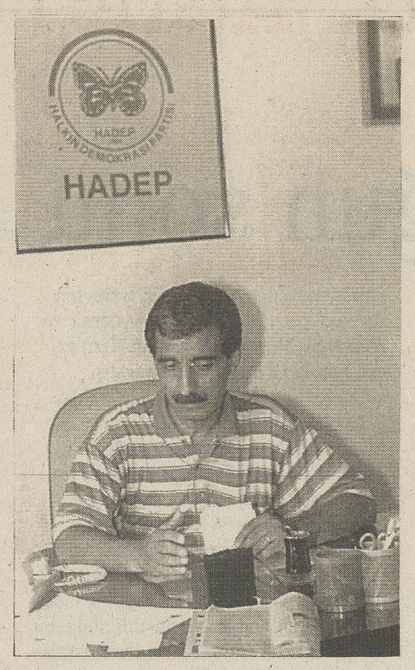

Dr. Kemal PARLAK, 1946'da Siverek'te doğdu. 1969'da İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi'i bitirdi. 1968'de Fikir Kulüpleri Federasyonu'na girdi ve bir dönem başkanlık yaptı. O dönem Devrimci Doğu Kültür Ocakları'nın tohumunu atan çalışmalarda bulundu.12 Mart döneminde TCK'nun141. maddesinden yargılandı ve beraat etti. 1975 -77 yıllarında Tüm Sağlık Personel Derneği'nde çalıştı. 1982'de YÖK'ün1402 baskısı nedeniyle öğretim üyeliğinden istifa etmek zorunda kaldı.1985'te Sosyal Demokrat Halkçı Parti'ye geçti. 1989'da SHP'den İstanbul milletvekili adayı oldu ancak seçilemedi. Şırnak olaylarından sonra partiden istifa etti. DEP'in çalışmalarına katıldı ve kurucu üyesi oldu. Parlak o tarihten bu yana aktif politika içinde.

❑ Sizce Türkiye'nin en önemli sorunu nedir?

Kürt halkının bugünkü demokratikleşme, özgürlük talepleri ve bir de savaş olayı var. Güneydoğu ve Doğu'daki savaş durmadan ve bununla ilgili adımlar atılmadan Türkiye'de hiçbir sorunun çözülemeyeceğine inanıyorum. Yani ekonomisi de, politikası da, eğitimi de buna bağlı. Kardeş Türk halkının bu savaştan zarar görmemesi, evlatlarını yitirmemesi ve evlatlarına çok daha iyi koşullar sağlamasını talep ediyoruz. Kürt halkından daha çok Türk halkı barış taleplerini yükseltir ve net olarak ortaya koyarsa, birlikte yaşadığı ve birlikte yaşaması istenen Kürt halkına da büyük destek vermiş olacaktır.

❑ Bu yönetim ve devlet yapısı sorunu çözebilecek durumda mı?

Devletin bütün kurumları tıkanmış ve iflas etmiş durumda; ama toplum kendisini her zaman yeniliyebiliyor. Bence sonuçta yaşamın kendisi çözümü dayatacaktır.

Türkiye, Kürt sorunundan dolayı bir yalnızlık içine itilmiş; yani dünyada ve bütün demokratik kamuoyunda teşhir olmuş. Hükümet kendi içerisinde çelişkiler yaşasa da, Kürt sorunu dayatılınca hemen uzlaşıp, birlikte hareket ediyor. Üstelik geçmiş dönemdeki politikalarını devam ettirmekte bir değişme de yok. Devlet sivil-faşist güçleri örgütlüyor, şovenizmi körüklüyor ve imha politikasını devam ettiriyor. Fakat bu ekonomik tükenmişlik, politik tükenmişlik ve uluslararası ilişkilerdeki durum, mutlaka bir çözüme zorlanacaktır. Hiçbir olay çözümsüz kalmıyor dünyada. Bunu kim çözecek, devletin hangi kadroları çıkacak barış adımı atacak; bunu bilemiyorum. Ama er veya geç çözüm gelecek.

❑ Roj okurlarına iletmek istediğiniz bir mesajınız var mı?

Bağımsız basının, özgür habercilik yapan bütün yayın organlarının mutlaka desteklenmesi gerekiyor; bu Yeni Politika olur, Roj olur hatta gerçekten özgürce ve devletin talimatları dışında kendi gazetecilik anlayışına uygun politikaya yönelirse Hürriyet bile olur. Yeter ki tarafsız habercilik yapsın, yeter ki devlet talimatıyla hareket etmesin ve yeter ki insan haklarına ve demokrasiye saygılı olsun.

Roj'un Kürt sorununa ağırlık vererek bu konuda demokratik çözümler öneren bir haberciliği üstlenmesi sevindirici. Roj okurlarının gazetelerini savunmaları, geliştirmek için çaba göstermeleri gerekir.

Ankara'nın taşı toprağı memur

Memur başkente ikinci büyük çıkarmasını yaptı

Haber Merkezi-Demokrasi Platformu'na destek çağrısında bulunarak eylem takvimini uygulamaya koyan KÇSKK, çalışmalarını sürdürüyor. 15-16 Haziran'da Kamu çalışanları ve başkanlarının eşliğinde Güven Park'ta, Ankara'daki sendika üyelerinin ve genel sekreterlerin hazır bulunduğu iki günlük oturma eylemi yaptı.

Gazetemiz baskıya hazırlandığında, bu eylem devam ediyordu. Eylem takviminin ikinci büyük halkasını 17 Haziran'da Türkiye genelinde bir çok ilden memur kitlelerinin katılacağı yürüyüş oluşturuyor. Samsun, Malatya, İstanbul, İzmir ve Mersin başta olmak üzere, bütün illerden gelen kamu çalışanları ve sendika genel başkanları Kızılay'a yürüyecek.

Burada genel başkanların da katılımıyla bir oturma eylemi gerçekleştirilecek. Ankara'ya gelmeleri il çıkışlarında ya da yolda engellenmesi durumunda ise, kamu çalışanları, oturma eylemlerini bulundukları yerde gerçekleştirecek.

Hipodrum'da gerçekleştirilmesi planlanan oturma eyleminin 18 Haziran günü de devam ettirilmesi düşünülüyor.

15-16 Haziran direnişiyle bozulan oyun

KÇSKK Sözcüsü Eğitim-Sen Genel Başkanı Yıldırım Kaya yaptığı açıklamada, sendikal hak ve özgürlükleri hiçe sayan, toplu sözleşme ve grev içermeyen anayasa değişikliğine dikkat çekti.

Hükümetin siyasi baskısı sonucu yargınınTüm Haber-Sen'i kapatma kararı vererek siyasi bir organ gibi davrandığını belirten Kaya, "bu durum sendikalarımızı yasa dışı ilan etmek için siyasi iktidarın zemin oluşturma çabalarının sonucunda ortaya çıkmıştır" dedi.

Sendikaların tüzel kişiliğine, yöneticilerine ve sendika üyesi ve üye olmayan kamu emekçilerine yöneltilen saldırıların yoğunlaşarak devam ettiğini belirten Kaya, açıklamasını şöyle sürdürdü:

"Biz kamu çalışanları, insan hak ve özgürlüklerine sahip çıkarak sendikalarımızı kurduk. Haklı ve meşru mücadelemizle tüm toplumun desteğini aldık. Tek amacımız insanca bir yaşam sürdürmek ve demokrasiyi kesintisiz olarak tüm kuruluşlarıyla işler hale getirmektir. 25 yıl önce işçi sendikalarını ortadan kaldırmak için tezgahlanan oyunlar günümüzde kamu çalışanları sendikaları için tezgahlanıyor. Nasıl ki işçiler 15-16 Haziran direnişiyle bu oyunu bozdularsa biz de bozacağız."

Genel greve doğru

Bu arada, memurların yeni eylem süreci ile ilgili Tüm Bel-Sen 1 No'lu Şube Başkanı Hıdır Ateş ile bir görüşme yaptık.

Kamu çalışanları eylemlerinin 1993 yılında 2 günlük iş bırakmayla başladığını belirten, Hıdır Ateş, 20 Aralık ve 20 Nisan eylemlerinin bunun bir başlangıcı olduğunu söyledi. Kamu sendikaları olarak hedeflerinin işçi sınıfıyla birlikte hayatı durduracak genel grev olduğunu vurgulayan Ateş, "grev ve toplusözleşme hakkımızı almak için, tam anlamıyla hayatı durduracak, tüm sendika ve işçi örgütleriyle genel grev hedefliyoruz" dedi.

Somut hedefler

Haziran ayını kapsayan ve 15-16 Haziran takvimine denk düşen eylemlerde devletin karşısına iki somut hedefle çıktıklarını belirten Ateş, istemlerini şöyle sıraladı:

"Grev ve toplu sözleşme hakkı içermeyen sendikal yasa düzenlemesinin kaldırılması ve sendikaların yeniden belirlenmesinin kabul edilmemesi."

Yeniden belirlemenin sendikaları kapatmaya yönelik olduğunu vurgulayan Ateş, "Haber-Sen'e yaptıkları gibi, hükümet yargının önüne geçebilir. Bize 'tüzel kişiliklerinizi yeniden oluşturun' diyerek, bizi başa döndürüp kazanılmış haklarımızı ve geldiğimiz aşamayı ortadan kaldırmak istiyorlar. Bu somut talebimizde, geldiğimiz noktadan geri bir düzenlemeyi kabul etmeyeceğiz" dedi.

KÇSKK Dönem Sözcüsü Yıldırım Kaya: 25 yıl önce işçi sendikalarını ortadan kaldırmak için tezgahlanan oyunlar günümüzde kamu çalışanları sendikaları için tezgahlanıyor. Nasıl ki işçiler 15-16 Haziran direnişiyle bu oyunu bozdularsa biz de bozacağız.

25 yıl önce bugün

Bundan 25 yıl önce alabildiğine büyüyen Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK) devleti korkutmaya başlamıştı.

Şubat 1967'de kurulan DİSK'in üye sayısı yüz bini aşmıştı. Bunun üzerine DİSK'in kapatılması için bir yasa tasarısı hazırlandı.

Yasa tasarısı Meclis'te görüşülmeye başladığı sırada başta İstanbul, Ankara, Adana ve İzmir olmak üzere işçi sınıfı ayağa kalktı. Özellikle İstanbul ve İzmit'te on binlerce işçi işi bıraktı ve caddeleri kapattı. İşçilerin üzerine açılan ateş sonucu 3 işçi öldü. Yüzlerce işçi tutuklandı. DİSK yöneticileri cezaevine kondu. Fakat DİSK kapatılamadı.

O günler tarihe 15-16 Haziran Olayları olarak geçti. DİSK'in ve liderlerinin o günkü direnci, daha sonraki yıllarda giderek büyümesini ve işçilerin örgütlü gücü haline gelmesini sağladı.

Prof. Önder, Komili'nin son çıkışını değerlendirdi

TÜSİAD, hangi popülizme karşı

Prof. İzettin Önder: TÜSİAD Temsilcisi Halis Komili aslında şu sıralar gelişen eylemlere karşı şimdiden devleti uyarıyor. Bu bir gözdağı da olabilir. Diğer bir yandan da yoğunlaşan hak istemlerine karşı taviz verilmesin demek istiyor. Yani sermayenin tutumu sıfır zam doğrultusunda, toplu sözleşme haklarının tanınmaması doğrultusunda.

Aysel SAĞIR

İSTANBUL- TÜSiAD Başkanı Halis Komili, ekonominin içinde bulunduğu çıkmazı "şimdiye kadar yönetimde bulunan hükümetlerin popülist politikalarından kaynaklanıyor" şeklinde açıkladı. Açıklama, popülizm kavramı ve popülizmin ekonomik literatürdeki yerini düşündürürken, hükümetle sermaye kesimi arasındaki çelişkinin ne olabileceğini de gündeme getirdi.

Ekonomi Profesörü İzzetin Önder ile yaptığımız söyleşiyi sunuyoruz.

-TÜSİAD ile devlet arasındaki ilişki nedir?

Türkiyede devlet kurumlarıyla sermaye ayrışmamıştır. Devlet kurumlarıyla sermaye ayrışmadığı için siyasal- ekonomik kararların alınmasında sermaye birinci dereceden rol oynayabiliyor. Yani TÜrkiyede devlet kurumları özerk değildir.

-TÜSİAD Başkanı Halis Komili, ekonominin içinde bulunduğu çıkamazı hükümetlere yüklemesi yönetim değişikliğini mi gündeme getiriyor?

Yönetim değişikliğinden öte şeyleri gündeme getiriyor bence. Buna ilerde değineceğim. Niye yönetim değişsin ki, koalisyon hükümeti sermayenin işine gelir, bu yüzden hükümet değişimi söz konusu değildir. Örneğin taraflardan biri yıpratılır. CHP ve DYP koalisyonunda sosyal demokrat tarafı suçlamak ve onu yıpratmak daha kolaydır. Tek bir parti olsa suçlu daha net ortaya çıkardı. Böylelikle birinin çıkmazı, diğer partiye yüklendiğinde sorunların karanlıkta kalması sağlanmış olur.

-Ekonomik literatürde popülizm nedir, Komili "popilist politikalar" derken neyi anlatmak istiyor?

Popilizm kavramı gerçek anlamının dışında kullanılıyor burada. Türkiyede kullanılan anlamıyla, halkçılık olarak geçiyor. Demek istiyor ki, sermaye grupları emekçilere, tarım kesimine fazla kaynak aktarıyor ve popülizm yapıyor. Dolayısıyla bizden daha fazla vergi almak zorunda kalıyor. Tabii biraz altına ekonomik argümantasyon da koyuyor oda şu; aslında bu kaynaklar bizde olsa daha yararlı kullanılır ekonomi için. Burada anlatılmak istenen devletin çalışan kesimin çıkarları doğrultusunda kararlar alması. Komili, çalışanların lehine kararlar alınarak ekonomi çıkmaza girdi demek istiyor. Oysaki Türkiyede bu anlamıyla bile hükümetler popülist davranmamışlardır.

1980'e girdiğimizde devlet, şunları yaptı. Özel sektöre, sermaye girdisini hızlandırmak, kaynak aktarmak için, müthiş bir kıyım yaptı, ücretleri bastırdı.Yani işin başka bir yönü var oraya gelmek istiyorum aslında. Devlet emekçinin devleti değildir. Zaten iktisat politikalarında görüyoruz, Ülkeler dışa açıldığı zaman, 1980 başlarında görüldüğü gibi, Güney Kore'ler ve Latin Amerika ülkelerinde olduğu gibi ücretler bastırılır.

1987'ler ve '90 larde memurların durumunda bir iyileşme görürürüz. Fakat burada şuna dikkat etmek gerekir, sermayenin içte tıkanıklığı sözkonusudur burada, dışa açılamamış, ihracat yapamamıştır. Ücret arttırmak yoluyla iç piyasada tüketimi kamçılayarak, sermayeyi rahatlatma yoluna gitmiştir. Yani eğer biz işçi ücretlerini verimliliğe bağlar isek, reel ücretleri verimliliğin üzerinde arttırırsak buna popülizm denmekte. Diyelimki devlet ücretleri biraz arttırmış olsun, neden Türkiyede verimliliğe göre ücretin saptanması esasını getirmemiş. Devlet sermayeye, vergi almayarak, ucuz kredi vererek büyük kaynak aktarıyor. Çok yuvarlak olarak şunu söyleyebilirim, Türkiyede hangi yılı alırsak alalım, özellikle 1980 politikaları uygulandığını dönemde sermaye kesimine yapılan kaynak aktarımı çok fazladır. Bunlar popülizm diye ele alınmıyor, bu kesinlikle ideolojik bir yaklaşımdır.

-Tarımda uygulanan destekleme politakaları 'popülizm' kavramını güçlendirmiyor mu?

Şimdi tarıma baktığımızda hakikaten bazen destekleme fiyatları veriliyor tarıma. Ama daha çok arızi dönemlere, seçim dönemlerine filan rastlıyor. Ama bunun dışında Türkiyede tarımda muazzam bir işsizlik ordusu var. Yani insanlar maalesef orada barınamıyorlar artık. Yaklaşık yüzde 12-13 civarında tarım üretimi sözkonusu ama, tarım nüfusu yüzde 35 civarında. Ama Avrupa ülkesinde nüfusun yüzde 3'ü yada 5'i bilemedin 7'si tarımda. Üretimle nüfus arasında bir orantılılık var.

-TÜSİAD'ın hükümetleri suçlamasını yükselen muhalefet ve hak istemleri karşısında bir tür uyarı olarak kabul edebilirmiyiz?

TÜSİAD Temsilcisi Halis Komili aslında şu sıralar gelişen eylemlere karşı şimdiden devleti uyarıyor. Bu bir gözdağı da olabilir. Diğer bir yandan da yoğunlaşan hak istemlerine karşı taviz verilmesin demek istiyor. Yani sermayenin tutumu sıfır zam doğrultusunda, toplu sözleşme ve sendika haklarının tanınmaması doğrultusunda.

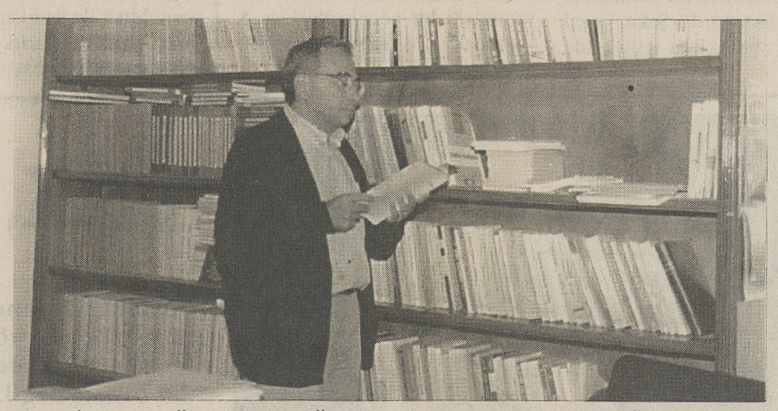

İstanbul Üniversitesi Öğretim üyesi Prof. İzzettin Önder

Mevsimlik işçi ekmek şehidi

Yol-İş Sendikası Diyarbakır Şubesi önünde oturma eylemi yapan işçiler, Döner'in ölümünden Türk-İş Yönetimi ile hükümetin sorumlu olduğunu belirttiler.

DİYARBAKIR-Köy Hizmetleri'nde mevsimlik olarak çalışan Şeyhmus Döner isimli işçi, işe alınmak umuduyla gittiği Ankara'dan dönerken, yolculuk esnasında kalp krizi geçirerek yaşamını yitirdi.

Diyarbakır Köy Hizmetleri 8. Bölgede mevsimlik işçi olarak çalışan Şeyhmus Döner, Ankara'dan dönerken Adana yakınlarında bir şey yapamamanın verdiği sıkıntının etkisiyle kalp krizi geçirdi. Yolcusu bulunduğu firma tarafından Adana Numune Hastanesi'ne kaldırılan ve doktorların müdahalelerine rağmen kurtarılamayarak hayata gözlerini yuman Döner'in cenazesi, bir grup arkadaşı tarafından hastane morgundan alınarak Diyarbakır'a getirildi.

8 Haziran Perşembe günü, naaşı arkadaşları tarafından omuzlarda taşınarak Alipınar Mezarlığı'na götürülen Döner, gözyaşları içinde toprağa verilerek defnedildi.

Aynı gün 2 No'lu Yol-İş Sendikası Diyarbakır Şubesi önünde oturma eylemi yapan işçiler, Döner'in ölümünden Türk-İş Yönetimi ile hükümetin sorumlu olduğunu belirterek, ölümüne de olsa haklarını aramaya devam edeceklerini ve bundan sonra da olacaklardan, bu ikilinin sorumlu tutulacağını söylediler.

Aç ve perişan olduklarını vurgulayan işçiler, aylardır iş bekliyeceklerini, Türk-İş ve hükümetin kendileri için çeşitli formüller ürettiklerini, ancak hiçbirinin uygulamaya konulmadığını kaydettiler.

İşçiler, hükümetin sendikaları vasıtasıyla kendilerine önce 46 bin işçiden 9 bin 200'ünün işe alınacağını söylediğini, sonra işe alınacakların sayısını 16 bine çıkardıklarını; en son olarak da sınavla 12 bin 500 işçinin işe alınacağını ve geriye kalanların ise tazminatları ödenerek işlerine son verileceği gibi yalan beyanatlarda bulunduğunu söylediler.

İşçiler, Türk-İş'in hükümete kuyrukçuluk yaptığını belirterek, hükümetin kendilerine yönelik olumsuz bu tavrına gerekli tepkiyi göstermeyen Türk-İş'in bu haliyle hükümeti destekler bir tutum takındığını vurguladılar.

işçiler, hükümetin 15 bin, 16 bin ve 12 bin 500 derken, sezonun nerdeyse kapanmak üzere olduğunu söyleyerek, Bayram Meral ve onun yağcılarının "işbirlikçi" bir tavır sergilediklerini bir kez daha kamuoyuna gösterdiklerini belirttiler.

Muradiye Belediyesi çıkmazda

VAN/Roj-Van'ın Muradiye ilçesi belediyesi 14 aydır devletten yardım alamamasının sıkıntısını yaşıyor. ANAP'tan Belediye Başkanı seçilen Kaçak Çelik, yardım alamamaktan dolayı belediyenin 40 milyar borcu olduğunu belirtti.

Çelik, işçilerin maaşlarını ödeyebilmek için belediyeye ait dükkanları sattığını bildirerek, "şimdiki borcumuz ise 40 milyar lira civarında. Defalarca belediyemize yardım yapılması için Ankara'ya gittim.

Ancak yardım taleplerime gereken olumlu cevabı alamadım. On aya yakın ödeme yapamadığımız belediye işçisinin parasını sonunda belediyeye ait dükkanları satarak ödeyebildik" dedi. 12 bin nüfuslu Muradiye'de belediye gelirlerinin giderlerini karşılayamadığını söyleyen Çelik, "her gelen yönetim belediyeye ait arsaları akrabalarına dağıtmış. Belediye için yatırım olabilecek hiçbir şey yapmamış.

Muradiye Şelalesi yakınında yapılan ancak önceki belediye başkanınca yapımı durdurulan özel piknik tesisleri belediye için en önemli gelir kaynağıydı. Oysa şimdi orada bir şahsın yaptığı tesis bu gelirleri tümüyle engellemiştir. Her cumartesi ve pazar günleri binlerce kişi piknik için buraya gelir, belediye burada sağlanan gelirin yüzde 10'unu ancak alır.

Diğer yandan da devlet belediyeye olan desteğini tamamen çekmiştir.

Ayrıca yatırımlar için teşvik destekleri de sağlanamıyor. Eğer Muradiye belediyesi batıdaki bir kentte olsaydı, tek başına belediyenin giderlerini karşılardı."

Antep'te işçiler sokakta

ANTEP/Roj-Gaziantep'te Teksif Sendikası'na bağlı Sanka, Örmesan, Ay-Teks ve Giysan fabrikalarının işçileri toplu sözleşmedeki anlaşmazlıklar nedeniyle sendikalarının önünde toplanarak başkanlarını istifaya çağırdı.

Toplu sözleşme için oturulan masada işçi temsilcilerinden kimsenin bulunmaması işçileri öfkelendirdi.

Aynı zamanda işçilerin yüzde 125 oranındaki zam isteklerinin reddedilmesi ve % 84 oranında artış yapılacağının açıklanması üzerine, yaklaşık 650 işçi Teksif Gaziantep Şubesi binasını basarak tahrip etti. Bu sırada bazı fabrikalardan gelmek isteyen diğer işçiler Gaziantep Fuarı önünde polis barikatıyla engellendi.

İşçi kitlesinin kararlılığını gören Sendika Başkanı Ali Seyhan işi polislere bırakmayı daha uygun gördü ki, Çevik Kuvvet tarafından işçiler dağıtıldı. Kitle içerisinde zaman zaman "İşçiyiz, kararlıyız-hakkımızı söke söke alırız", "Başkan İstifa" sloganları atılırken "2.700.000 liraya geçinilmez" dövizleri taşınmaktaydı.

İşçiler, değişik yöntemlerle mücadeleye devam edeceklerini belirttiler.

Dokuma işçileri dernek açtı

ANTEP/Roj- Dokuma işçilerinin büyük çabaları sonucu Dokuma İşçileri Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği'nin açılışı yapıldı. Yaklaşık olarak 400 kişinin katıldığı açılışa bir dakikalık saygı duruşu ile başlandı. Daha sonra davul, zurna eşliğinde halay çeken işçilerin ellerinde bulunan dövizlerde şu sloganlar yer alıyordu. "Mezarda emekliliğe hayır", İşçiyiz haklıyız hakkımızı alırız", "Sömürüye hayır", "Yaşasın mücadele birliğimiz", "İnsan gibi yaşamak istiyoruz." Daha sonra yönetim kurulu adına bir konuşma yapan Hüseyin Özdemir, dokuma işçilerinin içinde bulundukları sorunların bir an önce çözülmesini ve işçilere daha sağlıklı iş ortamları yaratılmasını istedi. Halıcılık sektöründe en önde gelen illerden biri olan Antep'in, 5 Nisan Kararları'nın uygulamaya konulmasıyla büyük bir kriz yaşadığını, binlerce insanın işsiz kaldığını belirten Özdemir, eğer devlet buna bir an önce çare bulmazsa Antep'teki halıcılık sektöründeki krizin daha da derinleşeceğini vurguladı. Bu konuşma sırasında işçiler Özdemir'in sözlerini sık sık keserek sloganlar attılar. İşçiler kin ve öfkelerini dile getirirlerken bundan böyle sessiz kalmayacaklarını, omuz omuza vererek bütün haklarına sahip çıkacaklarını ve devletin uygulamış olduğu politikalara boyun eğmeyeceklerini vurguladılar.

Tabii bu arada açık havada yapılan açılışa tahammül edemeyen sivil polisler kitleyi provoke etmeye çalıştılar ama bunu başaramadılar. Yönetim Kurulu adına konuşma yapan Hüseyin Özdemir'i sivil polisler bir kenara çekerek tehdit ettiler ve hakkında dava açacaklarını söyleyerek gözdağı vermeye çalıştılar. Açılış olaysız bir biçimde sona erdi.

Sendikacının evi tarandı

Haber Merkezi- Yaklaşık üç aydan beri Toplu İş Sözleşmesi görüşmelerini sürdüren deri işçileri saldırıya uğradı.

Türkiye Deri İşverenler Sendikası'nın işçilerin uzlaşma çabalarına yanıt vermemesi, sonucu grev-lokavt aşamasına getirmişti.

Direnişte olan işçilere karşı baskıların had safhada olması kamuoyunun gündemindeyken, bu kez de temsilci ve direnişteki işçilerin evine silahla saldırıda bulunuldu. Deri-İş'ten yapılan açıklamada, Deri-İş Şube Başkanı Musa Servi ve 200 gündür direnişte olan Ali Aslan'ın evine 1 saat arayla silahla ateş edildiği bildirildi.

Bu durumu protesto eden Deri-İş tem silcileri, "işverenlerin bu katı tutumundan vazgeçmesi için, sendikamıza bağlı 2 bin üyemiz bir günlük üretimden gelen gücünü kullanacaktır" dedi.

Özür yasa tasarısı onaylandı

Japonya Temsilciler Meclisi, İkinci Dünya Savaşı sırasında yapılan haksızlıklar ve benimsenen yanlış tutumla ilgili yasa tasarısını, uzun tartışmalardan sonra kabul etti. Japonya'nın savaş sırasındaki haksızlıkları dolayısıyla sorumluluğun dile getirilmesini isteyen, ancak bu isteği koalisyon partilerince reddedilen anamuhalefet partisi Şinşinto'nun (Yeni Sınır Partisi) katılmadığı oylamada, tasarı, koalisyon partilerinin oylarıyla Meclis'ten geçti. Japonya'nın Asya ülkelerini istilası için, bu ülkelerin talebi olan Japonya'nın açıkça özür dilemesi tasarıda yer almadı. Tasarıda, ''Modern dünya tarihinde, sömürgeci yönetimlerin bazı örnekleri ve saldırganlık eylemlerini anımsatarak, ülkemizin bu eylemleri işlediğini ve başta Asya ülkeleri olmak üzere diğer ülkelerin halklarına çektirdiği büyük acıları kabul ediyor ve derin vicdan azabı duyuyoruz'' denildi. Tasarının bu haliyle çıkmasına, Asya ülkelerinin şiddetli tepkisi bekleniyor. Başta Güney Kore olmak üzere bazı Asya ülkeleri, tasarı metninde açıkça özür dilenmemesinden hoşnut olmamışlardı.

Lübnan'a Dünya Bankası yardımı

Dünya Bankası, Lübnan'a çevre düzenlemesinde kullanılmak üzere 55 milyon dolarlık borç vermeyi kararlaştırdı. Dünya Bankası yetkilileri tarafından yapılan açıklamada, paranın, yolların düzenlenmesinde ve Akdeniz'e dökülen atıkların önlenmesinde kullanılacağı belirtildi. Ayrıca, çöp ve atıkların değerlendirileceği fabrikalar için de kullanılacağını kaydeden Dünya Bankası, projenin Lübnan'dan Akdeniz'e akıtılan katı atıkları engelleyici önlemleri de içerdiğini belirtti. Dünya Bankası bu borcu Lübnan'a 17 yıllığına vereceği ve faiz oranının Dünya Bankası'nın fonlarının maliyetine göre değiştirilebileceği açıklandı.

RP'den Bosnalılara yardım

İtalyan gazetesi La Stampa, ülkelerinden üç yıl önce kaçan Bosnalı mültecilerin, Refah Partisi'nin bir organı olan "El-Halil"in yardımıyla, savaşmak üzere Bosna Hersek'e geri döndüklerini belirtti. Gazetenin Split çıkışlı haberinde, "köktendinci" olarak nitelenen RP'nin organizasyonuyla ve Hırvat polisinin kontrolü altında binlerce Bosnalının evine döndüğü kaydedildi. Haberde, son olarak "Espresso Venezia" adlı İtalyan gemisiyle 726 Bosnalı müslümanın ülkesine döndüğü, dönenlerin arasında yaşlı ve çocukların yanı sıra, askerlik çağında 149 gencin bulunduğu ve son haftalarda Almanya, Belçika ve Türkiye'den gelen Bosnalıların 3 bini aştığı ifade edildi. Gazete geri dönenlerin Gorny Vakuf şehrinde ve ön cephelerde savaşmaya gittiklerini kaydetti.

Taraflar üçüncü kez buluştu

Meksika'da Zapatista gerillaları ile hükümet yetkilileri, ülkenin güney eyaleti Chiapas'da 17 aydır yaşanan gerginliğe son vermek amacıyla yapılan görüşmeleri için nisan ayından bu yana üçüncü kez biraraya geldiler. Bu görüşmelerde taraflar, yeni çatışma olasılığının ortadan kaldırılması ile demokrasi, adalet ve eyalette toprak reformu içeren bir müzakere gündemi oluşturmaya çalışacak. Zapatista gerillaları, taleplerinin görüşülmesinden önce çatışma bölgesinin askerden arındırılması yönünde adım atılmasını isterken, hükümet tarafı, ayaklanmayı bastırmanın yollarını arıyor. Meksika hükümetinin, Zapatista gerillalarının bölgede etkisizleştirilmesine yönelik bu tutumu daha önceki görüşmelerin de sonuçsuz kalmasına neden olmuştu.

Buğday yardımında aksama

Dünya Besin Programı'nın (WFP) Afganistan'a yapacağı buğday yardımının gecikeceğinin açıklanması halkın tepkisine neden oldu. Yardım örgütü Care International'ın Afganistan müdürü Steve Masty, Birleşmiş Milletler örgütü olan Dünya Besin Programı'nın (WFP) bir projesi çerçevesinde iş karşılığı verilmesi planlanan buğdayın 18 aydan önce verilemeyeceğini belirterek, bu durumda Afganistan'ın en az altı eyaletinde halkın ölüm riskiyle karşı karşıya kalacağını söyledi. Bazı temsilcilerin Kabil'in güneyindeki Logar eyaletinde radikal İslamcı Taleban örgütü tarafından tutuklandığını belirten Masty, buğdayları çıkar karşılığı sattıklarını da yalanladı. 1993 yılında WFP, Care Yardım Örgütü'ne 1994 yılı için 10 bin ton buğday vermeyi taahhüt etti fakat 1994 sonuna kadar ancak 4 bin ton buğday verdi. Bu yıl verilen miktar ise 3 bin 750 ton. Çoğunluğu en az 10 kişiden oluşan Afganlı ailelere altı aydır ödeme yapılmıyor. Masty, sorunun çözülmemesi durumunda, Care'in mücahid gruplarla iyi olan ilişkilerinin de bozulabileceğini söyledi.

Avrupa grevleri bekliyor

Dış Haberler Servisi -Almanya'nın doğusundaki iki eyalette 2.3 milyon işçiyi ilgilendiren görüşmelerin sözleşme imzalanmadan sonuçlanmasının ardından geniş çaplı grevlerin yapılması bekleniyor. Bankacılık ve sigorta çalışanları sendikası HBV ve Alman Kamu Hizmetleri Sendikası (DAG), geniş çaplı grevlerin planlandığını açıkladı.

Daha önce işverenin yüzde 3.27'lik artış önerisini reddeden DAG sendikası, işverenin 1 Haziran'dan itibaren yüzde 3.4 artış içeren teklifini de reddetti. Görüşmelerin anlaşma imzalanmadan sonuçlanmasından sonra ülke genelinde 5 bin 700 işçi, gün boyu yürüyüşler ve uyarı grevi yaptı. İngiltere'de de yaz sonunda grevler bekleniyor.

Doğu Almanya'da ücret işitsizliğine tepki

Almanya'da işçiler, Batılı meslektaşlarıyla aralarındaki ücret eşitsizliğine dikkat çekmek için uyarı grevleri gerçekleştirdi. DAG'ın çağrısı üzerine başta doğu kesimi olmak üzere Berlin, Brandenburg ve Thüringen'de binlerce işçi iş bıraktı. DAG adına bir açıklama yapan Roland Tremper, uyarıları ciddiye alınmadığı taktirde gerçek grevlere gideceklerini söyledi. Doğu Almanya'daki işçiler, Batı'daki meslektaşlarıyla aynı işi yaptıkları halde 400-600 DM daha az ücret alıyorlar. Buna karşın hayat pahalılığı ve giderlerin Batı'yla eşit olması, Doğu'da yaşayanların sosyal ve ekonomik sorunlarının artmasına neden oluyor. İşverenler sendikası, Doğu ile Batı arasındaki ücret eşitliğinin hemen sağlanmasının mümkün olmadığını öne sürerek, 5 yıllık bir süreçte kademeli bir plan önerdi.

Bu arada eski komünistlerin oluşturduğu PDS'nin çağrısı üzerine, Almanya'da kira sözleşmelerine getirilecek değişiklikleri protesto etmek için on bin civarında kişinin katıldığı bir protesto gösterisi

Eski komünistlerin oluşturduğu PDS'nin çağrısı üzerine, Almanya'da kira sözleşmelerine getirilecek değişiklikleri protesto etmek için on bin civarında kişinin katıldığı bir protesto gösterisi yapıldı.

İngiltere'de yine demiryolu grevleri yolda

Geçen yıl uzun süre grev yapan demiryolu sendikaları, sanayi kolunda yapacakları eylemlerle ilgili üyeleri arasında bu hafta oylamaya gidiyor. Grev kararının alınması durumunda ulusal demiryolu şebekesinin, temmuzdan itibaren 24 saatlik grevlerle büyük zararlara uğraması bekleniyor.

Sendika temsilcileri, İngiliz Demiryolları'nın (BR), görüşmelerin son oturumundaki yüzde 3'lük teklifini reddetti. Eylemleri, Lokomotif Mühendisleri ve İtfaiyeciler Birliği (ASLEF) yönlendiriyor. Sendika, enflasyon oranları üzerinde bir ücret artışı için üyelerinin desteğine sahip bulunuyor. 40 bin üyesi bulunan Demiryolları, Denizyolları ve Taşıma Sendikası (RMT) da bu ayın sonunda masaya oturacak. RMT Genel Sekreteri Jimmy Knapp, hükümetin yüzde 3.4 olan enflasyon değerleri civarındaki artış tartışmalarını durdurmasını isteyerek, yüzde 6'lık artış istediklerini söyledi.

Sendikaların hesaplamalarına göre, enflasyon oranında bir artış hükümete 7.7 milyon sterlin yük getirecek, oysa bir günlük iş bırakmanın hükümete maliyeti 12 milyon sterline kadar yük-

Ortadoğu'da saflaşma çabası

Filistin özerk bölgesindeki FKÖ muhalifleri seçimleri engellemek için ittifak oluşturma çabalarına hız verdiler.

Hamas, İsrail'le bölgesel barışın mümkün olabileceği yönünde bir açıklamaları olmadığını açıkladı.

1993 yılında başlatılan FKÖ-İsrail barış sürecine karşı bütün muhalefetin birliğe çağrılaöcağı belirtiliyor.

İsrail 45 Hamas militanını tutuklarken Ürdün iki Hamas liderini sınırdışı etti.

İsrail'in güvenlik güçleri, Arapların çoğunlukta olduğu Doğu Kudüs'te, islami direniş örgütü Hamas'ın 45 militanını tutukladı.

Önceki gün yayınlanan ordu açıklamasında, İsrail'e karşı planlanan bir dizi saldırının da açığa çıkarıldığı öne sürüldü.

Öte yandan Ürdün, Hamas'ın iki üst düzey yöneticisini sınırdışı etti. Ürdün'de kalmasına izin verilmeyen Hamaslı iki liderin Yemen ve Sudan'a gittikleri belirtildi.

Hamas Şam Temsilciliği'nden Muhammed Mustafa, Hamas'ın altı kişilik politbürosunun şefi Musa Ebu Marzok'un Yemen'e, politbüro üyesi ve Hamas'ın eski İran Temsilcisi İmad el Elami'nin ise Sudan'a gittiğini açıkladı.

Ebu Marzok'un Yemen, Elami'nin ise Mısır pasaportu taşıdıkları bildirildi.

Muhammed Mustafa, İsrail ile FKÖ lideri Yaser Arafat'ın baskısıyla Ükendilerine böyle davrandığını belirterek, Ürdün'ü kınadı.

Ürdün açıklamasında, Hamas'ın ülkede yasadışı olduğu ve Kral Hüseyin ile Arafat arasında gerginlik yarattığını belirtilmişti. Hamas liderleri ayrıca, Ürdün'de herhangi bir askeri eylemlilik içinde olmadıklarını, siyasi ve yayın çalışmaları yaptıklarını belirterek, yasadışı bir faaliyet içinde olmadıklarını belirttiler.

Hamas: Anlaşma imkansız

Siyonist Maariv gazetesinin, Şeyh Ahmed Yasin'in yorumunu çarpıttığını belirten Hamas, amacın Şeyh Yasin hakkında çelişki yaratmak olduğu kaydetti.

İsrail gazetesi, 15 yıl hüküm giymiş olan Yasin'in, bir soruya karşılık, İsrail'le barış için bir şansın olduğu yönünde açıklama yaptığını iddia etmişti. Hamas'ı 1987 yılında kuran Şeyh Yasin, 1989 yılında İsrail'e karşı silahlı saldırı emri vermek suçundan tutuklanmıştı. Hamas, barış sürecine karşı çıkan 10 üyeli muhalif Filistinliler İttifak'ına bağlı.

Filistinli muhalif örgütler birleşiyor

Filistinli radikal 10 örgüt liderinin, FKÖ-İsrail barış sürecine karşı çıkılması için ittifak çağrısı yaptıkları açıklandı. Şam'da kurulan Filistin Fraksiyonlar İttifakı (PFA) ve geçenlerde Batı Şeria'da kurulan Filistin Ahalisi'nin (PG), program üzerinde anlaştıkları kaydedildi.

Şam görüşmelerine katılan PG Sekreteri Bessam El Şaka, işgal altındaki topraklara gittiğinde dökümanları grup liderlerine sunacak. Dökümanların, 1993 yılında başlatılan FKÖ-İsrail barış sürecine karşı bütün muhalefeti birliğe çağıracağı belirtiliyor.

Daha önce de, Filistinli Marksist örgütlerden Filistin'in Kurtuluşu için Halk Cephesi ve Filistin'in Kurtuluşu için Demokratik Cephe, Filistin seçimlerini protesto etmek için güçlerini birleştirme kararı almışlardı. İsrail ile Filistin Kurtuluş Örgütü (FKÖ) arasındaki görüşmeler ise tıkanmış durumda.

Kudüs'te çatışma oldu

Kudüs'te, Yahudilerin Araplara ait 11 araba ve bazı dükkanları tahrip ettikleri bildirildi. Bunun ardından bir İsrailli polis bir Arap tarafından bıçaklandı.

İsrail polis sözcüsü, Arapların Shavuot Festivali'nde yürüyüş yapan Yahudilerle alay etmeleri üzerine çatışma çıktığını ve 7 Arap'ın olayla ilgili olarak tutuklandığını açıkladı. Musa'nın beş kitabının indirildiği gün olarak kabul edilen günde düzenlenen Shavuot Festivali'nde Yahudiler kutlamalar yapıyor.

Öte yandan işgal altındaki Batı Şeria'daki El Halil kasabasında buldukları, İsrail ordusuna ait bombanın patlaması üzerine 13 yaşındaki bir çocuk ölürken, 8 yaşındaki kardeşi de yaralandı. olduğu bildirildi.

Christopher da Ortadoğu'da

ABD Dışişleri Bakanı Warren Christopher'ın belli başlı işlerinden birini 13. kez yerine getirerek Ortadoğu'yu geçen hafta bir kez daha turladı.

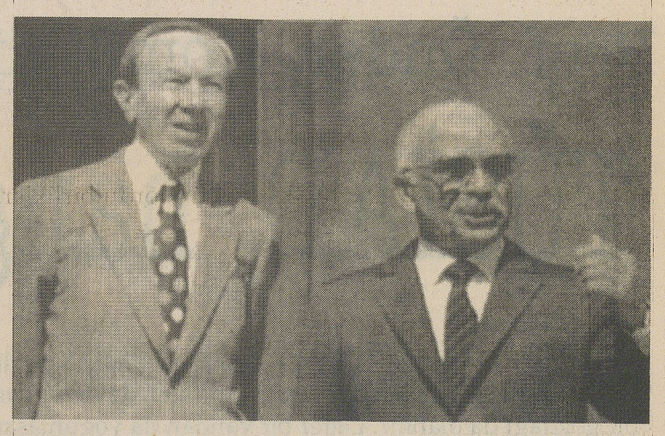

ABD Dışişleri Bakanı Warren Christopher, İsrail, Mısır, Suriye ve Ürdün'ü kapsayan beş günlük Ortadoğu turunu geçen hafta bitirdi. Gezi gündemindeki en önemli maddenin İsrail ile Suriye arasındaki diyaloğa ivme kazandırmak olduğu belirtildi. İsrail-Filistin görüşmelerinin hızlandırılması, İsrail askerlerinin Batı Şeria'da yeniden konumlandırılarak Filistinlilerin gelecek ay seçime gitmelerinin sağlanması ve Mısır-İsrail ilişkilerinin iyileştirilmesi, Christopher'ın programındaki diğer maddeler. Ayrıca, Christopher'ın Almanya Başbakanı Helmut Kohl'un bölgede yaptığı temaslar hakkın bilgi alması da bekleniyor.

Bölgeye Christopher'dan önce glen ABD Dışişleri Bakanlığı Ortadoğu Barış Süreci Koordinatörü Dennis Ross, taraflarla görüşerek Christopher'ın gezisine zemin hazırlamaya çalıştı. Ross, önceki gün İsrail Başbakanı İzak Rabin ve Genelkurmay Başkanı Amnon Şahak ile görüşerek, Suriye yetikilileriyle yaptığı temaslar hakında bilgi verdi. Kudüs'teki görüşmelerinden sonra açıklama yapan Ross, "ümitli" olduğunu belirtti.

İsrail'den Mısır'a geçen Christopher ile Mısır Devlet Başkanı Hüsnü Mübarek ve İsrail Başbakanı İzak Rabin arasında Kahire'de üçlü zirve gerçekleştirdi. Zirvede ele alınacak konular hakkında açıklama yapılmazken, Filistin kaynaklarından alınan bilgilere göre, Mısır ile İsrail arasındaki anlaşmazlıklara ağırlık verildi. Bu anlaşmazlıkların başında, İsrail'in nükleer programı bulunuyordu. Mısır, bu programın durdurulması ve uluslararası denetime tabi tutulmasını isterken, İsrail, nükleer programın "barış tamamen sağlanmadan" ele alınmasına karşı çıkıyor. İki taraf arasında diğer bir anlaşmazlık konusu ise İsrail'in, Mısır'ın Filistin Özerk Bölgeleri'ne açılmasına engeller çıkarmasından kaynaklanıyor. Kahire ile Tel Aviv arasında 16 yıllık bir "barış anlaşması"nın var olmasına rağmen, Mısır halkının İsrail ile ilişkileri normalleştirmemek için direnmeye devam etmesi, ABD ve İsrail'i rahatsız ediyor. Zirvede bu konuya da değinilmesi ve Christopher'ın Şam'daki temaslarının ardından Suriye ve İsrail askeri yetkililerinin görüşmelere devam edeceğini açıklaması bekleniyor.Bu arada, Christopher gezisinin Almanya Başbakanı Helmut Kohl'un bölgeye yaptığı ziyaretin hemen ardından gerçekleşmesi dikkat çekti. Kohl, gezi sırasında Eriha bölgesini de ziyaret ederek, Filistinlilere ek yardım sözü verdi. Kohl, özerk bölgelerde yüzde 50'ye varan işsizlik oranını azaltmak amacıyla bu bölgelerde sanayi tesislerin kurulması için katkıda bulunacaklarını ve Gazze Şeridi'nde bir havaalanının inşa edilmesinde yardım olacaklarını belirtti.

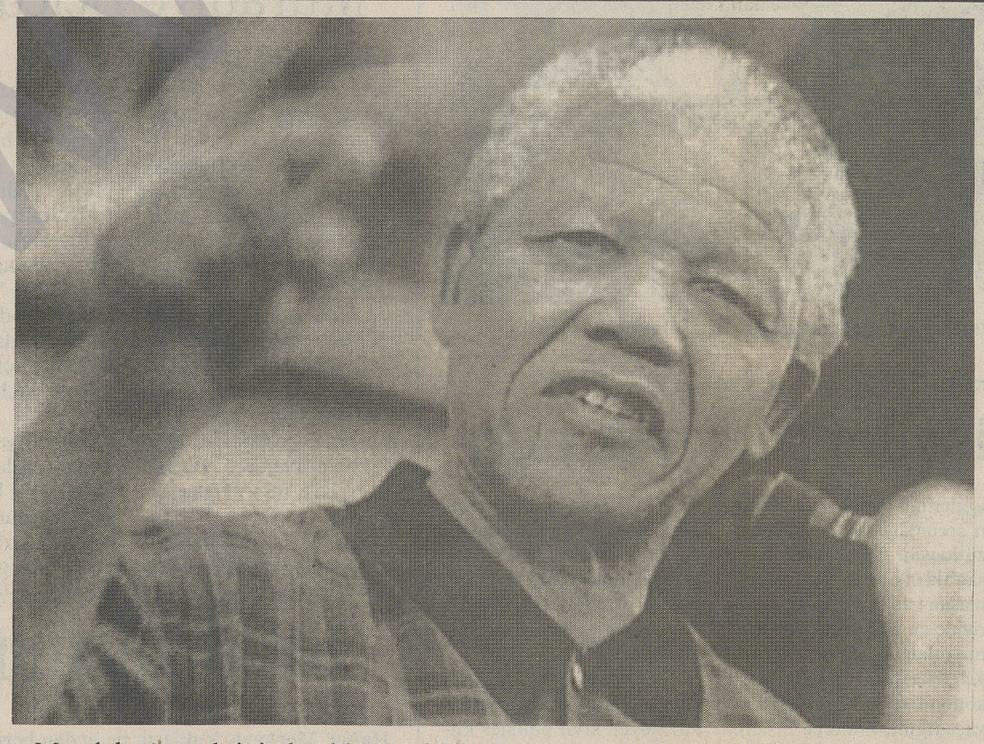

Mandela: "gerektiğinde öldürün" iddiasına karşı şimdilik susmayı tercih ediyor.

Artık, Mandela'ya suçlama yok

Siyahların ikinci büyük siyasi yapısı İnkatha taraftarlarına yönelik "gerektiğinde öldürün" suçlamasından Mandela şimdilik kurtuldu. Ancak sorunlar bitmiş değil.

Güney Afrika'da geçen yıl onlarca Inkatha taraftarının öldürüldüğü olaylarla ilgili tartışmalar sürüyor. Devlet Başkanı Nelson Mandela, sözkonusu olaylarda kendisinin verdiği "gerektiğinde öldürün" emriyle ilgili giderek artan gerginliğin yumuşatılması için barış ve sağduyu çağrısında bulundu. Fakat siyasi gözlemciler, olayın kolay kolay durulmayacağını belirterek, görüşmelerin süreceğini ancak partilerin kendi taraftarları üzerinde olağanüstü bir durum yaratmaya devam edeceklerini söyledi. Natal Üniversitesi'nden Mervyn Frost, Güney Afrika'da yaşanan gelişmeleri değerlendirirken kasım ayında yapılacak seçimlerin yaklaşmasından dolayı, partilerin dramatik bir dil kullanmaya ve siyasi ısıyı yüksek tutmaya devam edeceklerini söyledi. Mandela, geçen yıl mart ayında Afrika Ulusal Kongresi (ANC) muhafızlarına verilen, Inkatha Özgürlük Partisi üyelerinin saldırılarına karşı "ateş açma" emrini savunarak, bunun savunma hakkıyla ilgili yasaların normal işletilmesinden başka bir şey olmadığını söyledi. Mandela ayrıca, bütün taraflar için önemli olanın ulusal birlik ve barış olduğunu kaydetti.

Geçen yılki sözkonusu çatışmalarda ölenlerin yakını olan yaklaşık yüz kişi, Mandela ve ANC hakkında 2.8 milyon dolarlık tazminat davası açtı. ANC yetkilileri son dönemlerde, geçen yılki öldürme olaylarında kullanılan onlarca silah ele geçirdiğini açıklamıştı. Geçen yıl Inkatha taraftarlarınca Johannesburg'da yapılan yürüyüş sırasında aralarında Shell House kurbanlarının da bulunduğu 55 kişi ölmüştü.

Konuyla ilgili olarak yapılan parlamento oturumunda, muhalefet ve Devlet Başkanı Nelson Mandela birbirlerini açıkça suçlamaktan kaçındılar. Oturumda, Mandela verdiği kararı savunurken, Inkatha lideri ve Mandela'nın koalisyon hükümetinin İçişleri Bakanı Mangosuthu Buthelezi, oturuma katıldığı halde konuşma yapmadı. Inkatha ve Milliyetçi Parti, sözkonusu öldürme olaylarından Mandela'yı sorumlu tutuyor.

Yabancı silah şirketleri kapanıyor

Güney Afrika'ya silah sağlayan yabancı şirketlerin en kısa sürede kapatılacağı bildirildi. Devlet silahlanma kurumu Armscor'ın müdürü Tielman de Waal tarafından yapılan açıklamada, bu şirketlerin "açıldıklarından daha kısa sürede" büyük bir oranda kapatılabileceği kaydedildi. Şirketlerin kapanmasına silah satışından elde edilen gelirdeki düşüş neden olurken, Armscor'un geliri de 11 milyon dolardan, 1.4 milyon dolara gerilediği belirtildi. Savunma Bakanı yardımcısı Ronnie Kasrils, Afrika Ulusal Kongresi hükümetinin, Beyaz yönetimle BM arasında varılan silah anlaşması gereği yasaklanan silahların alım satımını sağlayan şirketlerle bağların koparılması talimatının verdiğini belirterek, aralarında sözleşmelerin hala geçerli olduğu bazı şirketlerle ilişkilerinin sürdüğünü söyledi.

ABD'deki İnsan Hakları İzleme Komitesi'nin Güney Afrika'nın eski Ruanda ordusunun yeniden silahlandırılmasına yardım eden birkaç ülkeden biri olduğu yönündeki raporuna karşın Kasrils, kendisinin ve Savunma Bakanı Joe Modise'in silah ihracatı ve Ruanda'ya silah satıldığı yolundaki iddiaların doğru olmadığı konusunda hemfikir olduğunu söyledi. Güney Afrika, yılda 233 milyon dolarlık silah sattığı ve 141 milyon dolarlık da havacılık ve denizcilik malzemesi ile savaş sistemi satın alıyor.

Güney Afrika'da şiddete karşı protesto

Güney Afrika'da hafta sonunda meydana gelen şiddet olaylarında 21 kişinin öldüğü belirtildi. Polisin yaptığı açıklamaya göre, Hint Okyanusu kıyısındaki Durban kentinin güneyindeki İnzingolweni'de sekiz kişi, diğer bölgelerde ise toplam 13 kişi öldü. Şiddet olayları Devlet Başkanı Nelson Mandela liderliğindeki Afrika Ulusal Kongresi (ANC) ile Zulu Inkatha Özgürlük Partisi (IFP) arasındaki siyasi mücadeleden kaynaklanıyor.

Son dönemlerde artan şiddet olaylarına tepki gösteren halk, protesto gösterileri yapıyor. Gösteri yapan ANC taraftarları, merkezi hükümetten KwaZulu-Natal eyaletinde olağanüstü durum ilan etmesini istedi.

NATO savunma toplantısında Bosna konuşuldu

Fransa dışında tüm İttifak üyesi ülkelerin savunma bakanlarından oluşan NATO Savunma Planlama Konseyi (DPC) toplantıları Brüksel'de dün başladı. NATO toplantısında, eski Yugoslavya'daki durum, Bosna'daki BM Barış Gücü'nü korumak amacıyla oluşturulacak ''Acil Müdahale Gücü'' konusunu bir kere daha tartışacaklar. Toplantıda, kitle imha silahları, savunma harcamaları ve NATO'nun genişletilmesi konusu da görüşüldü. Ayrıca ''Türk-Yunan anlaşmazlığı'' da geniş olarak tartışılıyor ve bu anlaşmazlığa somut bir çözüm aranıyor. Toplantıda Türkiye'yi Milli Savunma Bakanı Mehmet Gölhan temsil ediyor. Gölhan, Brüksel'de gerçekleştirilecek Savunma Planlama Komitesi ve Nükleer Planlama Grubu toplantılarına katıldıktan sonra yurda dönecek.

Gölhan, Türkiye-Hollanda ilişkilerini görüştü

NATO toplantıları nedeniyle Brüksel'de bulunan Milli Savunma Bakanı Mehmet Gölhan, Hollanda Savunma Bakanı Joris Voorhoeve ile bir araya gelerek, başta Sürgünde Kürt Parlamentosu olmak üzere Kürt kurumlarının çalışmalarına izin verilmemesini istedi. Hollandalı bakanın arzusuyla gerçekleştiği öne sürülen bu görüşmede, PKK konusunun ele alındığını anlatan Gölhan, Hollanda'nın Sürgünde Kürt Parlamentosu'nun Lahey'de kurulmasına izin vermesiyle ilişkilerin gerginleştiğini söyledi. Hollandalı bakana, ''Lahey'in hatasının iki ülke arasında ilişkileri zedelediğini ve bu ilişkilere gölge düşürdüğünü'' söylediğini iddia eden Gölhan, olanlar karşısında Türk kamuoyunun rencide olduğunu savundu. Eskisi gibi Hollanda'dan da askeri alanda alış-veriş yapmak istedekilerini ancak bugünkü şartlarda bunun mümkün olmadığını söyleyen Gölhan, Hollanda Bakanı'nın iç hukuku gerekçe göstermesini de eleştirdiğini söyledi. Gölhan ayrıca görüşme sırasında Sürgünde Kürt Parlamentosu'nun toplantılarına izin verilmemesi ve Kürtlerin haber ajansı kurmalarının engellenmesi konusundaki isteklerini de illettiğini söyledi.

Çifte Vatandaşlık kabul edildi

Avrupa'da yaşayan Türkiyelilerin en büyük beklentilerinden biri olan Çifte Vatandaşlık Yasa Tasarısı, TBMM Genel Kurulu'nda kabul edildi. Cumhurbaşkanlığı'nca da onaylanan yasa yürürlüğe girmiş bulunuyor.

"Türk Vatandaşlığı Yasası'nın" bir maddesinde de değişiklik yapılmasına ilişkin yasa tasarısına göre, Türk vatandaşlığını kaybeden kişiler, kayıp tarihinden başlayarak yabancı muamelesine tabi tutulacaklar. Ancak, doğumla Türk vatandaşlığını kazanmış olup da sonradan Bakanlar Kurulu'ndan çıkma izni almak yoluyla yabancı devlet vatandaşlığını kazanan kişiler ve bunların mirasçıları bazı ekonomik haklardan yararlanacaklar. Bu kişiler Türkiye Cumhuriyeti'nin milli güvenliği ve kamu düzenine ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla ülkede ikamet, seyahat, çalışma, taşınır-taşınmaz iktisabı bakımından Türk vatandaşlarına tanınan haklardan aynen yararlanmaya devam edecekler.

Yasa tasarısına DYP ve CHP tarafından eklenen bir maddeyle yabancı ülke vatandaşlığına geçmek için askerlik yapma koşulu aranmasından vazgeçildi. Yabancı ülke vatandaşı olmak isteyenlerde "askerliğini yapmış olma" koşulu aranmayacak.

Sözkonusu ek madde, Genel Kurul'da tartışma yaratırken, MHP ve RP'liler, maddenin askerlikten kaçma amacıyla toplu vatandaşlıktan çıkış hareketlerine yol açacağını iddia ettiler. ANAP ise konunun araştırılması için görüşmelerin ertelenmesini istedi.

Dışişleri Bakanlığı rapordan memnun

Dışişleri Bakanlığı, geçen hafta TBMM Başkanı Hüsamettin Cindoruk'un daveti üzerine Türkiye'yi ziyaret eden, Avrupa Güvenlik ve işbirliği Teşkilatı (AGİT) Parlamenter Asamblesi Heyeti Başkanı Alman Parlamenter Willi Wimmer'in, hazırladığı raporun, diğer uluslararası kuruluşların bundan önceki raporlarına nazaran daha dengeli olduğunu açıkladı. Dışişleri Bakanlığı Sözcü Yardımcısı Nurettin Nurkan konu ile ilgili olarak yaptığı açıklamada, ''Raporun hiç şüphesiz, olumlu ve yapıcı görünen yönlerine karşın, kabul etmediğimiz ve katılmadığımız bölümleri de var" dedi. Nurettin Nurkan, bazı yabancı gazetelerde, raporun yalnızca olumsuz yönlerinin ön plana çıkarıldığını iddia ederek, haberleri üzüntüyle karşıladıklarını ve raporun, bazı diğer uluslararası kuruluşların bundan önceki raporlarına nazaran daha dengeli ve yapıcı unsurlar içerdiğini kaydetti.

TC, serin salonlarda terleyecek

Avrupa Parlamentosu üyesi üç kadın parlamenter 'fahişe' sözü krizinden sonra Ayvaz Gökdemir'in görevden alınmasını bekliyorlar.

İçeride de büyük bir kaos yaşayan Türkiye'yi önümüzdeki aylarda diplomasi alanında da zor bir sınav bekliyor.

Raporun Devlet Bakanı faşist Ayvaz Gökdemir'in yarattığı "fahişe" sözü krizinden sonra ne hal alacağı da merak edilileyor.

Willy Wimmer başkanlığındaki AGİT heyeti insan hakları ve demokratikleşme konularında incelemelerde bulundular.

İçeride de büyük bir kaos yaşayan Türkiye'yi önümüzdeki aylarda diplomasi alanında da zor bir sınav bekliyor. Türkiye'nin demokratikleşme, insan haklarında iyileştirme ve Kürt sorununa demokratik çözüm gibi 'ev ödevlerini' yapmaması halinde Avrupa kapısının kapanacağı yorumu yapılıyor. Eylül-Kasım aylarında Avrupa Parlamentosu, Avrupa Konseyi, AGİT ve ABD Kongresi'nde Türkiye ile ilgili önemli kararlar alınacak.

Türkiye'nin gümrük birliğine kabul edilmesi veya reddedilmesi eylül ayında tartışılacak. Kararın kasım-aralık aylarında alınması bekleniyor. Avrupa Parlamentosu Türkiye'nin Gümrük Birliği'ne kabul edilmesi için bazı şartlar öne sürüyorlar. Bu şartların başında demokratikleşme konusunda somut adımların atılması gelirken, DEP'li milletvekillerinin serbest bırakılması, Kürt sorununa yönelik askeri çözümden vazgeçilerek demokratik ve siyasi çözüm getirilmesi, işkencenin önlenmesi ve insan haklarında iyileştirmeler yapılmasının zorunluluğu üzerinde duruluyor. Gümrük Birliği'ne geçiş süreci için teknik konularda da çeşitli düzenlemelerin yapılması şartı da getirilirken, Türkiye'nin hiçbir konuda ciddi ve somut bir adım atmadığı Avrupa Parlamentosu üyelerince sık sık dile getiriliyor. Geçen ay içinde Türkiye'ye gelerek incelemelerde bulunan AP üyesi üç partinin grup başkanlarının yayınlayacakları rapor merakla bekleniyor.

Elbette bu raporun Devlet Bakanı faşist Ayvaz Gökdemir'in yarattığı "fahişe" sözü krizinden sonra ne hal alacağı da iyice merak edilir hale geldi. Gökdemir'in yaptığı terbiyesizlik üzerine Başbakan Tansu Çiller'in ve Dışişleri Bakanı Erdal İnönü'nün sözkonusu kişilerden ve Avrupa Parlamento'sundan özür dilemesinin olumlu bir sonuç verip vermeyeceği önümüzdeki günlerde belli olacak. Bu sıkıntının ancak Gökdemir'in bakanlıktan alınmasıyla giderilebileceği sanılıyor. Bu arada komando Ayvaz'ın ettiği küfür, Türkiye'deki Avrupacı kişilerin işine oldukça yaradı. Ayvaz'ın nezdinde Avrupa Birliği'ne karşı olanları geriletmek için Türkiye'de büyük bir kampanya başlatıldı. Ayvaz'a edilen her söz aslında "kızım sana söylüyorum; gelinim sen anla" kabilinden "anti-Gümrük Birliğici"lereydi. Bu anlamda Başbakan Tansu Çiller'in Devlet Bakanı Ayvaz Gökdemir'i ilk Bakanlar Kurulu revizyonunda harcaması sürpriz olmaz.

ABD Kongresi'nde sert tartışmalar

Türkiye'ye yapılan askeri yardımın yüzde 10'luk bölümünü verip vermemek ABD Kongresi'nin eylül-kasım döneminin en önemli konularından birini oluşturuyor. ABD Dışişleri Bakanlığı'nın yayınladığı raporda Türkiye "tatlı sert" bir biçimde uyarılarak demokratikleşme ve insan haklarında somut adımların beklendiği vurgulandı. Dışişleri Bakanlığı'ndaki ve ABD'nin Ankara Büyükelçiliği'ndeki güçlü yahudi lobisi sayesinde ilk rapor taslağına göre bir hayli yumuşatılarak yayınlayan rapor ABD Kongresi için referans oluşturacak. Hatta bu konuda adımlar atılmaya başladı bile. Senato'da ve Temsilciler Meclisi'nde dışarıya yapılan yardımlar Mısır ve İsrail dışında genel olarak kısılırken iç harcamalar artırılmaya başlandı. Meclislerde çoğunluğu kaybetmiş durumda olan Clinton yönetiminin bu kararları veto etmesi bekleniyor.

Ancak asıl önemlisi tüm dünyayı yönetme iddiasında olan ABD'nin meclislerinde sık sık Kürtlerin adının geçmesi ve lehine ve aleyhine tavırlar alınmaya çalışılması Kürt sorununun geldiği aşama açısından çok çarpıcı bir örnek oluşturmakta.

Bu arada Avrupa Parlamentosu ve Avrupa Konseyi'nin de yakın tarihte Türkiye ile ilgili raporlarını yayınlayacakları bildiriliyor.

AGİT raporu olumlu bulundu ama...

Yine sonbaharda Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT) Türkiye'yi daha sıkı bir denetim altına alma ve sürekli heyet gönderme gibi konuları görüşecek. Geçtiğimiz ay Ankara'ya gelen Willy Wimmer başkanlığındaki AGİT heyeti insan hakları ve demokratikleşme konularında incelemelerde bulunmuşlardı. AGİT heyeti de cezaevindeki DEP milletvekillerinin serbest bırakılmasını önemli bir koşul olarak getirmişti. Geçtiğimiz günlerde açıklanan AGİT raporunda da Türkiye aleyhinde ciddi iddialara yer verilmişti. Ancak her nedense bu raporu Türk yetkililer genelde olumlu bulmuşlardı. Belki de diğer raporlara göre kötülerin iyisi olarak görülmüştür...

Türkiye Kızılhaç'ın kara listesinde

Türkiye'yi sadece Avrupalı ülkeler değil pekçok uluslararası örgütler de sıkıştırıyor. Uluslararası Af Örgütü ile başı bugünlerde iyice derde giren TC'nin başını önümüzdeki günlerde Kızılhaç'ın da ağrıtması bekleniyor. Çünkü Kızılhaç da Türkiye'ye karşı harekete geçecek.

Kızılhaç Türkiye'yi uluslararası siyasi baskı kurulması gereken ülkeler listesinde gösterdi.

Cenevre Anlaşması'nı en çok çiğneyen ülkeler olarak, Ruanda, Somali ve Türkiye'yi gösteren Kızılhaç Başkanı Sommaruga, Türkiye'nin Güney Kürdistan operasyonu ile uluslararısı güvencesi bulunan sınırları ihlal ettiğini belirtti.

Kızılhaç açıklamasının önemli olduğunu ve Türkiye'nin uluslararası yasaları çiğnemesine göz yuman Almanya ve Amerika'ya dolaylı bir mesaj verildiği kaydediyor. Kızılay'ın devletin denetimine ve savaşın hizmetine sokulmasının, Heyva-Sor'a (Kürt Kızılayı'na) ilgiyi artıracağını ve Kızılhaç'ın insani yardımlarını Kürtlere ulaştırmak için Heyva-Sor ile köprüler kurmaya ihtiyacı duyacağı belirtiliyor.

Türk birlikleri Güney Kürdistan'a girdiklerinde Kızılaycılarla yaşanan bir çatışma sonrasında ölenler için Ankara'da yapılan bir cenaze töreni bunların Kızılay elemanı değil MİT mensubu olduklarını ortaya koymuştu. Halkın galeyana gelerek öldürdüğü Kızılaycı kılığındaki elemanlarının cenaze namazına MİT'in kalbur üstü yöneticileri de katılmıştı.

Türkiye İran'la kapışacak mı?

Türk ordu birliklerinin Güney'den sonra İran'n Kürt bölgelerine de askeri harekat düzenleme niyeti olduğu şeklindeki haberler Türk Genelkurmayı tarafından da dolaylı olarak doğrulanırken, İran bu gelişmeleri her nedense yalanlama tavrını sürdürüyor.

Türkiye çelişki ve çatışma içinde olmadığı tek sınır ülkesi İran'la da çatışmak üzere. Ordu birliklerinin Güney Kürdistan'dan sonra Doğu Kürdistan'a da askeri harekat gerçekleştirme amacında olduğu haberleri Genelkurmay'ı rahatsız etti. Yeni Politika gazetesinin 25 Mayıs tarihli sayısında yer alan Doğu Kürdistan harekatı haberlerinden sonra diğer basın organlarının da değindiği harekat planlarına karşı bir açıklama yapan Genelkurmay, bu konudaki haberlerin bir kısmını yalanlamayı tercih etti.

Güney harekatından sonra İran sınırına yığınak yapan Türk ordu birliklerinin Doğu Kürdistan'a askeri harekat gerçekleştirme isteğinin İran tarafından engellenmesi haberinden sonra bir hava harekatının da planlandığını ancak Dışişleri Bakanlığı'nın Genelkurmay planını son anda durdurduğu şeklindeki haberler askeri ve diplomatik çevreleri rahatsız etti.

Daha önce Hakkari'nin Şemdinli ilçesi ile Yüksekova ilçeleri arasında yeralan Şehidan mıntıkasından İran'a girmek isteyen Türk birliklerinin, İran tarafından engellendiği duyurulmuştu. Kamuoyundan gizli tutulan harekat girişimine ilişkin İran Radyosu'na açıklama yapan İranlı yetkililer, Türkiye'nin İran'a girme teşebüsünü ABD'nin bir oyunu olarak değerlendirerek, "ABD içimizde karışıklık yaratmak için Türkiye'yi kullanıyor" yönünde açıklama yapmıştı. Daha sonra gazetemizi arayan İran'ın Türkiye'deki temsilcileri, bu konuda açıklama yapacaklarını belirtmiş, ancak aynı temsilciler daha sonra açıklama yapmaktan vazgeçmişlerdi.

Kara harekatıyla birlikte bir hava harekatının da planladığını duyurduğu gelişmelerle ilgili olarak Hürriyet gazetesinin de geçen hafta ayrıntılı haber vermesi üzerine Genelkurmay açıklama yapmak zorunda kaldı.

Genelkurmay, PKK'nin İran ve Suriye topraklarındaki faaliyetlerinin yakından izlendiğini ancak, ''İran'daki PKK kamplarını vurmak için F-16 uçaklarının havalandıkları ve sonradan geri döndürüldükleri'' iddiasının doğru olmadığını belirtti Açıklamada, nisan sonu ile mayıs başlarında, İran'ın Türkiye'ye yakın bölgelerinde 250-300 gerillanın tespit edildiği, bunların etkisiz hale getirilmesi için uygulanacak harekat tarzlarının belirlendiği belirtilerek, bu konudaki planların hükümete önerildiği kabul edildi. Bu temelde İranlı yetkililerle görüşüldüğünü de kabul eden Genelkurmay, ''Ancak operasyon amacıyla F-16 uçaklarının havalanmaları ve sonradan geri döndürülmeleri kesinlikle sözkonusu olmadı" denildi. Genelkurmay açıklaması daha çok Tahran'ın Türkiye'ye yönelik tepkisinin olmadığı yönünde iken, harekatın gerçekleştirilip gerçekleştirilmediği konusunun üzerinde durulmadı.

20 Mart günü Güney Kürdistan'a yönelik Türk ordu birlikleri tarafından başlatılan harekattan geri dönen birliklerin büyük bölümü İran sınırına kaydırılmış, Hakkari'nin Şemdinli ilçesinden Kars'a kadar devam eden sınır kesimine binlerce asker yerleştirilmişti. Bu bölgelerdeki askerler hâlâ sınır kesimlerinde bekletilirken, askeri birlikler ile gerillalar arasında zaman zaman sınırın iç kesimlerinde büyük çatışmaların yaşandığı haberleri alınıyor.

Tüm bu gelişmeler 1639 yılında imzalanan Kasr-ı Şirin Anlaşması'ndan beri birbirine karşı savaşmayan Farslar ve Türkleri çatışma noktasına getiriyor.

Alman, Türk ve Polonyalı ajanlar cirit atıyor

Rus gizli istihbarat servisi olan Federal Güvenlik Servisi (FSB), Türkiye, Almanya ve Polonya'nın, Rusya'daki casusluk faaliyetlerini yoğunlaştırdıklarını bildirdi. FSB Sözcüsü General Alexander Mihailov, bugün Volgograd kentinde düzenlediği basın toplantısında, Rusya'nın Çeçenistan'daki "Türk casusları" ile ilgili iddialarını yineledi. Mihailov, Polonya'nın da, turistleri casus olarak kullanmak istediğini, bir Alman diplomatın da Rusya'daki önemli askeri tesislerinin birinin yakınında faaliyet gösterirken tutuklandığını hatırlattı.

Mihailov, kanıt olarak belirttiği bazı belgeleri, filmleri ve fotoğrafları da gazetecilere gösterdi. Rusya, bir süre önce Türkiye'nin Moskova Büyükelçisi Bilgin Unan nezdinde resmi protestosunu bildirmiş, Unan protestoyu reddetmişti.

Klaus Kinkel'in, İnönü'ye verdiği sözün yerine getirilebilmesi için Alman Federal Parlamentosu'nun ikna edilmesi gerekiyor.

Kinkel ambargoyu kaldıracak

Güney Kürdistan harekatına tepki olarak Türkiye'ye yönelik askeri yardımın 'askıya' alınmasını sağlayan Almanya'nın Dışişleri Bakanı Klaus Kinkel'in operasyonun bitmesinden sonra "ambargonun kalkacağı" yolundaki sözünü yerine getirmeye çalıştığı öğrenildi.

Türk birlikleri nisan ayında Güney Kürdistan'a girince başta Almanya olmak üzere pekçok Batılı ülke tepki göstermişti. İskandinavya ülkeleri, Almanya, Hollanda, Güney Afrika ve Kanada Türkiye'ye silah ambargosu uygulama kararı aldılar. Şimdi bu devletlerin ambargoyu kaldırması beklenirken Türk ordusu da zaman zaman Güney Kürdistan'a girmekten çekinmiyor.

Güney Kürdistan harekatına tepki olarak Türkiye'ye yönelik askeri yardımın 'askıya' alınmasını sağlayan Almanya'nın Dışişleri Bakanı Klaus Kinkel'in operasyonun bitmesinden sonra "ambargonun kalkacağı" yolundaki sözünü yerine getirmeye çalıştığı bu yöndeki çabalara Almanya'nın yeni Ankara Büyükelçisi Hans Joaquim Vergau'nun da katıldığı öğrenildi.

Klaus Kinkel'in, Dışişleri Bakanı Erdal İnönü'ye verdiği sözün yerine getirilebilmesi için ambargoyu kaldırma yetkisi olan Alman Federal Parlamentosu'nun ikna edilmesi gerekiyor. Geçen hafta Almanya'ya giden Büyükelçi Vergau'nun orada yaptığı temaslarda "ambargo"nun kaldırılmasının ikili ilişkiler açısından taşıdığı büyük önemi dile getirdiği kaydedildi.

Kuzey Irak harekatının bitmesine karşın, Alman Parlamentosu, henüz "ambargo" konusunu ele almadı. Ancak, konuya yakın kaynaklar Parlamento'nun 'ambargo'yu yaz tatilinden önce, belki haziran ayının içerisinde ele alabileceğini belirtiyorlar. Aynı kaynaklar, harekatın sona ermesiyle "ambargo"yu sürdürmenin bir anlamı kalmadığını, devamının ise, ikili ilişkilere zarar verdiğini savunan Almanya Dışişleri Bakanlığı'nın Alman Parlamentosu'nu ikna etmeye çalıştığını ifade ediyorlar.

Kinkel'in TC'ye karşı takındığı sert tavra rağmen seçmenine yaranamayıp son seçimlerde Hür Demokratlar'ın oy kaybına engel olamaması nedeniyle parti başkanlığından istifa etmek zorunda kalmasının ardından ambargoyu kaldırmakta bir mahzur görmeyeceği umuluyor.

SKP diplomatik atakta

Almanya, Avusturya ve İsviçre'de siyasi partiler düzeyinde temaslarda bulunan SKP temsilcileri Kürt sorununda siyasi muhatabın SKP olduğunu bir kez daha vurguladılar.

Sürgünde Kürdistan Parlamentosu Başkanı Yaşar Kaya ve SKP Milletvekili Mehmet Taşkale, 7 Haziran günü Avusturya Parlamentosu'nda ilk resmi görüşmelerini gerçekleştirdiler. SKP heyeti, parlamentoda Avusturya Sosyalist Partisi (SPÖ) adına partinin uluslararası sekreteri Dr. Karl Schramek tarafından karşılandı. Daha sonra ilk görüşme Avrupa Konseyi Avusturya Delegasyon Başkanı Dr. Peter Schieder ile yapıldı. Görüşme sırasında Dr. Peter Schieder, "Türk devletinin açıklamalarında SKP'nin PKK'ye mensup olduğunu ve bölücü bir hedefe sahip olduğunu belirtiyor. Bu yüzden bu görüşme bizim için önemlidir, çünkü bizzat SKP temsilcileriyle kafamızdaki soru işaretlerini çözebilme imkanına sahip olacağız" dedi.

SKP Başkanı Yaşar Kaya ise, "TC, kuruluşundan bu yana askeri şiddetini hep Kürtlere karşı kullanmıştır. Fakat askeri çözüm artık iflas etti" şeklinde konuştu.

Dr. Peter Schieder, Avusturya Devleti olarak gerek Avrupa Konseyi'nde, gerekse Avrupa Parlamentosu'nda alınacak kararlarda her zaman Kürt halkının barışçıl bir ortamda yaşaması için oy kullanacaklarını belirterek, Türkiye ile siyasi ve ticari ilişkileri olsa da insan hakları ihlalleri ve Kürt halkına karşı tutuma göz yummayacaklarını ifade etti.

Almanya temasları

Almanya'nın değişik eyaletlerindeki siyasi temaslarını sürdüren SKP Yürütme Konseyi üyesi Felemez Başboğa ile SKP parlamenteri A. Haydar Celasun, geçen hafta da Berlin-Brandenburg Eyaleti'nde görüşmeler yaptılar.Demokratik Sosyalizm Partisi (PDS) Meclis Grup Başkanı Petra Pau ve aynı partinin iç politika sekreteri Marian Krüger ile görüşen SKP temsilcileri, SKP'nin resmi muhatap olarak tanınması için çaba harcanacağı konusunda söz aldılar.

Pau, "Türk kontr-gerillasının Almanya'da eğitildiği konusunda elimizde ciddi bilgiler var. Bunları parlamentoya kadar getirerek, teşhir edilmesini sağlayacağız" dedi.

Kürt Usulü İletişim ve Yaşatılan Bin Yıllık Kültür

DENGBÊJLER

"Köy evlerinin çoğunluğunda bulunan teyplere kaydedilen ve stüdyosuz, bandrolsüz, aracısız satılan, üstlerinde eğri büğrü yazılmış dengbej adlarının bulunduğu kasetler Diyarbakır'ın Mardinkapı ve Melikahmet semtlerinde tahta el arabalarda satış ve beğeniye sunuluyorlar."

Yılmaz ODABAŞI

Diyarbakır'ın Mardinkapı ve Melikahmet semtleri daha çok köylülerin uğrağıdır. Bu semtlerde onlar için en ideal alışveriş merkezleri ve ürettikleri peyniri yoğurdu, kengeri* satabilecekleri uygunlukta kaldırımlar bulunur. Köylere giden taşıtlar da bu semtlerden kalkarlar.

Diyarbakır il ve ilçelerine bağlı irili ufaklı yüzlerce köyden çıkıp gelen o insanlar için kente inmek, sadece üretilenin nakite dönüşmesi ve çocuklara ortası delikli boyalı şeker, avrata fistanlık basma gibi gereksinimlerle bitmiyor. Bir de kültürel gereksimleri var onların.

Ancak, kültürel gereksinimleri gazete, kitap, dergi veya video kasetleri değil; zaten bir çoğunun Türkçe ve Türk dilinin ürünü hiçbir görsel, işitsel ve yazılı yayınla tanışıklığı yok. Onlar, medyanın günlük hayatımıza yansıttığı ve dayattığı bütün kuşatmaların uzağında yaşıyorlar.

Köylülerin kente gelişlerindeki bir gereksinimleri de yaşatılan yüzlerce yıllık kültürün bir uzantısı olan "dengbej" kasetleridir. "Deng" Kürtçe'de "ses" demektir, "bej" ise "söyleyen" anlamındadır.

Bu kasetlerin doldurulmaları kente getirilmeleri, yaygınlaşmaları çok ilginç ve ilkel yöntemlerle gerçekleşiyor.

Köylerdeki evlerde akşamları oluşturulan erkek "cemaat"lerinde ortalamaya göre sesi iyi sayılan bir dengbej, sohbetin bir yerinde elini kulağına yaslayıp köylüler için çok çarpıcı sayılabilen, onların nesnel gerçeğini dillendiren bir yerel-geleneksel türküyü, bir efsaneyi ya da köyündeki son jandarma baskınının ona ve yakınlarına yaşattığı hüznü, utancı ve çaresizliği türkü tadında Kürtçe olarak okur. Okunan, bazen dengbejin kendi köyünde veya yakın köylerde kavuşamayan iki aşık gencin efsanesi ya da baba yadigarı bir söylence de olabiliyor.

İlkel koşullarda çoğu hiçbir enstrüman kullanılmadan teyp kasetlerine alınan ve kendilerine has evrenin, yazgıların çok naif bir dille doğaçlama ifade edildiği bu kasetler daha sonra beş-on adet çoğaltılıyor. Çift kasetçalar bir teypte çoğaltılan bu kasetler kente -Mardinkapı'ya- getirilerek piyasadaki kaset fiyatlarının yarısı ederinde satılıyor. Bazen diğer köylerden getirilen başka dengbejlerin kasetleriyle takas da edilebiliyor.

Diyarbakır'ın Mardinkapı ve Melikahmet semtlerindeki seyyar kasetçiler genellikle bu dengbejlerin kasetleriyle müzik firmaları tarafından piyasaya sürülen Kürtçe kasetleri satıyorlar. Diğer köylerden getirilen kasetleri edinen köylüler böylelikle öteki köylerde de olup bitenleri de bilme, dinleme olanağı buluyorlar.

Bu kasetlerin içerikleri yalnız yerel türküler ve efsanelerden de oluşmuyor; örneğin bir çobanın koyun otlatırken kavalına asıldığında teybine kaydettiği ses seyar kasetçilerin tezgahlarında "kaval" kaseti olarak bulunabiliyor. Kaset kapağında ise genellikle kaseti hazırlayanın ön adı oluyor. "Seydo" gibi bir ad örneğin. Köy adları ise genellikle yazılmıyor; ama kaset satıcıları hangi kasetin hangi köyden geldiğini biliyorlar.

Davul-zurna ve düğün kasetleri de bulunuyor bu satıcılarda. Düğün kasetlerindeki davul-zurna temposu Kürt müziğinin ilk elden yerel-geleneksel oyunlarını içeriyor. Hem de bütün yalınlığıyla.

Bazı düğün kasetlerini dinlerken davul-zurna sesleri arasında ansızın ağlayan bir çocuğun sesini ve o çocuğa teybe kayıt yapıldığını söyleyerek çıkışan bir yetişkinin sesini duyabilirsiniz. Düğün curcunasında gökboşluğuna sıkılan silahların seslerini veya kadınların "tilili"lerini de.

Dengbejler hep büyük bir içtenlikle dillendirirler söylencelerini. Anlatılan konunun hüznü kendilerinindir sanki. Şarkılarını, türkülerini okurken ağlar gibi olur terler, buruklaşırlar. Köylüler ise dağılıp savrularak kulak kesilirler dengbejlerin dillendirdiklerine. Kürt köylerinde hiçbir cemaat dengbejsiz olmaz. Onlar o uzak köylerin müzik setleri, TV'leri ve ayaklı gazeteleridir.

Okuduklarını teyp kasetlerine kaydeden dengbejler ve bu kasetlere rağbet eden Kürt köylüleri evrenin daha çok kendileriyle, yaşadıkları köyler ve ilçelerle sınırlı olduğu yanılsamasındadırlar. Bulundukları köyden üç-beş köy ötesine ulaştırdıkları ses onlar için çok özel anlamlar kuşanmıştır. Bir de kendi seslerini, nesnel gerçeklerini bulundukları köylerden çıkarıp kente getirmek, ışıklı panolara, asfalt yollara, seyarlar kaset satıcılarına ulaştırmak ve o kasetlerin o tezgahlarda satılmak ya da takas edilmek üzere bırakıldıklarını görmek bir mutluluk ve bir tür hiçlik duygusundan sıyrılmadır.

Boş kasetlere alınan seslerin ait oldukları atmosferden çıkıp başkalarına ulaşması, başka duyarlıklarla buluşması ve kasetlerin üzerinde eğri büğrü olsa da adlarının, içlerinde ise kendilerine ait yaşanmışlıkların, inançların bulunması kentlerde taşıdıkları köylü ezikliğini silip atar; "bir şeyiz", "bir şey getirdik" mantığıyla yüreklerine bir sevinç bir varoluş duygusu yayar.

Büyük kentlerdeki insanlar birbirlerine "Sezen'in son kasetini dinledin mi?" derken nasıl bir psikolojiyi yaşıyor ve yaşatıyorsa, Kürt köylüleri için de civar köylerde en güzel dengbej kasetini dinlemiş veya dinlememiş olmak odur.

Mardinkapı semtindeki seyyar kaset satıcılarından biri, son ayların liste başı dengbej kasetinin Diyarbakır'ın Silvan ilçesine bağlı Beynat köyünden M. Salih'in kaseti olduğunu söylüyordu. Bu liste başı kaseti hiç duydunuz mu? Dünya pop listelerini kim kasıp kavurur bilmiyorlar; bu onların umurunda bile değil zaten. Dünyadaki veya Türkiye'deki liste başı kasetlerden haberleri yok onların. Orada liste başı Silvan'ın Beynat köyünden M. Salih; civar köylerin en popüler, en saygın, en başarılı dengbeji M. Salih! Duyan duymayana övüyor, dinleyen dinlemeyene anlatıyor...

Mardinkapı'daki seyyar kasetçilerle ayaküstü görüşmelerle küçük çaplı bir ankete koyuldum. Kaset satıcılarına "en çok hangi köyden kimin kasetini sattıkları"nı sordum. Altı seyyar kasetçiye göre, son ayların en popüler dengbejleri ve en çok satan kasetlerin listesi şöyleydi:

"Silvan'ın Beynat köyünden M. Salih liste başı.

Diyarbakır'ın Bismil ilçesi Çellağan köyünden M. Kızıl.

Diyarbakır merkeze bağlı bir köyden Hêsên ê Kêrhi.

Muşlu Şakır. Hangi köyden olduğu bilinmiyor. Kasetin üzerinde ise yalnız "Şakır" yazılı.

Fêrrê köyünden M. Tutal.

Bir de satıcıların köyünü bilmedikleri Sıddık Çiçek'in kaseti.

Dengbej kasetlerinin bandrolleri, afişleri bulunmuyor. Vergisi, aracısı yok. Söyleyenden direkt satıcı tezgahına, tüketicisine ulaştırılıyor. Ve 1994 yılındaki bu gözlemlerimle uydu antenlerinin dünyasında, şu medya kuşatmasında Kürt usulü iletişim böyle sağlanıyor; farkında bile olmadan. Okuyandan kaset satıcısı ve alıcısına kadar o insanlar binlerce yıllık bir kültürü yaşatıyorlar.

Ahh o vedalaşmalardaki selâmsız dağlar!

Safa FERSAL

Neftî yeşili bitkiler arasından bakacaksınız; düş ülkelerinden göz kırpacaksınız gülümseyerek.
Güneşler büyüteceksiniz ilkyaz sabahlarına; tomurcuk anılarını beslemek için hayatınızın.
Bu yüzden gecelerden korkmayacağız, ormanların kuytularında yitirmeyeceğiz yolumuzu...

Bir gölge nesnesine doğrulur; eğirilip kırılır çizgiler bir bir, iki iki... Parantez açar bir şeyler söylemek için, on arşın ötemizde...

Ay gülleri camlarda... Alnınız mekik dokur ayla camlar arasında... Mekik dokur aramızda mum ışıklarının tiradı.

Böyle başlar sonsuzlaşmak... İliğine kemiğine acılar, yüreğine sevdalarla kuşatırken kendini insan, onur duyar hayatından.

Söyler misiniz neredesiniz siz? Baktığım her bulut, umut dalı oluyorken barışa; bir yıldız şenliğinde, uçurtmalar şafağında mı?

Kuytulardan gelen çığlıkları gömmek isterdim yüreğinize, çingene sepetlerindeki nergis demetleriyle.

Bıkmayacaksınız, bıkmayacaksınız dirilmekten!

Sürgün dudaklarınız iz bırakır buğulu ezgilere...
Ve dünyamızın geçmişinden
Dünyamızın geleceğine
Gökkuşaklı bir yağmur gök!

"Evet sanırım yapılabilir bir şey bu; örneğin diğer yaklaşanların arasında ölümünkinden, sizin, adsız ve baskın bir ölümün içinde kaybolmuş ölümünüzün yaklaşmasından başlayabilirsiniz."*

Bunca avuçta terleyen gök sizsiniz: Cesaretiniz! Cesaretiniz!

Peki karanlık pusularda taranmıştınız, saat kaçtı?

Başı ve kolları olmayan heykellerin arasında, acı yeşil tarlalar bulutlara kavuşurdu.
Siz orada bir yalvaç kuşuydunuz

Koştu cesaretiniz.. cesaret diyerek koştunuz.

Evrenidir sevdamız, sevdamız coşkusu
Bir bütünden yola çıkan emek öğretilerinin

Biz de oraya geleceğiz... herkes gelecek...

Dağlarımız uykusuz nöbetlerde yükselmiş
Ahh o vedalaşmalardaki selâmsız dağlar!
Kekik gecelerinin karlı gülüşlerinde ve (barut yanıklarının).

artık, varoşlarda
emeğin ve yoksulluğun yanında
Ayşenur'lar ve Hasan Ocak'lar da açıyor.

Marguerite Duras

"Evrensel Kültür" dergisinin haziran sayısı

Evrensel kültür dergisinin 42. sayısı çıktı. Bu sayıda 'Ulusal kültür' konulu soruşturma 6. bölümüyle sürüyor. Ayrıca 'Göksel Aymaz'ın '1844 elyazmaları ve modern dönemde kitle iletişimi toplamsal ortamı', Demirtaş Ceyhun'un Muzaffer İlhan Erdos'a zorunlu yanıtı, Pablo Neruda'nın" Macchu Picchu'nun yüksekleri-VII' konulu yazısı ve Orhan Kemal hakkında Sennur Sezer'in kaleme aldığı 'biz işçiler hatıra önünde saygıyla eğiliriz' başlıklı yazılar yer alıyor.

Ayrıca bu sayının şiirleri Can Yücel, Emin Akdamar, Ece Aykız, Ahmet Ada, Metin Demirtaş, Ahmet Özbek ve Attila Taş'ın.

SORUŞTRUMA 2

KÜRT MÜZİĞİNDE YENİLİK ARAYIŞLARI

Nilüfer AKBAL

sorular:

1- Kürt müziğinde bir yenilik arayışının son yıllarda bir ivme kazandığından söz edilebilir mi?

2- Kürt müziğinin de yenilik arayışlarına bir gereksini mi var mıdır, varsa niçin?

3-Siz, ürettiğiniz müziği bu yenilik arayışının neresine koyuyorsunuz? Dinleyicilerinizin yargıları dışında, siz, Kürt müziğinin yenileşmesi için ne gibi çaba ve serüvenlerden geçtiniz?

1- Son on yıldır Kürtlerin yaşamının her alanında, her zerresinde bir yenilik arayışı var. Kürtler geciktirilmiş rönesanslarını yaşıyor, projektörlerini sonuna kadar açmış her şeyden önce kendini tanımaya, tanımlamaya çalışıyor. Bu yenilik arayışı müziğe de yansıyor ki, müzik her halkın en popüler iletişim ve paylaşım kanalıdır. Kitlelerle en kolay buluşabilen bir sanat dalıdır. Evrenselliğin sanatın diğer dallarına nazaran daha kolay yakalandığı bir türdür.

Yıllardır yasak konmuş Kürtçe müziğin kısmen de olsa serbest kalmasıyla doğal olarak insanlar öncelikle içindekileri, elindekileri, dilinin ucundakileri ortaya koydu. Böylece bir furya yaşandı. Önemsenen Kürtçe müzik yapmaktı; "nasıl bir Kürt müziği?" sorusu zihinlere yeni yeni takılıyordu. Yani Unkapanı bir Kürtçe müziği modası ve kazancı dönemini yaşadı. "Nasıl bir Kürt müziği?" sorusuna şimdi geliniyor. "Varolanla yetinmeyip, bu müziği nereye taşıyabilirim?", "Bu müziğe ben ne katabilirim?" gibi soruları dert edinen sanatçılar birikiyor. Yenilik arayışında olan Kürt sanatçılar kendilerini yeterince anlatamasa da ve anlaşılamasalar da böyle bir çaba var. Kendi çalışmaları da bu yöndedir.

2) "Değişmeyen tek şey bir şeyin değişim halinde olduğudur." Her değişiklik bir yeniliktir. Ama her yenilik olumludur diye bir kaide yoktur. Bir şeyin önüne temelden aykırı olarak geliştirilen yenilik yozlaşmaya götürür. Her yenilik hem öze hem biçime müdahaledir, müdahale müziğin temel niteliğini ortadan kaldırmıyorsa bir katkıdır, geliştirmedir. Okumak bir yeniliktir.

Yenilik, verili olanı aşmadır. Kürt müziğinde ise verili olan Kürt müziğinin tamamına tekabül etmiyor. Yani bir sanaçı olarak kolaylıkla şunu söyleyebilirim: Kürt müziği bu değil, ya da Kürt müziği bu kadar değil. Kürt müziğinin bütününe ulaşmak için yapılacak yolculuklar yeniliktir. Dolayısıyla Kürt müziği için yenilik, hem aslını arayış hem de bulduğunu yeni bir yere taşıyıştır. Bunu anımsadıktan sonra, sorduğunuz anlamda yenilik arayışlarına gelecek olursak, evrenselliğin çok yüksek boyutlarda yaşandığı günümüzde hiçbir sanat dalı diğer toplumların aynı daldaki özelliklerinden etkilenmeden duramaz. Kürt müziğinde de yenilik arayışları, bir ayağı ile bu evrensel etkilenmeye bağlıdır. Her müzik gibi Kürt müziğinin de makam, enstrüman, şan

ve söz alanlarında boşlukları, eksiklikleri vardır. Ya da kimi özellikleri ömrünü doldurmuştur. Öbür ayağı da budur. Yakın zamana kadar yenilik deyince hemen akla enstrümanların sayısını mümkün oldukça arttırmak gelirdi. Bunun her halükarda yenilik olmadığı görüldü. Bu kez de birçok kişi uyar mı uymaz mı çok fazla ölçüp biçmeden parçaları onlarca enstrüman eşliğinde onlarca kişiye söyletmeye başladı. Bu da doğru bir tavır değildi. Yenilik arayışları bu geçmiş deneyimleri göz önünde bulundurmak zorundadır. Birilerin yıllardır "Türk halk müziği" için yaptığının aynısını Kürt müziğine yapmanın çok anlamlı olmayacağı kanısındayım.

Yenilik arayışlarında dikkat edilmesi gereken kimi noktalar şunlardır: Her parça çok sesli olamaz, kimi parçalar ise çok sesli yapıldığında çok güzel ve etkili olur. Enstrüman kullanımında ise önemli olan sayı değildir, gerekli olandır. Tek ya da çok enstrüman kullanımı tek başına yenilik veya statükoculuk kıstasları olamaz. Bugün piyasada Kürtçe müzik yapan tek sanatçıların hemen hepsi çok enstrüman kullanır hatta gereğinden çok kullanır. Fakat bu kullanımın Kürt müziğinin müzikal özelliklerine uygun olduğu çoğu açısından söylenemez. Birden fazla enstrümana birden fazla insan sesi ekleme ise esas olarak grup çalışmalarında görülmekte. Bunu çok iyi yapan da var çok kötü yapan da var.

3) Ben kendimi yenilikçi grup içinde görüyorum. Yenilik uğraşısındayım ama bu yenilikleri yetkinleştirmenin ise daha başındayım. Kürt müziğinde yenilik arayışları içinde olmanın en önemli nedenlerinden biri, bu müziğe evrenselleşme kapılarını açmaktır. Yasakla bitkisel hayata sürüklenen, hatta tamamen öldürülen damarlarına kan pompalamak ve yaralarını sarmaktır.

Yağmurdereli ve Yurtçu TYS Onur Üyeleri

'TYS Yönetim Kurulu Yağmurdereli ve Yurtçu'yu onur üyesi seçmenin yanısıra halen Adapazarı Merkez Cezaevi'ndeki Işık Yurtçu ile Saray Cezaevi'nde yatmakta olan Hava-İş Sendikası Başkanı Atillay Ayçin'i ziyaret etme kararı aldı.'

(Roj-Kültür Sanat) Türkiye Yazarlar Sendikası, Terörle Mücadele Yasası'nın 8. maddesiyle hapse mahküm edilen avukat-yazar Eşber Yağmurdereli ile Özgür Gündem gazetesi yazıişleri müdürlerinden Işık Yurtçu'yu onur üyeliğine seçti.

"Özgür Gündem" gazetesinin sorumlu müdürlüğünden dolayı TMY'nin 6, 8, ve 5713 sayılı yasanın 7 ve TCK'nın 312. maddelerinden dolayı toplam 14 yıl 10 ay hapse, 1 Milyar 509 milyon TL para cezasına mahkum edilen Işık Yurtçu 8 aydır hapiste bulunuyor. Yurtçu halen Adapazarı Merkez Cezaevi'nde yatıyor.

Hava-İş Sendikası Genel Başkanı Atalay Ayçin'le birlikte bir mitingte yaptığı konuşmadan ötürü TMY'nin 8. maddesine göre 20 ay hapse mahkum edilen avukat Eşber Yağmurdereli ise 1978-91 yılları arasında örgüt liderliğinden hapis yattı. 30 yıllık mahkumiyetinden 1991'de "Şartlı Tahliye" Yasası ile kurtuldu.

Edebi faaliyetlerine 1968'de Ankara'da Arkadaş Z. Özger ve Hüseyin Cevahir ile birlikte çıkardıkları "Yeni Eylem" dergisinde başlayan Eşber Yağmurdereli, 1989'da oyunlaştırılan bir eseri nedeniyle Meksika PEN'i tarafından onur üyesi seçildi. 1990'da da "Mor Masa" adlı senaryosuyla İngiliz PEN'i tarafından onur üyeliğine seçildi.

"Mor Masa" senaryosu Crossing Boundaries adıyla oyunlaştırıldı. 1991'de Amerika'daki Lilian Helmann Vakfı'nca edebi faaliyetlerinden dolayı ödüllendirildi.

Yağmurdereli halen değişik türde edebiyat çalışmalarına devam ediyor. TYS Yönetim Kurulu Yağmurdereli ve Yurtçu'yu onur üyesi seçmenin yanısıra; halen Adapazarı Merkez Cezaevi'ndeki Işık Yurtçu ile Saray Cezaevi'nde yatmakta olan Hava-İş Sendikası Başkanı Atillay Ayçin'i ziyaret etme kararı aldı.

Yazarlar telif haklarını genişletiyor

"TYS, kendi bünyesinde bulunan üyelerinin katıldığı tüm konferans, açık oturum, panel, radyo sohbeti gibi etkinliklerden telif alacak."

Doğan ALMASULU

Türkiye Yazarlar Sendikası (TYS) yeni bir uygulama başlattı. TYS, kendi bünyesinde bulunan üyelerinin katıldığı tüm konferans, açık oturum, panel vs. gibi etkinliklerden telif alacak. Yazarların yayımlanan kitaplarından ve yazılarından telif alması konusunda henüz başarılı bir uygulama sağlanamazken yeni telif hakları gündeme getiriliyor. Aslında telif hakları yeni olmamasına rağmen gündeme pek gelmiyordu. Yazar ve sanatçı hakları bakımından oldukça geri bir durumda olan toplumun, konuya duyarlılık göstermediği sürekli yakınma konusu oluyor. Bununla birlikte sanatçı ve yazarların da kendi sorunlarına karşı yeterli duyarlık göstermediği sıkça söyleniyor. TYS'nin bu yeni uygulamasıyla telif haklarına ilişkin olarak yeni bir tartışmanın başlaması bekleniyor. Birçok konuda olduğu gibi telif konusunda da yazar ve sanatçıların batı ülkelerinin çok gerisinde kaldığı biliniyor. Yazarlar yayımlanan yapıtlarından bile telif alamazken, daha yeni haklarla bunu genişletme çabası daha şimdiden değişik yorumlara yol açtı.

TYS, yeni uygulamaya ilişkin bir basın duyurusu yayınlayarak 1995 yılı için geçerli olacak fiyat listesini belirti. Duyuruda, "Türkiye Yazarlar Sendikası, üyelerinin sendika aracılığıyla katılacağı tüm konferans, panel, açık oturum gibi etkinliklerden telif ücreti alma kararı aldı. 1995 yılı için geçerli olan telif ücretlerinin yüzde yirmisini üye sendikaya bağışlayacak, geri kalanı kendisine net olarak ödenecektir. Üyelerimizin bulunduğu kentler dışındaki tüm etkinlikler için yol, yemek, otel ücretleri ayrıca peşin olarak talep edilecek ya da organize yapan kuruluş, üyemizin talepleri doğrultusunda gerekli rezervasyonları yapacak ve biletleri temin edecektir" denilerek her etkinlik için bir ücret standartı belirlediğini açıklanıyor.

Bu konuda görüşünü aldığımız TYS Genel Sekreteri Emin Karaca şunları söyledi: "Bu uygulamayla yazar haklarının korunmasına çalışılıyor. Yazarlarımızın etkinliklere çağrılmasına rağmen onların genel giderleri karşılanmadığı gibi emeğinin karşılığı olarak da bir ücret ödenmiyor. Yazarın emeği önemsenmiyor. Bununla birlikte yazarlar da böyle bir istekte bulunmuyorlar. Böyle bir gelenek oluşmamış. Düzenlediğimiz etkinliklere katılan yazarlara ödeme yaptığımızda bile tuhaf karşılanıyor. Yazarların anlayışına bile yerleşmemiş. Yazar etkinliğinin karşılığını almalı. Sendikaya başvuranlar bizden birini isterken gereken saygıyı bile göstermiyorlar. Para ödeme derdi olmadığı gibi rica da etmiyor, sadece istiyor, istemesini bile bilmiyor. Bu tür tavırları ortadan kaldırmak, yazarlarımızın saygınlığını artırmak ve ticari kuruluşların yazarı sömürmesini önlemek için yeni bir uygulama başlattık. Televizyon, radyo vb. kuruluşlar programlarıyla kar ederken, programa çıkardıkları yazarlarımıza hiçbir ödeme yapmıyorlar. Herhangi bir şarkıcıya, bir gecede sanatçı(!) olanlara veya Tarkan gibi sözde sanatçılara milyonları öderken yazarlarımıza emeğinin karşılığını vermek istemiyorlar" dedikten sonra, İHD gibi toplum yararına çalışan, hiçbir ticari amacı olmayan kuruluşlardan para alınmayacağını, bu tür kuruluşların bu uygulamanın dışında tutulacağını belirtti.

Edebiyatçılar Derneği'nden Hüseyin Atabaş da bu konuya ilişkin olarak,1992'den beri dernek olarak böyle bir uygulamanın yapılmakta olduğunu, kendi organizelerine katılan yazarlara da belirli bir ödeme yaptıklarını, TYS'nin bu uygulamaya geçmesini olumlu bir girişim olarak gördüklerini söyledi. TYS'nin bu gecikmişliğini de, her yazar örgütünün farklı yapısı ve işlevi oluşuna bağlıyor.

Yazar örgütlerinin yeni uygulamasını yazarlar ve kültür kurumları farklı karşılıyor. Kimileri olumlu ve gerekli görürken, kimileri de karşı çıkıyor. Görüşlerine başvurduğumuz kurumlardan biri olan Evrensel Kültür Merkezi olumsuz bakanlardan biri. Evrensel Kültür Merkezi'nden Göksel Aymaz bu uygulamaya tepki göstererek, kültür kurumları veya etkiniliklerine çağrılan yazarlar için para istenmesini kıt akılılık olarak niteleyerek, bunun biçimsel bir kaygı olduğunu, kültür kurumlarının veya etkinliklerinin ticari bir amaçla yapılmadığını, bu tür kurumların zaten maddi sıkıntı içinde olduğunu, toplum için olan bir etkinlikten para almanın doğru olmadığını, kültür ve sanatın ayrı bir kategoride düşünülmesi gerektiğini, sendikanın olaya parasal bakmayıp üstünün hiçbir biçimde örtülemeyeceğini, ticari olanla olmayan arasında kesinlikle ayrım yapılması gerektiğini söyledi.

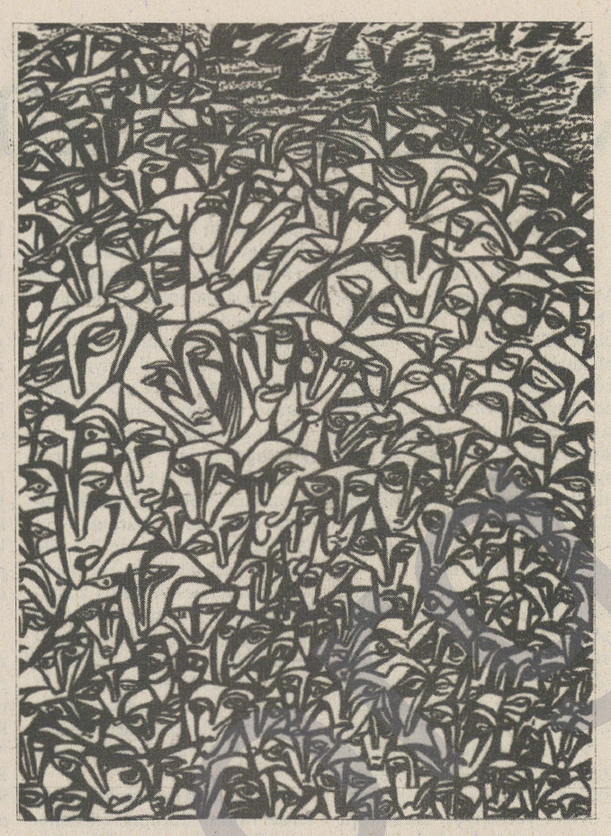

Tahsin Taha

TEHÎN TEHA
Ez gerabim li nexweşxanê
Min pirsîyar kir Tehsîn kanê
Gotne min ji: Ma nizanî.
Rih wî nema biket jîyanê
Bawer nakim eve heye
Tehsîn saxe û ew kîveye.
Bes henekan bi min bikin
Bo çi evro yê berze ye?
Eve xewne û çi rast nîne
Tehsîn ji mirinê behr nîne
Dê her mînit li vêdê
Ya şihe wê ve wî kes nîne
Ne nahêlit bi vî rengî
Qet ew naçit bê dengî
Da em xwazin ji êk xatira
Paşî da çitin bişengî
Were li dev min tu min bibe
Dilê min dê vekin sibe
Qet natirsim ji wan kêra
Bitenê eve bo min dirb e
Bo çî xwedê Tehsîn te bir?
Ma te nema êdî sebir?
Te em kuştin pêkve hemî
Bo te axifti kir vebir
Nijmegen 30.05.1995
Ridwan Umer Zaxolî

Çend gotin li ser jîyana hunermendê hêja, Mamostê deng û muzîka Kurd Tahsîn Taha.

Malbata hunermendê navdar malbatek welatparêz xwenda û rewşenbîr bû. Bavê wî Teha Mehemed yek ji rewşenbîr û hozan û welatparêzên Kurda bû. Di jîyana Tehsîn ya rewşenbîrî û hozanvanî û welatparêzîyê de, di warê ziman û çand a Kurdî de rola rewşenbîrîtî ya bave wî Teha Mehemde rolek gele girîng digre.

Pêwiste bu ez livir bidîm dîyar kirin ku Hunermendê bê hempa Tehsîn Teha ji êrîş û kuştin û zordarîyên dijminan; ji asteng û nexweşîyê Kurdistanê bêtir bi vî şerê navxwe, şerê birakujîyê, şerê kurd kujîyê bêtir dêşîyan. Ji vî kiryarî gelek bêhnteng dibû, herdem û li hercivakî êv bêhntengîya xwe dida der. Li ser vê rewşê gelek diponijî, stranan digot, nîqaş dikir. Vê rewşê birîna dilê wî yê birîndar dijwartir dikir. Ji ber vê jî di van demên dawî de bîhna wî jî diçikîyan, kezeba wî jî jêre harîkarî nedikir.

Tehsîn Teha 25 Gulan a 1941 ê li bajarê Amêdîyê ji dayik bû. Bavê Tehsîn, Teha Mehemed; Katibê Qeymeqam û paşê jî katibê walî bû, ji ber vê jî malbata wan li gelek bajarên Kurdistan ê digerîyan. Ji ber vê rewşe wî, xwendina destpêk û ya navendî li bajarên Amêdîyê, Dihok Mengeşkê xwend. Wî xwendina xwe ya bilind, li bajarê Bexda di Akademîya Hunerên Ciwan, beşê Temsîlê de xwend û di sala 1963 yande xwendina xwe teva kir û diploma xwe bi hawek serfîraz girt.

Malbata hunermendê navdar malbatek welatparêz xwenda û rewşenbîr bû. Bavê wî Teha Mehemed yek ji rewşenbîr û hozan û welatparêzên Kurda bû. Di jîyana Tehsîn ya rewşenbîrî û hozanvanî û welatparêzîyê de, di warê ziman û çand a Kurdî de rola rewşenbîrîtî ya bave wî Teha Mehemde rolek gele girîng digre.

Weka her malbatên rewşenbîr û welatparêzên Kurd; malbata Tehsîn Teha jî di jîyana xwe de tim tûşê nexweşî û asteng û zerarîyan dibûn. Di îlona 1961 ê de ji ber ku Tehsîn Teha beşdarê meş û xwepêşandana dijê mîrîtîya Iraq ê bû di serkêşîya vê meş û xwepêşandanê de cî girt; ji alîyê mêtinkaran ve hat girtin. Tehsîn Teha di zindanê de pirtûka xwe ya yekemîn li ser şanogrîya opera bi navê "Dîtin Bihar" nivisand. Piştî derba nîrê BAAS'îyan li Iraq ê di 8 silbata 1963 yan de Tehsîn û bavê wî Teha Mevê demajoyê de li gelek xwendegehên der dora bajarê Hewler ê wek mamostê muzîkê tê gûnhestin. Di sala 1970 yî de dibe çavdêrê bizavên xwendegehan li bajarê Hewlêdibe. Lê ew piştî du mehan bi hawek nehênî dîsa dizivire Kurdistan a başûr û heta azadîya navçê li gundên derdora Hewlêr dimîne.

Dilê hunermendê navdar Tehsîn Teha ji destpêka sala 1989 an virde dêşîya. Li Kurdistan ê dixtoran nikaribû tu çareyek ji nexweşîya vî hunermendê hêja re bidîta û rehet bikirana. Ji ber vê jî Tehsîn Teha pêwist dît ku derkeve welatê xerîbîyê da ku karibe ji dilê xwe yê birîndar re dermanek peyda bike, da ku karibe huner û zanyarîya xwe di hizmeta gelê xwe de bide domandin. ew 13 adara 1994 an de, bi minasebeta konserek firset dît û derket Ewrûpa û li Holanda doza penaberîyê kir. Mamostê navdar li Hollanda tim dibin çavdêrîya dixtorande bû. Dixtoran biryar dabû ku di 29 gulanê de dilê wî emelîyat bikin.

Pêwiste bu ez livir bidîm dîyar kirin ku Hunermendê bê hempa Tehsîn Teha ji êrîş û kuştin û zordarîyên dijminan; ji asteng û nexweşîyê Kurdistanê bêtir bi vî şerê navxwe, şerê birakujîyê, şerê kurd kujîyê bêtir dêşîyan. Ji vî kiryarî gelek bêhnteng dibû, herdem û li hercivakî êv bêhntengîya xwe dida der. Li ser vê rewşê gelek diponijî, stranan digot, nîqaş dikir. Vê rewşê birîna dilê wî yê birîndar dijwartir dikir. Ji ber vê jî di van demên dawî de bîhna wî jî diçikîyan, kezeba wî jî jêre harîkarî nedikir.

Hunermendê navdar zewicandî bavê çar lawan bû. Navên lawên Tehsîn Teha bi dorê evin: Vehêl, Gelvan, Warvan û Dûrhat. Lawê wî yê mezin 16 salî û yê piçûk piştî ku ew derket Ewrûpa ji dayik bû, mamoste bêyî ku vî lawê xwe bibînê û hemêz bike, di 28 gulana 1995 an de, roja yekşemê, di seet 13.30 nîvro, li bajarê Nijmegen, di nexweşxana RAD BOUW de dilê wî yê birîndar, xwe li hember derd û kulê gelê Kurd ranegirt û rawesta û ew hunermendê bê hempa, mamostê deng û huner, ji nav me koçkir.

Ji ber ku malbata Tehsîn Teha, malbatek rewşenbîr hunermend bû, bi harîkarîya bavê xwe ew di zarûkatîya xwe de bi bi mûzîk û stranan mujûlbû. Bavê wî bixwe merivek rewşenbîr, xweltaperwerek hêja, hozanek jîr bû û wî di warê zanyarî û hunermendî de gelek palpiştîya Tehsîn dikir. Her weha Tehsîn Teha, cara pêşî hêja 9 salî bû ku li bajarê Mangeşkê li ser sehna şanoyê sitranên Kurdî pêşkêşê civa kir. Hunermendê navdar strana xwe ya pêşî bu navê "Eşkera Nakim" di sala 1958 an de amade kir û hanî ziman. Strana xwe ya duwemîn jî bi navê "Derdo" di sala 1959 an degot. Ev herdû stran jî, gotin, muzîk û denge yên wî bixwe bûn û di radyo ya Bexdayê beşê kurdî de hatin weşandin. Di salên pêncîyî de stran gotin ne asan bû, lê stranên netewî amade kirin û gotin gelek dijwar bû. Lê divê dema ciwanîya wî de amadekirina van her dû stranên netewî jîrbûnî, hunermendî û bêtirsbûnîya hunermendê me yê navdar dida xwîya kirin.

Tehsîn Teha him di xebata xwe ya hunerî de û him jî di xebata xwe ya civakî de li hember neheqî û zordariîyê derdiket. ew tim hevalbendê bindestan bû. Ew ne tenê li hember mêtxkeran têkoşîn didan; her weha li kêleka cotyar û kedkaran, li hember mijandin û pelçiqandina kedkaran jî têkoşîn didan. Wî zordarîya axa û şêxan li ser qundî kedkarên kurdan qet qebul nedikir û li dijê wan jî têkoşîn didan, Strana mamosta ku bi navê "Rabe +Cotyar" wek mînak lênêrîna wî ya sîyasî û civakî gelek vekirî pêşanê me dike.

Her çiqas hemî stranên hunermendê bê hempa, mamostê deng û muzîkê navdarin û her stranek wî serkanîyê hunerîn, lê dîsa ez dixwazim ji stranên wî çendan livir bînim ziman.

"Derdo" û "Mahabat" deng, gotin û muzîk yên wî bixwene.
"Ey Felek" û "Distar" gotin; Bedirxan Sindî; muzîk û deng: Tehsîn Teha.
"Xewn" û "Yekê Ayarê" gotin: Feysel Mustefa; muzîk û deng: Tehsîn Teha.
"Lê venabim" û "Parzing gotin: Bêkês Amêdî; muzîk û deng: Tehsîn Teha.
"Min yê Zanî Dihêye ye" gotin: Mueyed Teyib; muzîk û deng: Tehsîn Teha.

Tehsîn Teha di serhildanên sala 1991 ê de li bajarê Hewler ê cî digre û piştî şikestinê derbasê Kurdistan a rojhilat bû. Ev 17 çile 1964 an de li bajarê Mexmûr bû mamostê muzîkê. Di

---

KİTAP

Hazırlayan: R. CİVAN

Parlamentodan 9. koğuşa

Mahmut ALINAK, Tila Yay., 245 s.

Dönemin Cumhurbaşkanı Turgut Özal, Alınak ve beraberindeki heyete şunları söylüyor: "Siz de yardımcı olun; bu kan duracak olursa bazı demokratik adımların atılması kolaylaşır. Askerlerle de görüşürüm. Süleyman Bey (Demirel) gibi askerlerden korkmam onları ikna ederim. Aksi halde çok vahim şeyler olur. Dünya da bir şey yapamaz. İşte Bosna-Hersek'i görüyorsunuz, hiç kimse bir şey yapamıyor(...)" (Kitaptan bir bölüm)

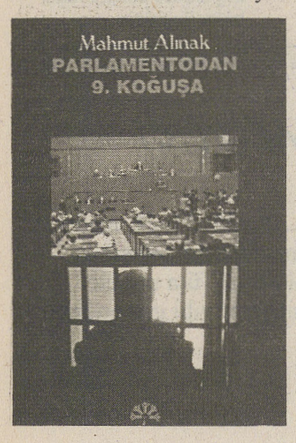

İki dönem Kars ve Şırnak milletvekilliği, SHP Grup Başkanvekilliği ve ÖZEP Genel Başkanlığı yapan parlamenter Mahmut Alınak'ın bu kitabında önemli siyasi kulislerin, tartışmaların ve kamuoyundan gizlenen birçok olayın içyüzünü irkilerek okuyacaksınız.

Kürt göçünden maden işçilerinin direnişine Meclis'te coplanan memurlardan Paris Kürt Konferansı'na, Özal'dan Alınak'a gelen hacizden Kenan Evren'in ihtarına, HEP'in kurulmasından 1992 Newroz olaylarına, Meclis'te Kürtçe yemin töreninden dokunulmazlık tartışmalarına, "aynalı oda"da soruşturmadan 9. koğuşa uzayan çeşitlilikle onlarca konunun yanısıra, SHP-HEP ittifakının içyüzü; "HEP, Kürt ve Türk halkı arasında köprü olma ve halkın demokratik kitlesel muhalefetini örgütleme şansını nasıl yitirmişti?", "SHP'nin iktidar ortağı olması halka ve demokrasi güçlerine ne gibi zararlar vermişti?" gibi sorulara da somut yanıtlar bulacaksınız.

Toplu şiirler

Soysal Ekinci- Toplumsal Dönüşüm Yayınları- 386 Sayfa

4 Eylül 1994'te yaşamını yitiren Soysal Ekinci'nin, Biri Yitik İki Ülke, Çağrı ve Yıkıntılar Altında adlı yapıtları Toplumsal Dönüşüm Yayınları tarafından Toplu Şiirler adı altında bir kitapta toplandı. Kitabın ön sözünde şair Cafer Yıldırım şunları yazmış: "Soysal Ekinci şiirinin gücü en başta soyutlamalarının özgünlüğü ve o müthiş derinliğinde yatıyor. En çapraşık durumların, duygu giriftliklerinin bile soyutlamalar düzleminde, üstelik yalın bir dille anlatılabilmesi onun şiirinin başat özelliklerinden bir tanesi. Aynı zamanda yalınlık basitliği, beyliği sürekli olarak dışlıyor. Bu noktada onun sözcüklerle ilişki biçimi üzerinde durmak gerekiyor. Soysal sözcük seçimini çok iyi beceren bir şair. Hikayenin damarına götüren, içine çeken sözcükleri buluyor. Bunları hikayeyi egzotik bir dille örten başka sözcüklerle birleştiriyor."

"Dişlerinde inci gibi yanıp sönüyordu akşamlarımızın en

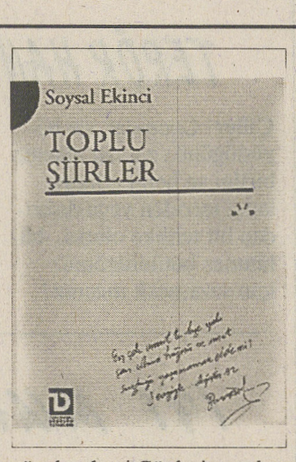

güzel anları/ Gözlerim sadece dudaklarına kapanırdı/ Soylu ve inanılmazdı aşkımız/-Kim saraylamıştı sevginin çöl geçidinde bu beyaz duyguları/ Bu yüzden aşk olduğuna kimse inanmadı-/ Ve sonsuz ayrılığımızın ilk ağlayışlarını gördüm/ Vurgun yemiş arayışlarının derdiyle/ Yani ölüm tanrıları gözlerini bu kez de aşk yüzünden dikti üstüme" diyor şair. Bir sonyaz günü Beyoğlu'nda bir evin zemin katında yaşamına kendi elleriyle son verirken özür diliyor dostlarından: "Bir insanın özgürlüğü için/ bin insanı üzdüm beni affedin."

YENİ KİTAPLAR

* Hepimiz Katiliz (Sömürgecilik Bir Sistemdir) J. Paul Sartre/ Belge Yay.
* Devlet ve Ben / T. Ziya Ekinci / Sarmal Yay.
* Yaşamla Söyleşi (Sosyalizm, günlük yaşam, ütopya) -H. Lefebevre / Belge Yay.
* Coğrafi Keşifler Tarihi / Davit Arnold / Alan Yay.
* Devlet ve Ulus / Şeyhmus Güzel / Alan Yay.
* Türklerde Dil ve Din / Cengiz Özakıncı Bellek Yay.
* Dicle Üstü Ay Bulanık / Şükrü Erbaş Şiir Ümit Yay.
* Musul-Kerkük Olayı ve Osmanlı Devleti'nin Kuveyt Meselesi / H. Bülent Demirbaş / Arba Yay.
* Sorular ve Ünlemler / Nebahat Altıok / Gibi Yay.
* İyi Dost İyi İnsan / S. Gordon / Söz Yay.
* Yürek ki Paramparça (Şiir çevirileri) / C. Süreya Yapı Kredi Yay.
* Profil / Yorgo Seferis / Şiir / Yapı Kredi Yay.
* Mem'le Zin / Cuma Boynukara / Berfin Yay.
* Çatıdaki İsa / Cemşit Bender / Berfin Yay.
* Şiirin Gücü / Metin Cengiz / Yön Yay.
* Ekmek Arası / C. Bukowski / Metis Yay.
* Türk Sinemasında İntiharlar ve Cinayetler Dosyası / Agâh Özgüç / Vizyon Yay.
* Israrla/Seyyit Nezir/ Şiir / Broy Yay.
* Tek Kişilik Ölüm/ Vedat Türkali/ Öteki Yay.

Karakaş'tan yeni DT Proğramı

Kültür Bakanı Ercan Karakaş, Devlet Tiyatroları'nın yeniden yapılanması için beş maddeden oluşan proğramını bir basın toplantısıyla açıkladı Programı göre "merkezi yapılanma" yerine, "birimlerde özerklik" öngörülüyor ve Devlet Tiyatroları'nın demokratikleşmesi ile "devletdışı bir alanda sanatın saygınlık kazanması" amaçlanıyor.

Karkaş, konuyla ilgili olarak beş maddelik değişiklik tasarısıyla hazırlandığını ve çağdaş, demokratik bir tiyotro anlayışının Devlet Tiyatroları'nda da benimseneceğini belirtti.

Yılmaz ODABAŞI

GÜNEYDOĞU'DA GAZETECİ OLMAK

(1993 Çağdaş Gazeteciler Derneği "yılın gazetecileri" yarışması araştırma-inceleme ödülü)
192 s, 150.000 TL.

Kaynak Yayınları: İstiklal Cad. 184/4 80070 Beyoğlu-İst.

Tel-Fax: 252 21 56 - 252 21 99

Sağlık sorunu ve "temiz ölüm"

Reşit BURHAN

Yaklaşık olarak bir yıl önce Medya Güneşi'nin 46. sayısında (16-31 Mart 1994) "Büyüyen Şehirlerimiz ve Sorunları" başlıklı bir makalem yayınlandı. "Kürt köylülerin yerleşim birimlerinden koparak şehirlere yerleşmesi, ne gibi sorunlar doğuruyor?" diye bir soruyu, tartışmaya sunmuştum. Kendimce bu soruya ilişkin bazı yanıtlar vermiştim. Bu sorunlardan biri de sağlık sorunuydu. Sağlık sorununa ilişkin şunları dile getirmiştim:

"Şehirler çok hızlı bir biçimde büyüyor ve büyüyecek. Büyük şehirlerde infstruktur, sosyal, ekonomik, psikolojik ve ahlaksal ağır problemler oluşuyor ve oluşacak." Bu problemler altında şu noktaya dikkat çekmiştim:

"Barınma sorunu çığ gibi büyüyor. Köylerden gelen birkaç aile bir araya gelerek bir-iki odalı evlere yerleşiyor. Bırakalım yatma ve oturma alanı bulma, adeta eşya gibi odalara yığılıyorlar. Bu nedenle psikolojik ve sağlık sorunları oluşuyor. Temizlik, su ve kanalizasyon da eklenince sağlık sorunu büsbütün ağırlaşıyor. Ben sağlık uzmanı değilim, fakat ekonomik ve sosyal sorunların, sağlık sorunlarını nasıl etkileyebileceği noktasından hareket edebilirim. Toplumsal bilimlerin bağlantıları benim için çıkış noktasıdır. Bu yöntem daha önceki saptamalarımın da doğru olduğunu ortaya çıkardı. Bu satırların yazılışından bir yıl sonra, 11 Mayıs 1995 tarihli Cumhuriyet gazetesinde şunları okuyabiliyoruz: "Yoğun göçün getirdiği sorunlar ve salgın hastalıklar: Son aylarda özellikle köylerin boşaltılmasıyla yaşanan yoğun göçün en büyük merkezi Diyarbakır'dır. Göç sonucu aynı evde 2-3 aile birlikte yaşayabiliyor. Bu insanların beslenmesi hijyenik koşullara uyması, ısınması bütünüyle olumsuz. Bu nedenle salgın hastalıklar daha da arttı. Şöyle ki, artık yaz-kış Diyarbakır'da tifo görülüyor (....) Çocukların gelişiminde beslenme bozukluğuna bağlı çok büyük sorunlar çıkıyor.

Bir de çocukların geldiği yerlerde ruhsal durumu etkileniyor." Bu satırları yazan Diyarbakır, Mardin, Siirt, Batman, Şırnak Tabibler Odası Genel Sekreteri Dr.İpekyüz'dür. Görüldüğü gibi, İpekyüz'ün sağlık raporu da yaptığım belirlemeyi doğruluyor; onu doğrulamakla kalmıyor yeni bazı istatistik bilgiler de veriyor. Ama Dr. İpekyüz yalnız istatistik verilerle kendini sınırlandırıyor. Ama istatistiki veriler yalnız sonuçlardır ve sonuçları doğuran nedenler bulunmamaktadır. Bu nedenleri, onların ortadan kaldırılmasının yol ve yöntemlerini göstermeden ve nedenlerini ortadan kaldırmadan verilen o korkunç istatistiki veriler daha da büyüyerek karşımıza çıkacaklar.

Ülkemizde bebek ve anne ölüm oranının korkunç boyutlarda olmasının temel nedeni ülkemizin sömürge olmasıdır. Ülkemizde sağlık sorununun bir parçası sayılan bebek ve anne ölümü sorunu üzerinde duralım.

"Olağanüstü Hal Bölgesi"nde 'olağan' sağlık hizmetleri verilmesini eleştiren İpekyüz, bölgedeki bebek ve anne ölüm hızının, Türkiye ortalamasından 2-3 kat fazla olduğunu bildiriyor. "Olağanüstü Hal Bölgesi" ve Kürt coğrafyasının diğer bölgelerindeki bebek ve anne ölüm oranları Türkiye'nin bebek ve anne ölüm oranları içinde gösterildiği için, Türkiye'deki genel bebek ve anne ölüm oranları yükseliyor. Eğer oradaki bebek ve anne ölüm oranı Türkiye'deki bebek ve anne ölüm oranı ile karşılaştırılsaydı, istatistiki veriler daha da korkunçlaşacaktı. Türkiye'nin istatistiki verileri güvenilmezdir. Bunun ötesinde

Yüksek oranda ölüm olayları, doğal ölüm olayları değil, Kürt coğrafyasında uygulanan sessiz ve "temiz" bir katliamdır; katliamın sanığı da TC'dir. Bu katliam "sessiz"dir, çünkü bebek ve anne ölümleri "ölüm olayı" olarak görünmüyor; basit bir sağlık sorunu olarak görünüyor ve gösteriliyor.

ülkemizde ölen çocukların çoğu istatistik ve resmi belgelere geçilmiyor. İstatistik bilimine göre, onlar ne doğmuşlar ve ne de ölmüşlerdir. Bu tür vakalar Kürt coğrafyasında hayli yüksektir. Bunun için bebek ve anne ölüm oranı verilen o korkunç istatistiki verilerin üzerinde seyretmektedir. Türkiye'ye göç eden Kürt aileler içinde, bebeklerin beslenme düzeyi, normal bir Türk ailesine oranla daha düşüktür. Bu gerçeğe ilişkin istatistikleri bulmak oldukça güçtür. Verilerin olmaması, var olan gerçeği değiştirmez.

Amacım İpekyüz'ü eleştirmek değil, Kürt coğrafyasında uygulanan sessiz ve "temiz" bir katliama dikkat çekmektir. Psikoljik sorunlar ve sonuçları ayrı bir yazı konusu olabilir, ama şuna işaret etmeden geçemeyeceğim: Psikolojik sorunları olan bir toplumda, sapık siyasal akımlar ve dinci grupların etkinliği arttıkça, yeni yeni fuhuş ve katil çetelerinin üremememesi olanaksızdır.

Biz Kürtlerin bir atasözü var: "Ya jı zikê dê ya jı pışta hespê wekhev e." (Ya at üstünden ya da anne karnından, fark etmiyor.) Kürt coğrafyasında uygulanan sağlık politikası sonucu olan, bebek ve anne ölümleri sağlıkla ilgili istatistiki tutanaklarda, doğal ölüm olayları olarak geçiyor. Hayır, o yüksek oranda ölüm olayları, doğal ölüm olayları değil, Kürt coğrafyasında uygulanan sessiz ve "temiz" bir katliamdır; katliamın sanığı da TC'dir. Bu katliam "sessiz"dir, çünkü bebek ve anne ölümleri "ölüm olayı" olarak görünmüyor; basit bir sağlık sorunu olarak görünüyor ve gösteriliyor.

"Jandarmanın, sağlık personelinin köylere gitmesine izin vermediği yolunda duyumlar alıyoruz" diyen İpekyüz, sürdürülen sessiz ve "temiz" katliamın gözle görülen en basit kanıtını ortaya koyuyor. Kemalistlerin yayın organı olan ünlü Cumhuriyet gazetesinin iddia ettiği gibi, "Terör sağlık hizmetlerini durdurdu" değil; doğrusu "TC sessiz ve "temiz"bir katliam sürdürüyor" olmalıdır. Terör olayının sağlık hizmetlerini etkilememiş olması, olanaksızdır, ama terörün asıl kaynağı devletin gizli ve açık güçleridir; yani Kürt coğrafyasına uygulanan sömürgeci politikadır. Ve Yalçın Doğan, Taha Akyol ve diğerlerinin, "Devlet Doğu ve Güneydoğu Anadolu'ya fazla yatırımlarda bulunuyor" savı halkımızla alay etmektir. Bu fazla yatırım bebeklerimizin ve annelerinin ölümüne neden oluyor! O yatırımlar halkımıza değil, Türk ordusuna, MİT'e ve silah tüccarlarınadır.

Biz sağlık sorununa ilişkin güncel bazı acil taleblerde bulunabiliriz: Kapalı olan sağlık ocaklarının açılmasını ve sağlık ocakları sayısının artırılması,

-Gerekli sağlık personelinin atanması ve onların Kürt olmasına özen gösterilmesi. -Çünkü annelere bilgi verirken ya da anneler dertlerini anlatırken dil çok önemli bir rol oynuyor.-

-Sağlık konusunda annelere gerekli eğitimin verilmesi,

-Gerekli ilaç ve gereçlerin, bedava ya da ucuz bir fiyatla sağlanması,

-Bebeklere besin ihtiyaçlarının bedava verilmesi,

-Düzenli aşılanmanın yapılması, ambulans sayısının artırılması,

-Göç etmiş köylülerin köylerine dönmesinin sağlanması, dönmek istemeyenlere de gerekli konutların sağlanması,

-Şehirlere gerekli kanalizasyon tesisatlarının kurulmasını ve temiz su sağlanmasını talep etmeliyiz.

-Bu sessiz katliamı sesli bir duruma getirmek ve o sözde "temiz" yüzün ne denli kirli olduğunu bütün dünyaya duyurmak her yurtseverin ve insani duyguları olan herkesin görevidir.

"Temiz katliam"ın sessiz kurbanları için ölüm; basit bir "sağlık olayı" olarak gösteriliyor.

Ev içi emeği ve kadın sorunu

Ancak ücretsiz ev içi emeğin üretimdeki yerini reddetmeyen bir bakış açısı, ev kadınlarının sınıfsal konumlarını, üretimdeki rollerinden dolayı belirleyebilir.

Bihar ZERÎN

Sınıflı toplumların sosyal yapıları yüzyıllar boyunca pekçok niteliksel dönüşüme uğradı. Bu gelişmeler sürecinde sınıfsal yapı ve sorununun doğası da esaslı değişikliklerden geçti. Bütün bunlara rağmen kadınların toplumdaki konumları ve varolan cinse göre işbölümü benzer türden bir dönüşüme uğramadı. Örneğin feodal toplumun serflerinin yerini, kapitalizmin kök salması ile ücretli işçiler aldılar. Kadınlar özellikle sanayi devriminin ardından "üretken üretim"(2) de de yer almaya başladı. Her şeye karşın ev işleri ve çocukların yetiştirilmesi, üretim sürecindeki temel değişikliklere rağmen en eski zamanlardan beri kök salmış olan cinse göre iş bölümü çerçevesinde kadınların omuzladığı işler olarak kaldı.

Toplumların sosyal formasyonları marksistlerce üretim tarzı, sınıflar ve üretim ilişkilerine göre analiz edilir. Sınıfsal konum kabaca, sahip olunan üretim aracına göre tanımlanır. Buna göre, kapitalist sistem demek güçlerinden, yani çalışma kapasitesinden başka bir üretim aracına sahip olmayanlar, emek güçlerini sermaye sahiplerine satarlar. Bu ikili ilişki içerisinde ise gücünü satan işçiler değişim değerine sahip mal üretiminde bulunurlar. Değişim değerinin satış yoluyla elde edilmesi sonucunda işçi ücretini, sermaye sahibi ise kârı elde eder.

Fakat bütün bunlar üretim sürecini tamamen açıklayamaz. Burada sorulması gereken soru "üretken üretimin" dışında görülen ve çoğu kere de aslında hiç üretim olarak dahi kabul edilmeyen, kadınların "asli" görevleri olarak algılanan ve esas olarak kadınların toplumsal olarak geri kalmalarının zeminini oluşturan ev işlerinin yani yemek pişirme, ev nüfusunu besleme, temizlik, ve " işçinin" diğer ihtiyaçlarını karşılama, çocuk doğurma, besleme, büyütme türünden domestik emek olarak tanımlanan emeğin üretimdeki rolünün ne olduğudur.

Engels'in "Ailenin, Özel Mülkiyetin ve Devletin Kökeni" isimli yapıtı bu sorunla ilgili inceleme yapanlar için temel başvuru kitaplarından birisi olmuştur. Engels, bu kitapta yaşamın sürdürülmesi için gerekli olan şeylerin maddi olarak üretilmesi ile biyolojik yeniden üretimi birbirinden ayırır. Ve bu analiz temelinde;

a)Özel mülkiyetin yok edilmesi,

b)Kadının "üretici" alanda istihdamı,

c)Özel domestik (ev içine ait) emeğin ve çocuk bakımının toplumsallaştırılması ile kadının kurtuluşunun mümkün olacağını belirtir. (A. Heitlenger, Sayfa 192) Bu yaklaşım, sosyalist feminisler ve radikal feministler tarafından eksik bulunmuştur. Çünkü her ne kadar maddi üretim ile fiziksel ve biyolojik yeniden üretim arasında bir ayırım yapılmışsa da bu ikisinin birbiri ile olan ilişkisi açıklanmamıştı.

Hem sosyalist feministler hem de radikal feministler, biyolojik yeniden üretimin yani doğurganlık ile mevcut işgücünün sürekliliğinin sağlanması ve ev işinin yani bir ekonomik birim olarak ailenin üyelerinin ve dolayısı ile işgücünün fiziksel olarak yeniden üretimi türünden işlerin zorunlu emek olarak ve bu yüzden de üretimiçi işler olarak değerlendirilmesi gerektiğini savunmuşlardır. Hatta B. Rudder gibi bazı ekonomistler daha da ileriye giderek Marx'ın sorunu oransal olarak hesaplamasının eksik olduğunu ileri sürdüler. Rudder'a göre Marx sorunun oranını hesaplamada domestik emeği de gerekli (zorunlu) emek olarak düşünmeliydi.

Gerçekten yukarıda yazılan türden bir yeniden üretim, üretim sürecinin görünmeyen ve ekonomik hesaplamaların içinde kayda alınmayan bir başka boyutudur. Ve üretimin bu boyutu- ister sosyalleştirilsin ister aile içerisinde sürdürülsün- olmaksızın Marx'ın " üretken üretim" olarak tanımladığı süreç gerçekleştirilemez.

Bu katkıların önemli bazı sonuçları vardır. İlki pratik bir sonuçtur ve o da şudur: Hala çok büyük ağırlıkla kadınların omuzladıkları domestik emek (ya da ev içi emeği) bir kere üretimin sürdürülmesinde zorunlu emek olarak kabul edilirse aynı zamanda onun ücretsiz emek olarak değerlendirilmesi gerekir. Aynı zamanda da ev işlerinin ne kadar sıkıcı ve geriletici olursa olsun üretimin hiç de küçümsenmemesi gereken önemli bir bölümünü oluşturur. Eğer cinsiyete göre iş bölümüne karşı savaşırken böyle bir perspektife sahip olursak mücadele bu anlayışa göre biçimlenir ve buna uygun çözümler üretilebilir. Yani bir taraftan cinse göre iş bölümüne karşı olmak, diğer taraftan da ev işleri ve çocuk yetiştirilmesini yüklenenlerin, kadın ya da erkek olsun yaptıkları işin değerinin ortaya konulmasını savunmak gerekir. Her ne kadar domestik emeğin değerinin nicel ya da siyasal olarak hesaplanması cinsiyetçi iş bölümünün kök saldığı ve ev işlerinin işten dahi sayılmadığı bu dünyada pratik olarak güç görünse de bu alanda mücadele önemlidir.

İkinci olarak, ev içi emeğinin üretim sürecinin bir parçası olarak görülmemesi, dışarıda ücretli işçi olarak çalışmayan fakat ücretsiz ev içi işlerini yapan kadınların sınıfsal konumlarının muğlak olması anlamına gelebilir. Yani sahip oldukları emek gücünden başkaca bir üretim aracına sahip olmayan ve onu da ücretsiz olarak ev işleri ve çocuk yetiştirilmesi aracılığı ile emek gücünün yeniden üretilmesine harcayan kadınlar (ve varsa erkekler) neye göre işçi sınıfının bir bireyi olabilirler? Kocaları ya da babaları işçi olduğu için mi yoksa mevcut cinse göre iş bölümü temelinde üretimde ücretsiz olarak yer aldıkları için mi işçi sayılmalıdırlar? Ancak ücretsiz ev içi emeğin üretimdeki yerini reddetmeyen bir bakış açısı, ev kadınlarının sınıfsal konumlarını, üretimdeki rollerinden dolayı belirleyebilir.

1- Bu makalenin İngilizcesi Kürt öğrencilerin Londra'da çıkardığı Ronahi isimli dergide yayımlanmıştır. 2-Bu kavramı doğrudan artı-değer üreten işgücünü yani değişim değeri yaratan ve bu yüzden artı-değere dönüşebilen işgücünü, dolaylı olarak artı-değer üretimine katkıda bulunan işgücünden örneğin kullanım değerine sahip ev işlerinden ayırmak için kullanıyorum. Yoksa bu iki farklı kategoriyi üretici ve üretici olmayan üretim olarak tanımlamak için değil.

3-Bu kavram "Ev işlerine ücret" isimli kampanyanın temelini oluşturur.

KAYNAKÇA

1-A. Heitlenger, Women and State Socialism, The Mac Millan Press LTD 1979

2-S. James "Capital Reproduction and Unwaget Labour" Sosyalist Ekonomistler konferansı (CSE) için hazırlanan özet. Temmuz 1994

3-J. Mitchel, Kadınlık Durumu, Kadın Çevresi Yayınları 1985

4-L. Vogel, Marksist Teoride Kadın, Pencere Yayınları 1990

5-B. Rudder, "Exploitation and Domestic Labour" CSE için özet, Temmuz 1994

WİS! MESAJ

Ji bo komcivîna jinan li Pekînê
ez ji Delal, Xezal, Ruken û Dîcleyra
serkeftinê dixwazim.

Heso

BİR BARDAK SUDA TÜRK SAVAŞI

Türkiye'nin çağdaş, demokrasiye bağlı, insan haklarına özen gösteren, ileri bir ülke olmasıyla dışa kapalı, gümrük duvarlarının yüksek tutulduğu, özgürlüklerin sınırlı uygulandığı, devletin çok hakim olduğu bir ülke idealinde olanlar arasında savaş var. Bu savaş Gümrük Birliği'ne gireceğimiz güne kadar bir bardak suda kıyasıya sürecek.

Sabah-Can Atak

GELİN HUYSUZ VİRJİN

Abuzer- CHP hükümette kalıp kalmamayı Ağustos Kurultayı'na bıraktı.
Haso- CHP'nin hükümette ayrılmaya karar verme hakkı kalmamıştır. Çiller'in kendilerine Huysuz Virjin demesi boşuna mı?
Abuzer- Yani CHP kendi kendine gelin güvey mi oluyor?
Haso- Güvey bilmem ancak gelin CHP'nin DYP ile çıktığını bilmekte fayda görürüm.

TERÖR HANGİ BAHARA?

Çiller- Çocuklar, siz büyüdüğünüz zaman ülkenin birliği ve beraberliğine karşı içeriden veya dışarıdan bir tehlike olursa, bölünmez bütünlüğümüz için savaşacak mısınız?

Çocuklar- Evet
Çiller- Daha hızlı söyleyin, daha hızlı söyleyin... Savaşacak mısınız? Savaşacak mısınız?

!!!

191 MUHALİF

Ben ANAP'a karşı çok güzel bir sert muhalefet yürüttüm.

Şimdi Meclis Başkan Vekili olarak DYP ile kıyasıya meyvelerini topluyorum .

Dersimliolmayan Tunceli Milletvekili Kureyşanlı Savcı Kamer Genç

GEVŞEK POLİS

Oslo iyi de polisi pek gevşek canım.

Selahattin Duman

ÇAĞDAŞ TÜRKİYE(!)

Türkiye'de aile başına 10 kitap düşmez, kırkbeş milyon insan gazeteye el sürmez, bakanlarının çoğu Türkiye'nin imzaladığı uluslararası hukuk anlaşmalarından ve bağlayıcılığından habersiz. Ancak çağdaş olduğumuz her defasında ve her halimizde dostlarımız görmüyor. Kör herifler.

-Avrupa Parlamentosu'ndan Türkiye'ye gelmiş 3 kadın parlamenteri "fahişe" sövgüsüyle aşağılamaya büyük Türk milleti ve aşkı adına, Allah'ın inayeti, peygamberin kavliyle küfrettim. Ancak tokatlamadım diye Türk toplumunca eleştirildim. Özeleştiri ile cevap verecek kadar demokrat olduğum halde yaptığım az diye eleştirilmekten kurtulamıyorum. Şu Türkeş dostumun tebrik telgrafı da olmazsa bunalacağım. Sağolsun.. Çağdaşlığımızı tescil etti..

(TC Devlet Bakanı Ayvaz Gökdemir) .

DAMAR

"Terörle sonuna kadar, her türlü yolla mücadele etmekten başka çaremiz yok. Teröristi inine kadar kovalamak, insanlık adına da bir görevdir. Bu konuda en ufak bir yılgınlık teröre teslim olmakla eş anlam taşır."

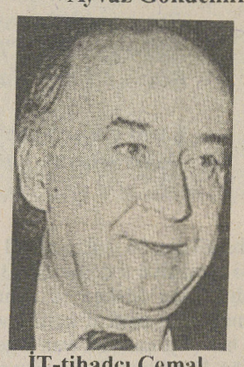

İT-tihadçı Cemal Paşa'nın torunu

KAYA GİBİ PROTESTOCU

Sigaranın havayı kirlettiğine muhalefet eden havayi sanatçı Ahmet Kaya Siyaset Meydanı'nda sigarayı sevenler grubu adına stüdyoyu terkeden protestosuyla yine havayiliğini kanıtladı.

MENZİRCE

"Bu ülkede laiklik adına komünistlik, demokrasi adına bölücülük yapanlar var. Yurt dışında hayasız (başta Adalet ve İnsan Hakları Bakanları) ca yargısız infazdan bahsediliyor. Sonra gelip iktidar koltuğunda oturuyorlar. Artık canımıza yetti. Bundan böyle herkes ayağını denk atmalı ve konuşmasına dikkat etmelidir." Etmezlerse Iraklı Sadamın yaptığı gibi köpeklere parçalatarak haledilecektir.

Sallanır hamam yolunda yolunda...

ANAYASA HAZIRLIĞI

Ayşe- Anayasa değişikliği ...21, 22, 23, 24, maddeden anlaşma girişimleri 8. maddedeki değişiklik gibidir. Ve sonunda rafa kaldırılır. Tüm mesele Meclis'in tatile girmeyip çalışıyor gibi gösterilmesidir. Sonuç:
Entel Ali- Bence wişe olur
Haso- Bence fişe olur

Polis: **Ben de tabuyum!**

Baştarafı 1. sayfada

ilgili tartışmalarda, kurumsallaştırılan '**Polis devleti**' gerçeğinin ve dolayısıyla '**Devlet polis**'in sözünün edilmediği belirtiliyor ve Menzir'in konuşması gibi '**Mesajlar**'ın tesadüfi ya da bilinçsiz olmadığının altı çiziliyor. Menzir'in, devletin en tepe noktalarında polise verilmiş fiili işlevi ilan etme '**rahatlığı**' ile konuştuğunu ifade eden sol muhalif çevreler, son yıllarda yine planlı olduğunu vurguladıkları benzer '**Mesajlar**'a da dikkat çekiyorlar.

Bunlar içinde iki olay hatırlatılıyor. Biri, 11 Şubat 1992 günü yine İstanbul'da düzenlenen bir polis cenazesi töreni, diğeri de 1994 1 Mayıs'ında Ankara'daki kutlama esnasında gerçekleştirilen bir '**Dövme**' olayı.

Bilindiği gibi, 11 Şubat 1992'de İstanbul DGM Başsavcısı **Yaşar Günaydın** ile koruma polisi **Şaban Ceylan** ve şoförü **Halit Balta**'nın cenaze töreninde binlerce resmi ve sivil polis "**Kana kan, intikam!.. Kanımız aksa da zafer islamın!.. Adalet Bakanı istifa!..**" sloganlarını bizzat Adalet Bakanı **Seyfi Oktay**'ın yanında atmışlardı. 1 Mayıs 1994'te ise, SHP Ankara milletvekili **Salman Kaya**, herkesin gözü önünde bir grup polis tarafından meydan dayağına tabi tutulmuştu.

Polis varlığının en yoğun biçimde toplandığı metropollerde verilen bu '**Sinyaller**'in, planlanmış girişimler olduğu belirtilirken, sözkonusu girişimlerde polisin niteliğinin ve işlevinin ne olduğuna dair mesajlar da verilmeye çelişıldığı ifade ediliyor. Menzir'in konuşmasında "**Dinsizler... Komünistler... Bölücüler**" şeklinde dile getirilen, niteliğe dair mesajların, polis kurumunun özellikle 1980 sonrası özelliğini '**Herkese sindirtmek**' amacını taşıdığı yorumları yapılıyor. Muhalif çevreler, etkinleşen polis kurumunun artık MHP'nin bir şubesi; ya da MHP'nin, polis kurumunun yasal partisi haline geldiğini ifade ediyor ve '**İç düşmanlar**'a karşı konumlandırılmış bu kurumun böylesi '**Netlik**'e sahip olmasının bir devlet tercihi olduğu vurgulanıyor.

'Zaptiye'den, bakan tehdit eden polise...

Araştırmalar, polis kurumunun hızla büyütüldüğünü ve işlevinin klasik '**Adamını yerleştirme partizanlığı**' ötesinde politize edildiğini ortaya koyuyor. Polis sayısı hızla artarken, idari, siyasi ve adli kısımlar içinde siyasi kısımın etkinliğinin tartışılmaz konuma getirildiği gözlemleniyor.

1960 yılında 86.188 olan polis sayısı, 1995'e gelindiğinde 300 bin sınırına dayandı. İstanbul'daki artış daha çarpıcı: 1970'lerin ilk yarısında 12 bin olan polis sayısı, 93'te 20 bin oldu. Şu anda aynı kent için sayının 30 bin civarına ulaştığı ifade ediliyor. Sayının arttırılması doğrultusunda polis kaynaklı talepler ve devlet isteği ise hala gündemde. Sayısal her artış, trafik ve personel gibi işlerle uğraşan **idari kısım** ile savcılık isteği tetkikler türü işlerden sorumlu **adli kısım** dışında kalan **siyasi kısımın** etkinlik alanının artması anlamına geliyor. 3201 sayılı '**Emniyet Teşkilat Kanunu**'nun 8. maddesi ile siyasi kısıma verilen görev, "**Devletin umumi emniyetine taalluk eden işlerle mükellef olmak.**"

Polise dair gelişmelerde dikkat çeken bir başka nokta ise, tıpkı ordu gibi artık '**Polis ihtiyaçları gereği**' yasal ve idari düzenlemelerin de giderek itirazsız yerine getirilmeye başlanması. 4 Temmuz 1934'te çıkarılan "**Polis vazife ve selahiyet kanunu**" 1935, 38, 40, 46, 59, 60, 61, 65, 72, 73, 78, 80, 81 ve 82 yılında değişikliklere uğratıldı. Son dönem değişikliklerde polis kurumunun eğiliminin temel alınması, kural haline getirildi. Muhalif çevreler, bu yönleriyle de "**Artık iki darbe arasında ordu**" haline gelmiş polis kurumunun ordu işleyişine de yaklaştığını ifade ediyorlar. Emniyet Genel Müdürlüğü-İçişleri Bakanı ilişkisinin Genelkurmay-Milli Savunma Bakanı ilişkisine dönüşmeye başladığına dikkat çekilirken, **Algan Hacaloğlu**'nun da gitmesi koşuluyla görevden alınabilecek olan Menzir'in, asıl olarak bakanın kellesini değil, polisin tabu katına yükseltilmesini istediği ifade ediliyor.

İnfazcı da yargılanır, ama ceza almaz!

Haber Merkezi - Yargısız infaz yine gündemimize oturdu. Bunu, birbirini izleyen üç gelişme sağladı. Birincisi, geçen hafta Türkiye yeni bir yargısız infaza tanık oldu. DYP'nin Şişli İl Binası önündeki polis noktasına, DHKP-C tarafından bir saldırı düzenlendi ve eylem yerinde bir polis öldürüldü. Olaydan sonra polisin sürdürdüğü takipte, 18 yaşındaki Sibel Yalçın, Okmeydanı'nda bir evde ölü olarak yakalandı. Her şey bir saat içinde oldu. Kamuoyunda tartışma yaratan şuydu: Polis, "Sibel Yalçın olayın faili ise, öldürülmeyi hak etmiştir". mantığıyla görev yapıyor. Yargı önüne çıkarılmasına gerek yoktu. Süreç hızlandırıldı, suçlu bulunup karar verildi ve infaz edildi.

Diğer iki gelişme, 16 Mart katliamının sorumlusu olarak belirlenen polislere dava açılması ve 16-17 Nisan katliamında 11 kişinin öldürülmesinden sorumlu tutulan polislere açılan davanın başlamasıydı. Daha önce de bir çok kez ve birçok polis, yargısız infaza katılmaktan yargılanmıştı. Örneğin bu yıl içinde karara bağlanan Tuzla davasının polis sanıkları beraat etti.

Ceza alan yok gibi

Yargısız infaza katılan polislerin, az da olsa bir kısmı yargı önüne çıkıyor. Ama dava açılması bile yılları buluyor. 16 Mart katliamı sanıklarına açılan dava reddedilince, ikinci kez dava açtırmak için 17 yıl uğraşmak gerekti. 16-17 Nisan katliamına katılan polislere ise, üç yıl sonra dava açılabildi.

Bu tür davaların uzun yıllar sürmesi, "takipsizlik" kararı verilmesine neden oluyor. Zamanında sonuçlandırılan davalarda ise "emri yerine getirme", "kendini savunma", "akli dengenin bozukluğu" gibi gerekçelerle sanıklar beraat ediyor.

İnfazcı polislerin davasında 200 gözaltı

Kadıköy Çiftehavuzlar'da 16-17 Nisan 1992'de Sabahat Karataş, Eda Yüksel ve Taşkın Usta'yı öldüren polisler hakkında açılan dava 15 Haziran günü görülmeye başladı. Duruşmaya izleyici akın ederken, polis Altıyol ve Moda'daki tüm ara sokakları tutarak, kimlik kontrolünden gaptı. Kontrol sırasında yaşları 18- 20 arasında olan bir çok kişi gözaltına alındı. Polis müdahalesi nedeniyle geç başlayan duruşmaya sanıklardan yanlızca dördü katıldı. Savcı'nın gizli celse talebinin kabul edilmesi üzerine, duruşma basına kapatıldı. Öğle saatlerine kadar aralarında basın mensuplarının da bulunduğu yaklaşık 200 kişiyi gözaltına aldı.

Duruşmayı izlemek isteyen yabancı gazetecilern tartaklanmasını, gazetecilerin dışarı çıkartılmasını, duruşma öncesinde yaşanan polis tehdişini protesto eden müdahil avukatlar, duruşma salonunda alkışlarla tepkilerini gösterdiler. Vekaleti olmayan avukatların alınmadığı davaya, müdahil olarak katılmak isteyen avukatlardan ancak 31'i duruşmaya katılabildi. Sanık polisleri ise yargısız infaz davalarının avukatı Ilhami Yelekçi savundu. 29 Eylül tarihine ertelene davada haklarında kamu davası açılan polislerin isimleri şöyle: Reşat Altay, İbrahim Şahin, A. Vasfi Kara, Abdullah Dindar, Mehmet Şakir Öncel, İsmail Alıcı, Adnan Taşdemir, Ruhi Fırat, Aslan Pala, Mehmet Düzgün, Adalet Üzüm, Mehmet Baki Avcı, Şenel Karaman, Ömer Mesutyağcıoğlu, Ali Türken, İsmail Türk, Yahya Kemal Gezer, Zülfikar Çiftçi ve Sönmez Alp.

'Sibel'i sağ yakalamak kolaydı

Eski bir as keri yetkiliyle, polisin eğitimi, yapısı ve tutumu konularında yaptığımız görüşmeyi s unuyoruz.

Son örnekten başlıyalım. Sibel Yalçın sağ olarak yakalanamaz mıydı?

-Aslında polis askeri zihniyetle eğitiliyor. Askeri zihniyette düşman ve dost vardır. Düşman öldürülür. Esir alma çok özel bir durumdur. Eğer karşındaki seni öldürecek bir silaha sahip değilse esir alınır. Sibel olayında sağ yakalamak çok kolaydı. Amerika'da, Avrupa'da örneklerini görüyoruz. Sağ yakalamak için bulunduğu yer abluka altına alınıp, günlerce hatta bir ay boyunca teslim olması bekleniyor. Böyle yapılabilirdi. Zaten polis okulunda bunun eğitimini alıyorlar. Ama emir geliyorsa öldür diye, (zaten sıradan polis bulunmuyor olay yerinde) orda bulunan tim, emri yerine getiriyor.

Polisimiz askeri kurallara göre eğitiliyor dediniz. Bunu biraz açar mısınız?

-Polisimiz askeri kurallara göre eğitim yapıyor. 12 Eylül döneminden sonra, polisin başına askeri istihbaratta yer alan profesyonel insanlar getirilip, eğitim o doğrultuda yapıldı. Bu yetiştirilen gizli devlet kuvvetleri, gayri nizami harp eğitimi(gerilla)ve komando dahil eğitimden geçirilerek, MİT ile koordineli yetiştiriliyor. Bu aslında devletin görevi, asli fonksiyonu. Kendi varlığını korumak için böyle bir güce ihtiyacı var. İç ve dış düşman olarak tanımladığı kesimlere karşı buna ihtiyaç duyuyor. Bütün tedbirleri alıyor ve eleman yetiştiriyor. 12 Eylül'e kadar tek tük böyle uygulama vardı. Polis özerk ve sivildi. 12 Eylül'den sonra polis tamamen değişti. Halk, "cunta"dan uzak olsun, asker halkın arasında görünmesin, diye tedbir alındı. Cunta yerine aynı, askerler gibi yetiştirilmiş, deneyimli, atak bir özel birliğe gidildi. Polis askerin yerini aldı. Askerin yapacağı iş polise devredildi. Amaç, "Mehmetçik sokakta görülmesin."

Polis de militarist kültüre uygun yetiştirildi. Bu arada polis sayısında artış şu anda son haddinde. Mesela İstanbul'da 30 bin polis var.

"İnfazcı" diye farklı bir eğitim söz konusu mu?

-En ufak olaya dahi anında müdahele etme amacının yanı sıra her olaya ayrı birim yetiştiriliyor. Parti, dernek, bekçi, karakol polisinin yanı sıra, silahlı çatışma, illegal örgütler için ayrı eğitimden geçiriliyorlar. İnfazcı polislerin aldığı eğitimin maaliyeti yüksek, kendileri zarar görmeden adam öldürmeye yönelik bir eğitim bu. Atış eğitimi kışlalardaki atış alanlarında yapılıyor. Silahın düşman olarak belirlenen varlıklara karşı kullanılması eğitimi veriliyor. İnfazları ikiye ayırıyoruz. Gözaltında infaz, gözaltına alınmadan yapılan infaz.

Yani, Sibel Yalçın olayı, gözaltına alınmadan yapılan bir infaz...

-Öyle. Sibel olayı insanı şaşırtıyor. Askeri eğitimde böyle bir olaya "mesele" deniyor. Bir yerde suç işlenmiş ve suçlunun yakalama olayı varsa emir ve planlarla "mesele" çözülüyor. Tam yetiştirilmiş polisler için öldürmek en kolayı. Emir verildiği için, başka bir şey düşünmeden rahatlıkla öldürür. Zaten ideolojik olarak bu işi kaldıramayacak insanı bu göreve getirmezler. O işi yaparken, öldürürken hiçbir şey hissetmiyor. Keklik avlamak gibi bile değil. Rutin bir şey. İnsan faktörü orada değer taşımıyor. Düşman var ve ölmeli.

İnfaz timine eleman nasıl seçiliyor?

-Askeriyede böyle olaylarda görev yapacak insanların tipi emirlerle çiziliyor. "En keskin nişancı, sicili bozuk olmayanlar, askeriyenin 'sol' kesiminden olmayanlar" vs. şeklinde. Bilecik'te askerler MHP kanalıyla komando olur. Eğitimin arkasından merkezi yerlere değil daha geri plandaki yerlere (mesela Şırnak yerine Mardin) gönderilerek burada 3-5 ay intibak etmesi sağlanır. Daha sonra daha merkezi yerlerde, karakollara gönderilirler. Buradaki intibak devresinin ardından, mevzilere hazırdırlar. Beyin yıkama askeri okullarda başlar. Zaten okula alınırken hevesli, kemalist ve Türk milliyetçisi olmak zorunda. Bu tip, operasyonlarda ideolojik olarak şekilleniyor, değişiyor. O eğitime göre yaşıyor. Artık o ideolojinin dışındaki kesimi dışlıyor. Mesela okullarda ayıklanıyor, sonra kıtada ayıklanıyor. Ayıklanıyor da ayıklanıyor. Saldırganlık ve doğa yasalarının hakim olduğu bir zihniyet kalıyor. Devlet bunun altında kemalizmi ve dini eklemlendiriyor. Psikoloji de ona göre şekilleniyor. Buradan çıkan insan anti-kemaliste düşman olarak bakıyor. Öte yandan işveren mantığı da işleniyor. İşveren işçiye, emeğe göre güçlü. Emek sermayenin hizmetinde olmalı. Şekillenen eleman bu kalıba uygun davranıyor.

Anayasa yine postal kokulu

Haber Merkezi- Gümrük Birliği'ne uyum yasalarının çıkarılması için hükümete kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi veren tasarının kabulünden sonra Meclis, bir süre önce Komisyon'da tamamlanan anayasa değişiklikleri üzerindeki çalışmalarını hızlandırdı. Değişiklik tasarılarının Meclis'e inmesiyle birlikte, düşünülen değişikliklerin niteliği de daha iyi anlaşıldı ve çalışmaların '**Sivil anayasa**' beklentisiyle ilgisinin bulunmadığı ortaya çıktı. 12 Eylül anayasasının temel veri sayılarak özüne dokunulmadığı 21 madde üzerindeki değişiklik çalışmaları, '**Demokratikleşme**' aldatmacasının bir etabı durumuna geldi.

Nerede 'Yeni Anayasa'?

Muhalif çevreler, yeni bir anayasa yerine 12 Eylül anayasasının bazı maddelerinin değiştirilmesi girişimiyle ilgili olarak, adım adım geliştirilen bir oyuna dikkat çekiyorlar. Buna göre, toplumsal beklenti, parlamento içindeki çeşitli demeç savaşlarıyla önce en alt düzeye indirgenmeye çalışılıyor ve sonra gerçek ihtiyaçlarla ilgisi bulunmayan rötuşlarla beklentinin elemine edilmesi amaçlanıyor. Bir süre önce TMY'nin 8. maddesiyle ilgili olarak net biçimde sergilenen bu oyunun şimdi de tüm bir anayasa hakkında devreye konulduğu belirtiliyor. "**Önce TMY'nin tümünün kaldırılması gündemdeydi. Sonra 'Şahin-Güvercin' görünümlü, planlanmış demeç savaşlarıyla beklenti sadece 8. maddenin kaldırılmasına düşürüldü. Bununla da yetinilmedi, zamana yayılmış oyalamacalarla, bu kez sözkonusu maddenin TCK'ya taşınması sınırına gelindi. Bu, ihtiyaç ve beklentinin elemine edilmesini amaçlayan bilinçli ve topyekün bir plandı**" değerlendirmesini yapan muhalif çevreler, anayasa konusunun da aynı yöntemlerle ele alındığını ifade ediyorlar.

Başta koalisyon partileri olmak üzere şu anda parlamentoda bulunan tüm partilerin 1991 seçimlerine '**Yeni bir anayasa**' vaadiyle girdiklerine dikkat çekilirken, şimdi yapılanın ise militarist anayasayı rötuşlarla kalıcılaştırmak anlamına geldiği vurgulanıyor. Anayasanın 21 maddesi üzerinde kimi değişiklikleri öngören çalışmaların, iç ve dış kamuoyu ile Avrupa'ya, "**Demokratikleşiyoruz**" görüntüsü verme amacını taşıdığı da yapılan yorumlar arasında.

Anayasaya izinli rötuş

Hukukçuların "**Ancak bir kağıt parçası kadar değeri olan, kan ve yasaklarla yazılmış askeri tebligat**" olarak nitelendirdikleri 12 Eylül anayasasının tümüyle ortadan kaldırılması yerine rötuş yoluna gidilmesi, parlamento dışında yoğun bir tepkiyle karşılanırken, öngörülen değişikliklerin MGK onayından geçtiği de ifade ediliyor. Değişiklik girişimlerinin anayasanın baskıcı, ırkçı ve yasakçı özünü muhafaza ediyor olması, sözkonusu yorumları güçlendiren nitelikte.

Değiştirilmesi düşünülen 21 maddenin bir kısmı, memurlara sendikal hak gibi, zaten fiilen aşılmış konulara ilişkin. Bu noktalarda bile toplu sözleşme ve grev hakkını tanımayan değişiklik çalışmaları, özgürlük ihtiyacının karşısına oyalamacayı koyuyor. Dernekler, sendikalar ve partilere ilişkin anayasa maddeleri üzerindeki değişiklikler ise, "**Bir taşla bir kaç kuş vurma**" amacını taşıyor. Bir yandan '**Demokratikleşme**' imajı verilmeye çalışılırken, diğer yandan da rejime sadık partilerin teknik ve kadrosal işleyişlerine yönelik beklentilerinin giderilmesi hedefleniyor. Benzer durum, hemen hemen tüm değişiklik noktalarında göze çarpıyor. Anayasanın giriş bölümünde 12 Eylül'e övgü düzen ibarenin çıkarılması ise, çoğu hukukçu tarafından "**12 Eylül'e şikeli itiraz**" biçiminde değerlendiriliyor. Hukukçular, "**12 Eylül'e itiraz ediyorlarsa, en başta, onun anayasasını tümüyle değiştirmelidirler**" diyorlar.

"**Bu anayasa değiştirilerek düzeltilecek bir anayasa değildir**" diyen hukukçular ile parlamento dışı muhalif güçler, yeni bir anayasa ihtiyacının devam edeceğinin altını çiziyorlar.

Öte yandan, anayasa değişikliği ile toplumun yakıcı sorunu arasındaki ilişkisizlik de yoğun biçimde tartışılan konular arasında. Kürt çevreleri ile diğer muhalif güçler, 12 Eylül anayasasının, öncekilerden daha ağır bir ırkçılıkla bezendiğine ve Türkiye'de tek bir halk olduğu görüşüne dayandığına dikkat çekerek, "**Anayasa değişiminde önce toplumu tanımlama konusu ele alınmalıydı. Kürt sorununun çözümü yolunda adım atılması ihtiyacı bu derece şiddetlenmişken hala 'Kahraman Türk ırkı'ndan bahseden bölümlerin korunması, hala 'Bölünmez tek bir millet olduğu'nun yazılması, değişiklik çalışmalarının halkların yaşamından ne derece uzak olduğunu göstermektedir**" diyorlar. Anayasanın temel dayanağı olan anti-Kürt tutum ile, devleti topluma karşı koruyan özünün aynen muhafaza edildiği, ısrarla vurgulanıyor.

Bu arada, RP'nin devlet tanımından laiklik kavramını çıkarma ısrarı ile CHP'nin dar çerçeveyi veri alarak itiraz görüntüsüne girmesi ve bu nedenlerle rejim mutabakatının sarsıntılar geçirmesi ise, parlamento dışı muhalif güçlerce '**Kayıkçı kavgası**' olarak nitelendiriliyor.

"YEKBÛN operasyon"ları

Baştarafı 1. sayfada

MED-KOM Müdiresi Mensure Avcu ve eşi Hüseyin Avcu, MED-KOM Müdür Yardımcısı İrfan Çılgın, Diyarbakır HADEP İl Sekreteri Abdulkadir Çağer ve oğulları Halil Çağer, Nurullah Çağer, EĞİTİM-SEN yönetici ve üyelerinden Faiz Eşin, Samet Polat, Şahabettin Alp, Hanifi Turan ve oğlu Azad Turan ile Ahmet Bartan, Aziz Karakaş, Nedim Arslan, Şirin Ağahatun, Masude Bayram, Şadan Başol, Çetin Başol, Hüseyin Başol, Soner Kutluay, Sanlı Kutluay, Enver Gündüz, Muzafer Başar, Mahmut Mert, Ahmet Keçer, Muzafer Taşkıran, Tevfik Eren.

Evleri basan polis, ev halkını dövdü

Kapatılan DEP Parti Meclisi Üyesi Hanifi Amaç'ın evine de baskın düzenleyen poliler, Amaç'ı evde bulamayınca evde bulunanlara saldırdı. Eğitim-Sen üyesi ve Özel Amid Lisesi Müdürü Bahattin Alkan'ın evini de basan polis, Alkan'ı evde bulamayınca, eşini gözaltına alarak iki gün alıkoydular.

Daha evlerinden alınırken kaba dayaktan geçirilen ve gözaltında kaldıkları bir ayı aşkın sürede yoğun işkence gördükleri belirtilen 27 kişi, 12 Haziran'da DGM Savcılığı'na çıkarıldılar. 17'si serbest bırkılırken, 11 kişi tutuklanarak cezaevine kondu. Tutuklananlar arasında MED-KOM Müdür Yardımcısı İrfan Çılgın, HADEP İl Saymanı Abdulkadir Çağer de var. Diğer tutuklananların isimleri ise şöyle sıralanıyor: Nurullah Çağer, Enver Gündüz,Soner Sanlı Kutluay, Mahmut Mert, Ahmet Bartan, Ahmet Kaçer, Şahabettin Alp, Şirin Ağahatun ve Hanifi Turan.

İstanbul'da operasyon

2 Haziran gecesi İstanbul'da Medya Güneşi çalışanlarına yönelik başlatılan operasyonda, Medya Güneşi eski Yazıişleri Müdürü Salih Bal , eşi Melek Okumuş ve evde misafir olarak bulunan baldızı Çiçek Okumuş ile Yeni Politika gazetesi Haber Müdürü Mehmet Sanlı Ekin gözaltına alındılar. Aynı gün ve saatlerde Medya Güneşi çalışanlarından Zelal Boğa ve Mehmet Sanrı'nın evlerine baskın düzenlenleyen polisler, Mehmet Sanrı ile birlikte evde misafir olarak bulunan Abdullah Bayram'ı da gözaltına aldı. Abdullah Bayram daha sonra serbest bırakıldı. Zelal Boğa'nın evine düzenlenen baskında, Boğa'nın babası Ahmet Boğa, kardeşi Burhan Boğa ve evde misafir olarak bulunan Başar Hazar ve Rıfat Yüksekkaya da gözaltına alındı. İki gün gözaltında tutulduktan sonra Ahmet Boğa , Burhan Boğa ve Mehmet Sanlı Ekin serbest bırakıldılar. Önce Salih Bal, Melek Okumuş ve Rıfat Yüksekkaya'yı avukat ve yakınlarıyla görüştürmeyen ve onların gözaltında bulunduklarına dair remi bir açıklama yapmaktan kaçınan polis, Uluslararası Af Örgütü'nün acil eylem çağırısı üzerine, sözkonusu kişilerin gözaltında olduklarını açıkladı.

11 Haziran'da basına gösterilen 6 kişiden, Mehmet Sanrı ve Zelal Boğa serbest bırakılırken, Zelal Boğa savcılık çıkışında tekrar gözaltına alınıp, bir gün sonra ikinci kez serbest bırakıldı .Salih Bal, Melek Okumuş, Rıfat Yüksekkaya ve Başar Hazar tutuklandılar. Salih Bal, Medya Güneşi eski Yazıişleri Müdürü olduğundan dolayı, gazetede yayımlanan yazılar nedeniyle kesinleşmiş hapis cezaları bulunuyor. "Eylem hazırlığı içindeyken" yaklandıkları öne sürülen diğer bir kişi ise sekiz aylık hamile Melek Bal. Melek Bal da eski Medya Güneşi çalışanlarından.Yine polis açıklamasında, Başar Hazar'ın esnaf, Rıfat Yüksekkaya'nın da doktor olduğu söylendi.Gözaltına alınan 6 kişi'nin, basında 'terörist' ve yasal Medya Güneşi gazetesinin 'yasadışı dökümanları' olarak lanse edilmesi tepkilere yol açtı. Medya Güneşi Gazetesi Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü Nesih Çılgın ile Medya Güneşi Avrupa , Temsilcisi Halim Can tarafından yapılan basın açıklamalarında, polisin ve medyanın tutumu kınandı. Yapılan basın açıklamalarında şöyle denildi: "Gazetemize yönelik baskılar yeni boyutlar kazanarak sürüyor. Toplam 63 sayımız toplatılırken, yazar ve yöneticileri hakkında para ve hapis cezası bulunuyor. Bununla da yetinmeyen devlet, çalışanlarımızı gözaltına alarak yasadışı örgüt üyesi, gazetemize ise 'yasadışı döküman' muamelesi yapıyor. İçine düştüğü çıkmazdan ne yapacağını şaşıran devlet, legal-yasal platformda muhalefet yapmaya çalışan kurum ve kuruluşlara yönelik saldırılarını değişik taktiklerle sürdürüyor. Devletin bu tutumunu şiddetle protesto ediyoruz."

Avrupa'dan tepkiler

Diyarbakır ve İstanbul'daki Kürt demokratik kurum ve kuruluşlarının yönetici ve çalışanlarına yönelik baskı, gözaltı ve tutuklamalar, Avrupa'dan da tepki aldı. Avrupa insan hakları ve demokratik kitle örgütleri, basını haberdar ederek kamuoyu oluşturmaya çalıştı. Sınır Tanımayan Gazeteciler'in Başkanı Robert Menard, Başbakan Tansu Çiller'e bir mektup göndererek gazetecilerin gözaltına alınmasını protesto etti. Uluslararası Af Örgütü Diyarbakır ve İstanbul'daki operasyonlara ilişkin acil eylem kararı aldı. Civata Kurd Başkanı Mehmet Tanrıverdi, Alman hümaniter ve demokratik kitle örgütlerine yaptığı yazılı çağrıda olaya tepki göstermelerini istedi. Civata Kurd'un çağırısı üzerine, Alman Yeşiller Partisi sözcüsü Anne Niles yaptığı açıklamada baskı ve tutuklamaları protesto etti. Aralarında Kembiz Behbananı ve Avrupa Parlementosu Üyesi Claudie Roth'da bulunan birçok politikacı, demokratik kurum ve kuruluşlar, Başbakan Çiller'e gönderdikleri mektuplarda tutuklamaları protesto ettilers ve tutukluların serbest bırakılmasını istediler.

HADEP'in Batman toplantısının ardından

Sinacettin KIRICI

Daha önce MYK'nın aldığı karar doğrultusunda parti sorunlarının tartışılacağı ve ilkinin Mersin'de yapıldığı bölge toplantısının ikincisi Batman'da yapıldı.

HADEP açısından bölge toplantılarının ikincisinin OHAL'de yapılma kararı çok anlamlıydı. Yaşama hakkının bile elden alındığı, demokrasinin d'sinin uygulanmadığı, barışa, özgürlükler ortamına susandığı, faili belli cinayetlerin merkezi Batman, hem bölge toplantısının yapılması, hem HADEP hem de yöre halkı açısından bir açılımdı.

Kurulduğumuz 1.Haziran'dan bu yana bölgeye böylesine canlı gidişimiz olmadığı için, yöre halkı, DKÖ'ler ve sendikaların bizi değerlendirişi çok farklıydı. Bu farklı değerlendirme kendi içinde belli bir haklılığı taşısa bile objektif olarak bizim somut durumumuzu değerlendirmekden yoksundur. Nedeni; bilindiği gibi silahların gölgesinde politikada bire bir söz sahibi olmak ve gündemi belirlemek çok güç bir durum...

Bu süreçte legal demokratik zeminde politika yapanlar, halkın yaşadıklarını yerinde yaşama, irdeleme, o doğrultuda barış, eşitlik ve özgürlük sürecini hızlandırmak amacındaydılar.

Kürt halkı kölelik zincirlerini kırmışken bugün neden suskun?

Kuşkusuz diriliş, köklü dönüşüm, dışımızdaki faktörlere bağlı ama yine de legal zeminde politika yapanlar böylesi gezi ve toplantılarla akan kanın durması ve barışın gelmesi için önemli misyonlar üstlenebilir mi? Bu misyon bir umut ve bu umut ölü toprağın serpildiği destanlar yaratmış bir halkı yeniden silkenişe kattıda bulunabilir mi? Diyarbakır uçağında adım atar atmaz davul zurna sesleri kulağıma geliyor. Uçaktaki ruh halinden o an yeni sıyrılarak düşünceler zinciri içinde kendimi buluyorum. Yüreklerin özgürlük, barış ve insanca yaşam istemiyle çarptığı ve Kürtler açısından çok önemli tarihsel değeri olan Amed'te, Vedat'ın görkemli cenaze töreninden sonra, suskunluğu yararcasına gelen bu ses bir şeylerin müjdecisi miydi?

Havaalanından alay dönemecine dönüp baktığımda bizi karşılamaya gelen araçlardan sadece 80, 90 tanesini görebiliyorum. Yıllar sonra, yüzlerce araçla Amed'e girmek çok farlı bir duygu. Vilayet dönemecine doğru geldiğimizde dönüp bir bakıyorum ki konvoyun bir ucu hala Eğit-Sen'in orda. Günler, aylar, yıllar sonra seçim dönemindeki canlılığı aşan bu çıkış, bir kıvılcımdı. HADEP'liler bunu iyi değerlendirmeliler. O ara gözlerim, Kürtlerin umut ve özgürlük sembolü sempatik Ape Musa'nın öldürüldüğü yere takılıyor. Ve yıllar önce seçim gezisi sırasında kendi diliyle konuşmayı sevdiğinden Viranşehir'deki şu sözleri aklıma geliyor. "Jı hezar nevali nevalek, jı hezar axaftini axaftinek... Gelli birano jı bo azadiyê ez jı dil sılav dıkım."

Silvan'a girmeden Bağdere Karakolu'nun önünde durduruluyoruz. İlk arabada olduğum için görevliler bana yöneliyorlar; arama ve kimlik kontrolu yapacağız diyorlar. Genel Merkez yöneticileri olduğumuzu, İçişleri Bakanlığı ve OHAL Bölge Valiliği'ne güzergahı ve durumu bildirdiğimizi açıkladık. Ancak görevli asker ısrar edince, Genel Başkan'ın izniyle kimlik kontrolü yapıldı. Araçların aranmasına Batman il Başkanı'yla eşlik ediyoruz. O sırada, sinirlenen bir görevli, sıcaklık yüzünden topluca dışarıda bulunan partilileri gösterek, "Eylem yapıyorlar" diye bağırdı ve havaya taciz ateşi başladı; sakin olun diye uyarmama karşın...

Tam o esnada silah seslerini duyup dışarıya fırlayan bir bayanın davranışları beni çok düşündürdü. Yıllardır yaşanan olaylar insanların psikolojisini de etkilemiş olsa gerek ki, bayan şaşkın şaşkın bizim konvoya bakıyor ve bir şey oldu endişesiyle kalabalığın içinde eşini arıyordu. O sırada yakınlarını faili-meçhul cinayetlerde kaybedenlerin, barış, demokrasi ve özgürlük için ölen insanların anne, eş ve çocuklarının bakışları gözlerimde canlanıyor...

Daha sonra Silvan'da verdiğimiz mola ve yaptığımız girişim sonucu konvoyu bıraktılar. Batman'a giderken Silvan çıkışında meşhur Malabadi köprüsünde, benzer bir arama ve uygulamayla yeniden karşılaştık. Batman güzergahı boyunca tarlada çalışan tarım emekçileri, köylüler ve şoförler zafer işaretleriyle bizlere destek gösterilerinde bulundular.

Akşam, Batman'da uzun bir konvoyla karşılaştık. Zafer işaretleri ve özgürlük sembolü kelebekli bayraklarla donatılmış yüzlerce araç...

Genel Başkan'ın halkla yaptığı sohbet toplantısından sonra Adana, Mersin, Hatay, Diyarbakır, Batman, Mardin, Adıyaman il ve ilçe yöneticilerimizle yapacağımız bölge toplantısı hazırlıklarına koyulduk.

Batman'da, yürekten gelen sıcaklıkla bu düşünceleri kaleme aldım...

Roj

Polis devleti...

Baştarafı 1. sayfada

Polis adayları tespit edilirken özellikle ideolojik yapılarına büyük bir titizlikle gösterildi. "Milliyetçi, muhafazakar, dindar" olmak, yedi göbekten solculardan nefret etmek, alevi veya Kürtleri düşman saflarda görmek aranan başlıca koşullardı..

İşte böyle kişilerden oluşmuş koca bir polis ordusu, sözde ülke güvenliğini sağlamak amacıyla sokaklara salındı. Önceleri askerin gölgesinden sıyrılmayı başaramayan polis teşkilatı, İstanbul Emniyet Müdürü Nejdet Menzir'in çıkışlarıyla yeni bir süreç başlatmış oldu. İçinde yüzbinlerce polis bulunan emniyet(!) teşkilatı da artık devlet üzerinde söz sahibiydi ve nasıl orduya söz söylenemiyorsa kendisine de hiçbir eleştiri getirilemeyeceğini Menzir'in ağzından, üstelik yüksek sesle haykırmış oldu. Statüsü memur olan bir emniyet müdürünün bu siyasi çıkışı, görevden alınması yolunda fırtınaların kopmasına neden oldu. Ancak, Türkiye'de, "yunusları", vurucu timleri, işkencecileri ve kontrgerillalarıyla yeni bir ordu vardı; ve bu orduya özellikle insan hakları konusunda eleştiride bulunmak vatan hainliğiyle eş anlamlıydı. Hele hele yargısız infazları Avrupa'ya jurnallemek dinsizlikle, komünistlikle bağdaşırdı ancak... 12 Eylül 1980 yılından başlayarak TC ordusunun yedeğinde gelişen bu ikinci ordunun adının, Necdet Menzir'in tehdit dolu açıklamalarından sonra gizlenmesi gereksizdi. Her şey açık: Artık, devletin bir "Polis Devleti" olduğu, övünülerek belirtiliyor.

Roj

Nûjen Basın Yayıncılık San. ve Tic. Ltd. Şti. Adına:
İmtiyaz Sahibi: Adıgüzel İNCEŞU

Sorumlu Yazılşleri Müdürü: Erdal KURT
Haber Müdürü: Hüseyin ŞİMŞEK
Kültür-Sanat ve Toplum-Yaşam: Yılmaz ODABAŞI
Redaksiyon: Safa FERSAL
Hukuk Müşavirleri: Ercan SEZGİN, Dilek İNCESU, Doğan ZENGİN
Yönetim Yeri: Çakırağa Mah. Çakırağa Camii Sok. Utku Apt. No: 18/7 Aksaray-İST Tel: 530 65 24 - 530 64 73 Fax: 530 65 58
Yurtiçi Temsilcilikleri:
Diyarbakır: Şair Sırrı Hanım Sok. Maruf Apt. Kat: 1 Ofis-Diyarbakır Tel-Fax: (412) 221 80 74
Ankara: Konur Sk. 9/13 Kızılay Tel: 417 75 54
Antep : Karagöz Cad. Gören İşhanı Kat: 4 No: 45 Tel-Fax: (342) 234 59 31
İzmir: 859. Sok. Saray İşhanı Kat: 2 No: 3/203 B. Blok Konak Tel-Fax: (232) 445 46 50
Adana: Cemal Gürsel Cad. Vakıf İşhanı Kat: 4 No: 407 Tel-Fax: (322) 352 05 20
Mersin : İstiklal Cad. Camii Şerif Mah. 29. Sk. No:5/6 Tel: 324 237 04 77
Ankara:
Yurtdışı Temsilcilikleri:
Avrupa Temsilcisi:
İbrahim BETTEFELD: Ross str. 18, 50823 Köln/ Almanya
Tel-Fax: 0049 221 51 059 04
Danimarka:
Adnan AĞACANOĞLU-D.Kültür evi- Nansens gade 32 st. tv. 1366 Kobenhavn/K. Danimarkâ-
Tel-Fax: 004500008565.
İsviçre:
Case Postal 111 1815 Cıarens/CH Tel-Fax:004686052398-
Almanya:
Kasım Aras- Bahnhof str. 110 44629 Herne Tel-Fax: 0049 232313304
Hollanda:
Ferhat Amedi- Hogenakker 22 6903 2T Zevenaoor/Hollanda Tel: 08360- 31926
Fransa:
Paris Tel:1-4824 1795
Avusturya:
Postfac 58 1022 Wien
Belçika:
N. Bişeng Süsler
st. Gummarus str. 56
2060 Antwerpen.
Baskı: Serler
Dağıtım: YAY-SAT

Halklar bahçesi Mezopotamya'nın en eskileri:

(Yazarımız H. Hüseyin Yıldırım'ın Asurlu Politikacı Yakop Garbo ile yaptığı bir söyleşi)

Mezopotamya bir halklar mozayiğidir. Sayısız halka vatan olmuş yeryüzü cennetidir. Fakat yabancı işgalci güçlerin cehenneme çevirdikleri bir belde haline gelmiştir. İnsanıyla, tabiatıyla, kültür ve medeniyetiyle yok edilmeye çalışılıyor. Din ve dilleri, örf ve adetleri farklı da olsa Mezopotamya'da birçok halk yüzyıllardır yan yana, içiçe bazan savaşarak, bazan anlaşarak bugüne dek yaşayagelmişlerdir. Bu halklar içinde yaşantımızda Asurların önemli bir yeri vardır.

Kürt coğrafyasının Lozan'la parçalanmasıyla Asurlar da bölge ülkeleri arasında dağıldılar. Bu ülkelerde uğradıkları siyasi ve dini baskılar sonucu çoğu, ülkelerini terkederek dünyanın dört bir yanına dağıldılar. Fakat anavatanlarına dönme istemlerini daima sıcak tutmaktadırlar. Temennimiz aynı kaderi paylaştığımız bu mazlum halkın kendi ülkesinde bağımsız ve özgür bir yaşama kavuşmasıdır. Asurlu politikacı Yakop GARBO ile yaptığımız röportajın buna hizmet etmesi dileğiyle...

- Sizi tanıyabilir miyiz?

-1953'te Suriye'nin Kamışlı ilçesinde doğdum. Ortaokulu bitirdikten sonra Türkiye'ye göç ettim. 4 sene İstanbul'da Asuri Demokratik Örgütü'nde faaliyette bulundum. (1971-1974). Daha sonra Suriye'ye dönüp askerliği bittirdikten sonra Lübnan'a göç ettim. Lübnan'da da ADO'da faaliyette bulundum. 1985'de beri de Almanya'da göçmen olarak bulunuyorum. Burada da "Mezopotamien Assyrische Verein" derneğinde aktif bir üyeyim.

-Keldani, Asuri ve Süryanilerin çelişki ve ilişkileri hakkında ne düşünüyorsunuz?

-Keldani, Asuri ve Süryaniler birer halktır. Bu isimler tarihsel gelişmeden ötürü ortaya çıkmıştır. Süryani olarak adlandırılan kesim Batı Mezopotamya'da yaşadığından dolayı zamanla kendine özgü olan bir halk diline (lehçe, Süryanice) sahip oldu. Keldaniler Hıristiyanlığın bir mezhebi olan Katolikliği kabul ettiklerinden dolayı Asurlardan İzole oldular. Siyasette bütün Asurlar beraber çalışırlar ve kendilerini bir halk olarak kabul ederler.

-Tarihinizi kısaca anlatabilir misiniz?

-Bütün dünyanın bildiği gibi, aslımız Sümerlerden gelmektedir. Biz şimdi 6745 Asuri senesinde yaşıyoruz. Dünya tarihinde okunacağı gibi, bilimsel tüm dallarda ilk temeli atan Asurlardır. Örneğin bugünkü dünya kanunlarının temeli olan Hammurabi Kanunları M.Ö. 1750 senesinde yazılmıştır. Sene'nin 365 gün, 52 hafta, 12 ay ve 4 mevsim olduğu, müziğin notaları, biranın icadı ve şehir düzeni, kanallar vb. Asurlar tarafından bulunmuştur.

- "Bed Nahrin" olarak tanımladığınız ülkenizde ne kadar insanınız yaşamaktadır?

-"Bed Harin"de 1,5 milyon Asur yaşamaktadır.

-Yoğunluk olarak yaşadığınız bölgelerde diğer ulus ve azınlıklarla ilişki ve çelişkilerinizi biraz açıklayabilir misiniz?

-Güney Mezopotamya'da Kürtlerle beraber rejime karşı savaşıyoruz. Fakat bazı yörelerde Kürt yönetimi ile çelişkiler ortaya çıkmıştır. İşgalci devletler, halkımızı hala sistematik bir şekilde yok etmektedirler.

-Türkiye, Suriye, İran ve Irak rejimlerine yaklaşımınız nasıl?

-Fundamentalistlerin Ortadoğu'da kuvvetlenmesi, halkımızın (Asurların), bu sözkonusu devletlerde siyasetin dışında, ayrıca dinsel alanda büyük bir baskı görmektedirler. Nisbeten vaziyetimiz Suriye'de öteki ülkelere göre daha iyi.

-Halkınızın özellikle Kürt ağa ve şeyhlerinden baskı ve zulüm gördükleri bilinmektedir. Devrimci mücadelenin gelişimi ile ne gibi değişiklikler oldu? Özellikle 1970 sonrası ilişkiler ne düzeydedir?

- Bu gelişmeler halkımızın Kürt ağa ve şeyhlerinden gördüğü baskı ve zulmü ortadan kaldırmamıştır. Devrimci hareketin İstanbul'da gösterdiği etki, Doğu'da kendini gösterememiştir.

-Katliamlar hakkında ne düşünüyorsunuz?

-Kürt ve Asur halkları arasında olan iyi ilişkiler bu katliamlar yüzünden kopmuştur. Asur örgütleri, Kürtlere güvenini kaybetmiş olan çoğunluğun güvenini tekrar kazandırabilmek için gösterdikleri çabalarında büyük zorluklarla karşılaşmaktadırlar. Bütün bunlara rağmen en üzücü olay Kürt örgütlerinin tarihi değiştirerek ve olduğu gibi kabul etmemeleridir.

-Sizce şu anki ilişkiler yeterli düzeyde midir?

-İlişkilerimiz bizi memnun edecek düzeyde değildir. İlişkilerimizin gereken düzeye ulaşması için Asurilerin Kürtler tarafından azınlık değil, bihassa Kürtlerle aynı seviyede bir halk olarak kabul edilmesi gerekir.

-Tarihte Kürt-Asuri ilişkilerinde olumlu ve olumsuz olaylar yaşandı. Olumsuzlukları birlikte lanetleyelim, mahkum edelim. Kürtler buna hazırız diyorlar. Siz ne diyorsunuz?

-Sizler tarafından iddia edilen bu barışçı tutum güzel. Biz de bunu isteriz. Fakat şimdiye kadar henüz bir netice görmedik.

-Tarihsel olumsuzlukları ikide bir tekrarlamakla, güvensizliği ön plana almakla bir yere varamayacağımızı düşünüyoruz. Ne dersiniz?

- Biz de aynı fikirdeyiz. Fakat tarihin sürekli kendisini tekrarlamasına da gerek yoktur.

-İşgal altındaki topraklarda birlikte neler yapılanabilinir?

-Halkların el ele verip, mücadele etmesi gerekir.

. KFD (Kürt Federe Devleti) Parlamentosu'na kontenjandan 5 insanınız alındı. Bunu nasıl değerlendiriyorsunuz?

-ADO, bu gelişmeyi eleştirmiştir. Beş üye çok azdır. Başbakan Vekili Asur halkından olmalıydı. Çünkü Irak'taki ikinci azınlık Asurlardır. En az 20-30 parlamenter Asurlardan olmalıydı.

-Göç ve kaçışları engellemek için bir plan ve programınız var mı?

-Şimdiye kadar birçok plan ve program denenmiştir. Belirli sonuçlara ulaşılmıştır. Diaspora'da bir lobi oluşturulmuş ve bunun aracılığıyla anavatandaki nüfusumuzun hakları ile yapılan baskılara karşın uluslararası bir mücadele verilmekteder.

- Bağımsızlık ve demokrasi bedel ister. Kürtler bunu fazlasıyla ödüyorlar. Sizin bu mücadeledeki yeriniz, kullandığınız yol-yöntem ve araçlar nedir?

- Tarihten aldığımız tecrübelerden de nüfusumuzun azlığından dolayı biz henüz kanlı savaşa girmemekteyiz. Şimdilik diplomatik ve demokratik yollarla haklarımıza ulaşmaya çalışıyoruz.

-Kürt Örgütleri Keldani, Asuri ve Süryanileri azınlık bir millet olarak değerlendiriyorlar. Kürt sosyalistlerin birlik platformunun program taslaklarındaki azınlıklar sorunun bakış açısı sizce nasıl?

-Keldani, Asuri ve Süryani hepsi birer ulustur. Her defasında azınlık olarak ele alınmamalıdırlar. Ve alınan bu kararlara göre Asurlar bir ulus olarak kabul edilmektedir.

-Kilisenin mücadelenizdeki rolünü biraz açıklayabilir misiniz?

Kilise, halkımızı din ve siyaset alanında temsil etmek niyetindedir. Biz Asuri milliyetçileri olarak kilisenin bu niyetini kabul etmiyoruz. Din ve devlet işleri bizce ayrı tutulmalıdır.

Şu an yurtdışına büyük bir göç ve kaçış var. Gittiğiniz ülkeler sizin gibi Hıristiyan ve sizden her yönüyle ileri. Bu koşullarda kendinizi nasıl koruyacaksınız?

-Varlığımızı din yoluyla korumadık. Öz dil, kültür ve adetlerimiz olduğu için beraber yaşadık. Öteki kültürler bizi tabiki etkiledi. Kilise tabi ki varlığımızı korumamıza yardım etti. Çünkü kilisede sadece Süryanice yazılırdı. Kilise kültürümüzün bir parçasıdır. Avrupa'da kilise bizim için bir tehlike değildir. Ve bu ülkeler demokratik oldukları için biz, daha fazla siyasi alanda çalışıyoruz. Dilimizi, adetlerimizi ve geleneklerimizi burada korumaya çalışıyoruz.

-Son bir mesajınız var mı?

-Ortadoğu'da ve dünyadaki bütün azınlıklara bağımsızlık ve hürriyet dilerim. Kürt halkından biz Asurları, Süryani, Keldani ve Asuri olarak değil de, bizi Asur olarak kabul etmelerini istiyoruz.

Asurlar

Biz dünyanın neresindeyiz?

M. Sait ALPASLAN

Hani "minareyi çalan kılıfını da hazırlar" demişler ya büyükler; işte son günlerde gerek TC, gerekse hükümeti, parlamentosu ve parlamenterleri bir bütün olarak aynı hikayeyi tekrar yaşatmada; minareyi çalıp ona kılıf hazırlıyorlar...

Komando Ayvaz Avrupalı bayan parlamenterlere bu satırlara yakıştıramadığım "fahişe" kelimesini kullanarak klasik Türk sömürgeci tipinin bütün gereklerini yerine getiriyor... Öyle ya ona göre gelen geliyor... Onlar bu kadarını anlıyor ve ona göre davranıyor... Bu yüzden bu "fahişeler" değil bölmek, ancak enselerini kaşıyarak geri giderler... Aferin Komando Ayvaz... Ola ki bu yapay faşizmin içinde sen de kendine bir başbuğluk mevkisi bulursun...

Başbakan Tansu da "Tao"culuk hakkında bilmeden, anlamadan muhalefete eleştiri yapıyor... Yazılanlara bakılırsa Başbakan'ın "bunlar miskin, Tao'cu muhalefet yapıyorlar" sözlerinden sonra bilcümle ANAP teşkilatları, bulundukları yerlerde Tao ve Taoizm ile ilgili bütün kitapları almış, kocaman bir Tao kütüphanesi oluşturmuşlar...

Hani aptala malum olur" derler ya (eskiden abdala malum olurmuş, şimdi aptala) boyalı basının birçok satılık kalemi de Tao meselesine "üretimsiz seks" olarak teşhis koydu... Gerçekten bravo.. Yani aslında TC sömürgeciliğinin Kürt halkının yüzyıllardır hâlâ nasıl tam anlamıyla asimile edemediğinin nedenini bu son olayla tam olarak çözümleyemedim kafamda; vallahi de, billahi de bunlar kültürsüz... Sen dört bin yıllık bir felsefeye, milyonlarca insanın inandığı ve uğruna her türlü eziyet ve cefaya katlandığı bir felsefeye "üretimsiz seks" diye teşhis koy, sonra bir halkın aydınıyım, yazarıyım diye böbürlen, havanı at... Artık bu halk size inanmayı bıraktı... Bakmayın, gazeteleriniz satıyorsa, bu sadece verdiğiniz çanak çömlek sayesindedir... Yoksa gazete, bu promasyonlarınızın yanında ambalaj kağıdı niyetine alınıyor...

Öylesine tuhaf bir ülke ki bu Türkiye; onlara akılmantık erdirebilene aşkolsun... Cumhurbaşkanı öldürülür... Bakan azledilir... Devlet memuru seçilmişi tehdit eder... En önemlisi devrimciler katledilir ve mezarları orman kuytulukları olur... Şimdiden dedikodusu yapılıyor... Fısıltı gazetesi ne toplatmalara ne de sansürlere uğruyor ya, söylenenlere göre Menzir'in yeni görev yeri OHAL Bölge Valiliği'ymiş... Yani çok kan dökene böylesi kanlı bir mükafat... Kürt coğrafyasında sürek avı serbest nasıl olsa... Akıl sır erdirebilmek mümkün değil; faili belli ölülerimizi bile gizliyorlar... Kimbilir; eğer fısıltı yerini bulursa, yani Menzir Olağanüstü Hal Bölge Valisi olursa, sanıyorum faili meçhul ölümler sona erecektir. Öyle ya; herkes öyle sessiz-sedasız adam öldürüp kaçma peşinde değil ki? Bakın göreceksiniz; yanlarında şakşakçıları olan sarkık bıyıklı sivil köpeklerle Kürt coğrafyasında kaç yargısız infaz uygulanacaktır... Kaç insan "dur" ihtarına uymadığı gerekçesiyle sonsuzluktaki yerini alacaktır? Bu onların geleneksel politikası ya; önce öldürüp sonra alkışlatırlar itlerine...

Kürtler ise bine bölünmüş vaziyette... Legal öyle, illegal öyle... Tüm siyasetler birbirinin kanını içmekten geri durmuyor... Öylesine kinle, öfkeyle, yetiştiriliyoruz ki birbirimize karşı, asıl hedef sapıyor çoğu kez... Birbirimizi kendimize ispata çalışıyoruz... Eğri olduğumuzu unutarak... Dersim'i, Amed'i, Zilan'ı unutarak... Yakılan köyleri, ateşe atılan bebeleri, karınları süngüyle deşilen kadınlarımızı unutarak... Yağmalanan, talan edilen ve pazarlarda satılan kültürümüzü unutarak...

Velhasıl-ı kelam tam anlamıyla bir kargaşa yaşanıyor... Bu öyle bir kargaşa ki TC'nin temellerini dinamitleyen toplumsal kıpırdanmaların sürecini başlatıyor... Birkaç yıl önce bunun işaretleri görülmemiş miydi zaten? Çocuğunu kesen baba, borsada kaybedince intihar eden mutemet vs. Dilerim bu kargaşada biz bu bölünmüşlüğü aşarız... Yok; kargaşanın dümen suyuna gidersek, yine menfaatleri bir avuç cennet vatana tercih edersek vah ki bize... Artık bu eller adam olmaz... Son demini yaşar Kürdeli... Petrolünde ABD markalı sondaj aleteri, madenlerinde Great Britain markalı römorklar....

Güneş çocuklar

Fot: Çerkez KARADAĞ

Beş güneş çocuk; yurtsuz, umutsuz. **Uzak** coğrafyanın yüksek yaylalarından birinde; bir kömün önünde... Adlarını bile bilmedikleri dağ çiçekleriyle oynaşan, nedenini anlayamadıkları savaşa giden ağabeylerinin, ablalarının ve babalarının yolunu gözleyen güneş çocuklar... Kar ve rüzgarla yanmış tenleri şafağın kıyısına ilişmiş. Suya düşen bir yaprağın sürüklendiği deltalarda vurulmuş çocuk düşleri. Kızılderili, Afrikalı, Asyalı, Güney Amerikalı kardeşleriyle paylaştıkları yazgı, onları bilmedikleri bir dilden gelen emirlerle topraklarından söküp tanımadıkları sınır-ötelerine sürecek. Daha, denizleri, gölleri ve büyük kentleri görmeyen bakışlar, bir göç kervanının ardında yorgun ve umarsız kalacak; entarilerinin kirli kumaşlarına silerek gözyaşlarını tursik otlarını, şilan dallarını ve yurtlarını arayacak: Kaygıyla ve korkarak bir şeylerden.

Birinci çocuk kumral bir gül; **uzaklara** bakıyor; o **uzaklar** onu çekip almasın diye süt sağan annesine sımsıkı tutunmuş. Anne, bebesini **uzakların** çalamayacağından emin; ve güvenle bildiği işi yapıyor.

İkinci çocuk koyunun başını tutuyor; bir ölüm haberi almış gibi tedirgin; acılı siması **uzaklara** ben de geleceğim yakında diyor sanki... Ve eleri yarına hazır, her an tetikte. Yarası, yarınların içinde kabuk tutmuş; tuz serpilmiş üzerine... Üçüncü çocuk her şeyin farkında gibi. Bir gözü Fırat diğeri Dicle. Ne yapacağını biliyor; kararlı ve kederli. Hiçbir şey değil **uzaklar** onun için! Bir gülüş, inatla parlayacak dudaklarında; belki de, adı onsuz konacak ülkesinin. Gömüt taşını parlatacak yıldızlar masmavi; karlı bir kayanın sırtında. Bedeni her ne kadar "bir terörist" diye sunulsa da kalleş ekranlarda... Dördüncü ve beşinci çocuk ürkmüş olmalı geçmişten ve gelecekten. Şu soru yüzlerinden okunuyor: "Amcalar niye bu kırım, bu zulüm, bu savaş?"

Çünkü **uzakları** bilmiyorlar.

Beş güneş çocuk **uzaklar**dan ışıyor, **uzakların** neresi olduğunun farkına varamadan.

Denizlere ve ağaçlara yabancı.

Bir sabah çiy dökerken kırlar toza belenmiş saçlarına, kana doymuyor Mezopotamya ve Maveraünnehir...

Benim adım BARIŞ diyor fotoğrafta görünmeyen çocuk.

Düşlere sinmiş tomurcuk bedeniyle...

Benim Adım Barış... Sevecen bir edayla elini kaldırıyor ve merhaba diyor; seni tanıyorum bir yerlerden:

EY ÖZGÜRLÜK!

Külün Seyir Defteri

Yılmaz Odabaşı

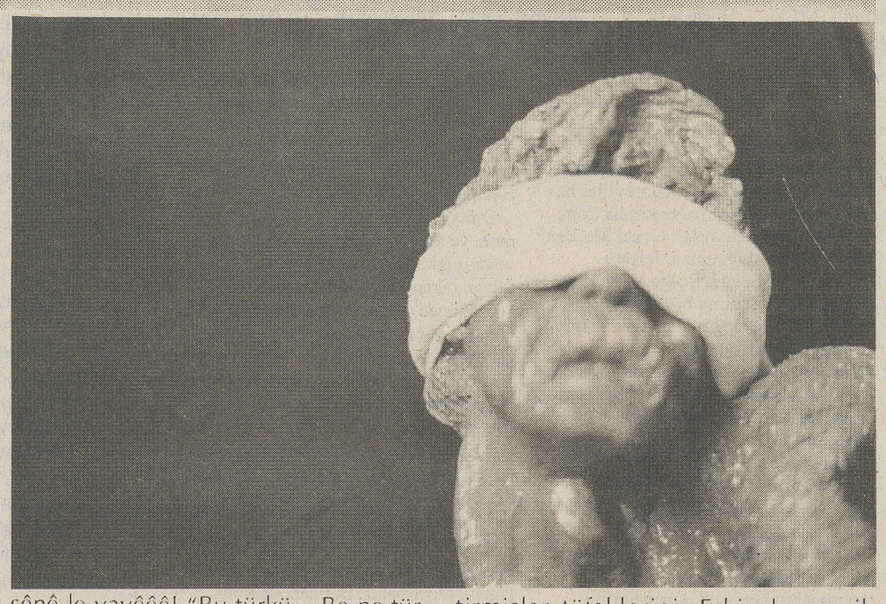

Batman garında altı donuk yüz; çığlık ve hınç böyle topraklar boyu. Gökyüzünde turnalar ve gri; ay ışığı geceyi ayartacak birazdan. Batman garında altı donuk yüz.

Birinci yolcu soluksuz: Sanki ayazlarda yaralı bir geyik göğsü.

İkincisi sevdalı: 'Sen beni bir kez olsun sevmedin/ Habar saldım gecelerde gelmedin' gibi kahır yüz.

Üçüncüsü bir kadın: De ki şakağında dolunay Dicle'nin.

Dördüncüsü tekmil temsili bakış: Sanki kurşunlanmış bir türkü Tendürek dağlarında.

Beşincisi kandırılmış çocuklar gibi; yükü yatağı, kasketinde ter...

Altıncısı ben; dağlı yaralar, yaralı dağlar gibi.

Batman treni bir feryat gibi gardan çıkıyor. Terli akşam alacası trene vuruyor, tren yollara... Ay öksüz bir geceden geçiyor ve biz öksüz bir gecede ayın altından geçiyoruz. Gecenin göğsünde bir deli türkü: "Ahmede le vâyêêê/Hêsênê le vayêêê! "Bu türkü... Be ne türkü? Türkü değil çığlık bu! Göğünden koparılmış gibi mavinin. O mavi, ulan o bizim mavi! Mavide eşkiyalar da yitirmişler tüfeklerini. Eşkiyalar yenik kahramanları medyanın.

Boş vagonlar yollara düşmüş Batman düzünde. Gecenin terli göğsünde bir deli türkü. İşte Gevaş uzakta yarasıyla susuyor. Geride şark çıbanıyla Batman'ın göğsü. Silvan düzünde ateşler yanıyor... Bir ihtiyar "biz ne doğmuşuk ki" diyor "ne ölek kardaş?"

Batman treninde altı donuk yüz. Çığlıklar oturmuş gözlerinde büyüyor...

***

O saat Sirkeci'de martılar aç çocukları o uzak suların. O saat Beyoğlu hınca hınç, Kızılay sersem! O saat nasılsın Yalova vapuru, Buca dolmuşu, Üsküdar iskelesi? O saat Bodrum Kalesi daha sperm kokuyor.. Çingene çadırlarında çengi çalıyor.. Köln'de bir mülteci sessizce hıçkırıyor.. O saat İzmir Kordon'da bir orospu bir türkü tutturmuş rüzgara karşı... Bir adam Adana'nın bulvarında kusuyor.. Artvin'de bir öğretmen gecikmiş düşlerini dövüyor...

O saat bir ulus sırtında bıçaklar, etinde küllerle yaşıyor! O saat tarihin alnıda ter, insanlık vahşetin gözlerine baka baka susuyor.

O saat gecede bir kahpe kurşun: Diyarbakır'ın göğsünde bir adam düşüyor!

"Boşuna çırpınma gökyüzü, yurdum kadar ağlayamazsın..." *

* 1: Eylül ayında çıkacak "Cehennem Bileti" adlı 7. şiir kitabından.
* 2: Bir Kızılderili sözü.

İHD'nin 7. Uçurtma Şenliği

Geleneksel olarak her yıl düzenlenen İHD "Uçurtma Şenliği"nin 7.'si bu yıl düzenleniyor. İHD'nin yaptığı açıklamaya göre yakınları cezaevlerinde bulunan çocuklar için düzenlenecek bu şenlik bu yıl 18 Haziran Pazar günü saat 11.30'da başlayacak.

Adres: Askeri Hastane Durağı karşı Çamlık mevkii Acıbadem/İstanbul

Şeh Mahmud Berzenci Hareketi
Refik Hilmi (anılar)
***
Dersim Direnişleri (araştırma-inceleme)
M. Kalman
***
Aşk İnanç ve Düş
(şiir)
Ali Biçer
***
Kamışlı Kaltiamı (belgesel)
Mahmut Baksi
***
Hasretine Göm Beni
(şiir)
Mehmet Mamaş

ZEL YAYINCILIKTAN YAKINDA
TÜM KİTAPÇILARDA